

DE RELIKWIEËNVERZAMELAAR/ DE VEREFFENAAR

Kris Van Eygen © EYGEN-BOEKEN.be

Van Kris Van Eygen zijn verschenen:

Hoe ik drek nek (1995)

Race naar de maan (1997)

De spieders van Toil Darranjé (1998)

De minnaren van Bokrijk (1999)

Net toen de wereld verduisterde (1999)

Het 18-dagen ultimatum (2001)

De heer van Doeatstad (2002)

Meneer P en zijn Hollandse gezelschap (2004)

Waarom wij niet meer seriemoorden (2005)

De bende van de paars-groene mannen (2005)

De vereffenaar - De relikwieënverzamelaar (2006)

De anticipaat - De relikwieënverzamelaar (2007)

De deur van het eeuwige leven (2009)

De man met de sigaret (2010)

De wespenvangers van Tornac (2010)

Papa komt slapen wanneer de vogeltjes fluiten (2011)

De droene bliender (2013)

Winterhutje (2015)

Hemelsbreed: 10 jaar hekel-, treur- en kreupeldichten (2016)

Ik kom even op verhaal (2017)

De ten dode opgeschreven mensen (2019)

Vuurtoorn (2020)

Smalspoor onderonsjes: 30 jaar hekel-, treur- en kreupeldichten (2022)

Realisatie: 2006; eerste druk: juli 2022

Omslagillustratie: Kris Van Eygen

Redactie & foto auteur: Patricia Budenaerts

Uitgever: Kris Van Eygen © www.eygen-boeken.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, elektronische drager of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

DE VEREFFENAAR

Boek 1 van

DE RELIKWIEËNVERZAMELAAR

door

KRIS
VAN EYGEN

God... zit in mijn kop.
Kris Van Eygen

Vic haastte zich naar de ingang van een tuin. Daar stond een zwarte man in een rood strak vest op een bruine broek en een ronde kepie op zijn hoofd. Hij leek op een duivel aan de hemelpoort. Op het moment dat Vic hem iets wilde vragen stapte hij een obscuur schilderij binnen.

Hij stond op een kleine heuvel en overzag een middelgrote krater met ongelijke rand. Licht straalde langs alle kanten alsof er net een ruimteschip was gecrasht. De vlakke rond het gat in de grond was zo plat als een tafelblad. Naast enkele silhouetten van kruisen en grafzerken zag hij een man en een vrouw hand in hand aan de rand van de krater staan. In de gestalten meende hij zijn schoonzus en zijn broer te herkennen, Hektor en Manuela. Hij riep hun namen, maar ze hoorden hem niet omdat ze zelf naar iemand anders riepen.

Plotseling kwam een kleiner silhouet naar de kraterrand gelopen. Het mensje hief de armpjes in de lucht en leek ruimte en tijd te bezweren. Ze riep:

‘Gezegend zijn de doden, God maakt van hen goden.’

Vic wist niet of hij het goed had begrepen, maar tijd om het te vragen was er niet omdat haar mollige vormpjes overgingen in de welgevormde lichaamslijnen van een volwassen vrouw. Ze stond met de armen wijd open naar de hemel gericht en bazuinde spreuken uit. Een combinatie van het *simsalabim* van een goochelend kind en het *abracadabra* van een leerling-toveraar.

Het zwart-witte toneel kreeg kleur. Het leek op een impressionistisch schilderij van een tuin vol bloemen, struiken en bomen opgebouwd uit korte penseeltrekjes. De grafzerken, het koppel, het kind dat naar een vrouw was getransformeerd, ze waren er nog allemaal, maar in bloemmotief.

De vrouw leek zich in het schilderij te willen onderscheiden, want haar contouren trilden als een fata morgana. Ook haar gezicht

was geraffineerd, niet menselijk, want haar ogen waren groen en cirkelrond en haar mond was een horizontale streep van goud.

Toen ze begon te spreken opende zich een zwart rond gat in de wereld, tegelijk weerklonk een fluitend geluid. Ook al kwam het gefluit gestaag dichterbij, Vic zag er de noodzaak niet van in te vluchten omdat hij geloofde dat God een engel had gezonden om hem te helpen bij zijn zoektocht naar de vrouw van zijn leven.

En toen ontplofte de bom.

Vic Wieder werd wakker van een harde slag. Rechtop in bed zittend spitste hij de oren, maar het bleef muistil. Een donderslag? Inbrekers? Hij besloot op te staan en het huis te controleren.

In de woonkamer vond hij de reden van de herrie: een kader was naar beneden getuimeld. De plastic lijst was in vier stukken gebroken, het glas was nog heel.

Behalve zijn eigen foto's had hij twee abstracte tekeningen van een bekende striptekenaar opgehangen. Het ene had als titel: *Hebben*. Het andere: *Zijn. Hebben* lag op de grond. Vic begreep dat hij beter alles kon *zijn* dan *hebben*. Het was een mogelijke filosofie achter de tekeningen. Hij ruimde de rommel op en nam zich voor binnenkort een steviger kader te kopen.

Het was halfzeven en hij keerde niet terug naar zijn bed. Terwijl hij het koffiezetapparaat klaarmaakte en ontbeet, overdacht hij zijn laatste droom. Die zat vol onwaarschijnlijkheden, maar het had allemaal zo echt geleken. Het opvallendst van alles was de treffende overeenkomst van het gat in de grond met de bomkrater die hij afgelopen zomer had bezocht op de terugreis van Fort Mahon Plage aan de Picardische kust.

Op de laatste dag van de vakantie hadden ze de krater even buiten het stadje Albert bezocht. De plaats was als herdenking voor de slachtoffers bedoeld. Zijn neefje Bram had in een gemetseld hokje een bezoekersboek gevonden en had dat aangevuld met: GODD BLEASE THE DEAD. Vic had de spelfout niet verbeterd, maar hij had er wel iets bij geschreven: HUMAN ERROR. Bij het wegrijden van de site had Bram een liedje van Tupac Shakur gestart, en Vic had Tupac de zin horen zingen die Bram in het boek had opgeschreven.

De slaap haakte nog in zijn ogen terwijl hij in pyjama via de achterdeur naar buiten liep. Het was begin oktober en de herfst was goed begonnen. Kil en mistig was de ochtend, maar de dikke kameras van zijn grootvader aan vaderszijde weerde de kou voldoende af.

De vroege wandeling deed hem goed. Wetenschappers hadden bewezen dat de hersenen van de mens 's morgens het meest openstaan voor nieuwe dingen. Het was waar, want in de ochtend zat zijn hoofd vol ideeën.

Vic evalueerde zijn ochtenddromen als een leerling van Freud. Hij herinnerde zich een droomflard waarin hij zich als Noach op zijn dobberend schip had gevoeld. Kon hij van een zondvloed dromen als hij er nog nooit een had meegemaakt? In een andere droom had hij Hektor de les gelezen over de opvoeding van zijn zoon Bram. Had hij het gedroomd omdat hij het zijn broer niet in het gezicht durfde te zeggen? Wat hij nog had gedroomd? Een van zijn vrouwelijke collega's had duidelijk gemaakt dat ze geen relatie met mannen van het werk wilde. Hij had er niets beter op gevonden dan haar zijn C4 te geven.

Vic slenterde via het klinkerpad naar de buxushaagjes waarin bedruppelde webben hingen. Ineens viel zijn blik op de brikken van het afgeboorde gras. Hij dacht: *Slijmsporen, de vlegels*.

Normaal moest hemel en aarde bewegen om hem aan het vloeken te krijgen. Nu vloekte Vic alsof de zeven plagen van Egypte tegelijkertijd over hem heen kwamen gewalst. Hij was als van God los en zag zichzelf als een onberekenbare gek die volledig uit de bol ging voor een onbenullige gebeurtenis.

Tijdens vochtige ochtenden kwamen ze uit hun schuilplaats om te eten of te paren op de stenen. Overdag verstopten ze zich in de haagjes. Hij had al eerder gezien dat de blaadjes van de Afrikaantjes kaalgevreten waren. Zijn vader had hem gezegd dat slakken dat gedaan hadden, maar Vic had dat niet geloofd. Nu kon hij het niet meer ontkennen, want op de stenen rand lagen niet minder dan zeven koppeltjes slakken. Ze hingen aan elkaar en paarden.

Toen hij de eerste slak bij het huisje vastpakte, krulde het lichaam naar binnen. De ene trok de andere mee, hier en daar sijpelde smurrie. Vic hield het koppeltje ver van zich af terwijl hij naar het hoekje in de tuin liep dat hij gebruikte als slakkenkerkhof. Met een geweldige zwaai gooide hij de weerloze diertjes naar de muur

waar ze uit elkaar spatten. Zevenmaal rende hij als een woesteling naar de hoek, en evenveel keer sloegen de slakken te pletter tegen de muur. Hij voelde zich een gewetenloze moordenaar die niet omzag naar zijn slachtoffers of hun nabestaanden.

Vic was er nog niet in geslaagd de slakken volledig uit te roeien. Er bleven altijd enkele nakomelingen onzichtbaar in de haagjes achter, wachtend op het goede moment om de fakkel aan de volgende generatie door te geven. Ondertussen kon hij als slakkendoeder zijn agressie tegenover de gewelddadige wereld kwijt.

Hij nam de schop om alle overblijfselen te verwijderen en gooide ze in de groene compostbak, hopen dat niemand getuige was geweest van zijn razernij.

Vic woonde in een goed onderhouden hoeve, iets meer dan vijf jaar eerder gekocht. Ze stond minstens zeshonderd meter van de Pastoorsdijk en je moest nog eens vijfhonderd meter wandelen om de oever van de Maas te bereiken. Bij de hoeve hoorde ook een grote wei met twee boerenpaarden.

De woning had een lange gevel van bruine baksteen, kleine vensters met blinden en boogdeuren waarvan de hoeken uitgevoerd waren in grijze negblokken. Aan de zijkant zat een boogpoort. Een zadeldak van rode pannen hield de regen buiten, en het met gras begroeide dijkje rond het huis bood bescherming tegen het wassende water van de Maas. In zijn hoeve ver van alle heisa en lawaai kwam hij tot zichzelf. Hij leefde er als God in Frankrijk.

In zijn atelier op de volledig ingerichte zolder kon hij zijn creativiteit kwijt. Zijn voornaamste tijdkorter was het schilderen. Voor hem stond een ezel met een doek erop. De achtergrondkleur had hij al aangebracht: mislierten van groen. Het houten onderblad van zijn bureau diende als palet. Terwijl het zwakke avondlicht door het ovale zolderraam viel, dacht hij na over de volgende penseelstreek, en bij elke trek over het doek vroeg hij zich af wat de zin van het leven was.

Hij was ooit begonnen met een schilderij voor het lief van zijn broer dat als werkstuk voor school moest dienen. Na haar humaniora was Manuela Vanhemel met zijn broer getrouwd en had ze het kistje met schildergerei aan Vic geschonken. Als hij het zich goed herinnerde, was zijn eerste onderwerp een omgekeerde gitaar die op een ufo leek; in de doorzichtige klankdoos kon je de skyline van een superstad onderscheiden. Een ander onderwerp was de vrede brengende duif als symbool van het Woodstockfestival in 1968. Na een aantal realistische kunstwerken had hij het roer omgegooid. Hij was in het abstracte verzeild omdat onderwerpen die in werkelijkheid niet konden bestaan, op het doek realiteit werden. Het had iets scheppend.

Als de inspiratie voor het schilderen het liet afweten, waagde hij zich aan het schrijven van kortverhalen. Iets verzinnen was een peulschil, en zijn verhalen hadden iets meer dan een verslag van een journalist die het moest brengen zoals het gebeurd was en niet zoals hij het graag had zien gebeuren. Vic zocht voortdurend een manier om de verzonnen personages in zijn verhalen levend te houden.

Hij had boeken gelezen die het ontstaan van het leven beschrijven. Sommige wetenschappers dachten dat de ultieme levenskiem via ontelbare komeetinslagen op aarde was terechtgekomen, anderen meenden dat de organisatie van de materialen – door een samenspel van het gure weer en de energierijke belichting van de zon – een soepje had gecreëerd waarin dode materialen de start van het leven hadden ontvangen in de vorm van een vonk. Het materiaal kreeg structuur en de cellen groeiden, zochten helpers en werden meercellig. Daarna was er heel veel tijd nodig geweest om tot het complexe leven van een mens te komen.

Nu de mens er was, wist Vic bijna zeker dat hij niet het einde van de levensketting kon zijn. Welk gedrocht zou er over honderduizend jaar uit de menselijke genen geboren worden? Het experiment van de oersoep was beschreven in allerlei boeken, maar het

was niet zijn bedoeling dat zo exact mogelijk na te bootsen. Op zolder voerde hij geen proeven uit, daarvoor had hij een ruimte in de kelder gecreëerd. Hij gooide er alle ingrediënten in een chemisch bad en hoopte met het uitspreken van enkele gevleugelde woorden leven te doen ontstaan, want was het niet met woorden dat God hemel en aarde had geschapen? God stond bovendien niet met lege handen. Water was er al, de ether van het leven, want daarin konden de chemische elementen zich vrijelijk bewegen, zonder pootjes om de zwaartekracht te trotseren.

Het was Vic nog niet gelukt uit dode elementen een levend geheel te maken. Misschien lukte dat wel in een parallelle wereld waar buitenaardsen de aarde bezochten. Misschien hadden zij de truc onder de knie en hoefde hij enkel een illegale bezoeker te traceren en hem te ondervragen. Een te gek idee, maar hij was niet de enige die zich liet misleiden door verhalen van anderen.

Was verbeelding het vermogen zich willekeurige zaken en toestanden in de geest als reëel voor te kunnen stellen? Was die geest dan niet reëel? Hij begreep dat woorden, beelden en chemie niet voldoende waren. Er moest ook een geest aan het mengsel toegevoegd worden. Waar haalde hij die in vredesnaam? Op het kerkhof? Stel dat hij de ziel moest hebben, waar was die dan gesitueerd? Kon hij die vangen met een vlindernetje?

Hij wist dat zijn gedachtegang diepgang miste, daarom was hij aan het testen geslagen. Terwijl hij zichzelf voorlas uit eigen werk projecteerde hij dia's van zijn schilderijen door een van mist bezwangerde kelderverdieping. Maar dat proces beschrijven was als een calvarieberg. Terwijl hij iets opschreef, dacht hij aan iets anders dat hem bijna was ontgaan waardoor hij niet de kans kreeg een andere dimensie van het gebeurde op te snuiven. Een kettingreactie van gewaarwordingen veroorzaakte een euforische stemming, waarbij het tikken van de klok klonk als ricocherende kogels. Helaas brachten zijn experimenten geen onverklaarbare fenomenen aan het licht.

Hij had zijn activiteiten in de kelder voor een onbepaalde tijd gestaakt en zich toegelegd op de computer. Als hij zag tot wat programmeurs in staat waren, wilde hij in de lucht springen van blijdschap. De decors en bewegingen in computerspelletjes en digitale films waren nauwelijks van echt te onderscheiden, ook de reclame- en muziekclips waren pareltjes van creativiteit. Hij was tot de slot-som gekomen dat virtuele realiteit toekomst had.

Plato had gelijk: alles was gebaseerd op een niet aan te raken idee ergens op de achtergrond. Wanneer je het projecteerde naar je eigen wereld kreeg je naargelang de gebruikte filter vat op de zaak.

Vic voelde zich een kluizenaar die de wereld in een ander daglicht zag, een atheïst die respect betoonde voor die ene god die zich niet had verstoep, bovenal een alchemist die geboeid was in leven en dood. Hoe je van levend naar dood ging, was hem duidelijk, maar hoe het omgekeerde werkte, dat ontging hem. Moest hij het tijdens het volgende experiment met relikwieën uitproberen? Kon hij overblijfselen van een heilige nieuw leven inblazen?

Vrouwen zeiden hem niet veel, behalve wanneer hij ze als de schoonste schepselen der natuur kon bekijken. Sommigen waren te mooi om waar te zijn en die zagen hem niet staan. Anderen zagen hem wel zitten wanneer hij zich over hen wilde ontfermen. Kinderen wakkerden ook zijn interesse voor het voortkabbelende leven van de genen aan. De kinderen van zijn broer waren in dat opzicht geschenken uit de hemel.

Bram, Sari en Sanne, van groot naar klein. Ze hadden alle drie veel in hun mars. De familie Wieder-Vanhemel kon een eindje hoger in de stamboom klimmen als ook de kinderen zich door de enige echte drijfveer van het leven zouden laten misleiden: de voorplanting. Vics eigen tak was echter ten dode opgeschreven, dor, of hij moest gauw zijn zaad in een onbekende vrouw planten.

In een ander toekomstbeeld had hij iets veel verontrustender gezien. Honderd groeperingen zoals Greenpeace konden niet verhinderen dat de wereld langzaam maar zeker naar de verdoemenis ging. De onverschilligheid van de mens was volgens Vic de oorzaak

van alle leed. De mensen gebruikten hun hersenen niet meer. De sceptische wetenschapper in hem vroeg zich of het brein monsterachtig zou groeien tot de zwaartekracht de mens deed omvallen. Of zou het inkrimpen tot een pindanoot?

Het enige dat hij zich als levensdoel stelde, was rechtvaardigheid nastreven en proberen zijn medemensen over te halen dezelfde weg te volgen. De oplossing van het grote probleem moest ergens verborgen liggen, wellicht in een schatkist diep begraven in de grond, of in een schatkamer achter slot en grendel weggezet. Een naald in een hooiberg vinden was er kinderspel tegen.

Vic had meer contact met de buitenwereld via zijn mailbox dan lijfelijk. Ook van chatten was hij niet vies, zolang hij kon praten met een slimme geest die zich met hem durfde te meten. Het internet bood heel wat mogelijkheden. Toch kon je beter een idee hebben van wat je zocht, anders liep je volkomen verloren in het netwerk van virtuele steegjes.

Onderwerpen waren er zat. Door het slingeren van de surfboot bereikte hij nooit de overkant van de brede rivier. Misselijk werd hij er soms van, een wervelwind van zoekwoorden zwiepte dan de golven hoog op. Aanlokkelijke seksplaatsje maakten zijn virtuele leven nog zuurder. Het internet gaf voortdurend stukjes van geheimen prijs maar hield de voornaamste voor zich. De grote waarheid kwam er nooit uit, ook omdat Vic de sessie altijd met een vloek voortijdig afsloot.

De kans dat hij de ideale vrouw op het net zou vinden was klein. Hij zocht een vrouw die hem de geneugten van het leven bood in ruil voor wat affectie, maar ook een die hem vrijliet in alles wat hij dacht en deed. Hij had geen succes bij de single vrouwen, maar veel getrouwde vrouwen zagen de ideale man in hem. Ze kenden hem niet door en door, enkel een flinterdun laagje van zichzelf scheen door in hun wereld en zij construeerden er een droombeeld uit. Het was de kunst om zijn wereld te laten overlappen met die van zijn ware vrouw.

Vic wilde zich echter niet laten afleiden door emoties. Hij moest zich concentreren op zijn zoektocht naar de grens tussen leven en dood. Misschien moest hij het dan opnemen tegen allerlei wangedrochten van de nacht, die overal en nergens zaten. Of lag de oplossing van het probleem ergens bij een grens? Hij lachte met zijn bedenksel, want in die grens zag hij de scheiding tussen Nederland en België.

Zijn blik viel op de schermbeveiliger van zijn computer die plaatjes van mooie vrouwen toonde alsof ze te lang ongemoeid in het geheugen hadden gezeten. Sommigen waren schaars gekleed – ondergoed en zwemkleding hadden de overhand – en hier en daar liet een nat T-shirt wat meer van de plooibare huid uitschijnen.

Vic nam een besluit: gedaan met chatten, geen virtuele seks en geen loze woorden meer. Hij dronk het bierglas leeg en nam zijn penselen op om ze in de badkamer schoon te maken.

In de spiegel zag hij zichzelf tegemoetkomen. Hij zag er goed uit met zijn brede schouders, zijn pikzwarte, halflange haar en het verticale streepje baard over zijn kin. Ineens had hij heel veel zin om gewoon door te lopen en in zijn eigen spiegelbeeld op te lossen.

Vic schrok. De man in de spiegel veranderde in een vrouw terwijl hij iemand hoorde zeggen:

Hij die de tijd kan kortsluiten wint de beker.

Het was een lage sombere stem, een grafstem. Om godswil, wie sprak er in zijn hoofd? Of had hij het zelf gezegd? Het zweet brak hem uit. Even later zag hij zichzelf weer in de spiegel en leek de toekomst rooskleurig. Er lag een beloning in het verschiet, in de vorm van een mollige vrouw die op de termijnmarkt speculeerde en er grof geld mee verdiende. Hoe hij dat zag was een raadsel, maar de voorspelling zou dicht bij de waarheid komen.

Vic was te vroeg voor de vergadering van 09u00 en besloot een bezoekje te brengen aan de kerk waar het huwelijk van kroonprins Filip en prinses Mathilde was voltrokken. Het gebouw stond op een heuvel en had met zijn twee torens een typisch Frans uitzicht. De statige kerktoren deed hem immers denken aan de kathedraal van Notre Dame in het centrum van Parijs. Romaanse-, gotische- en renaissancestijl waren er tot een eenheid in elkaar versmolten.

De zon scheen, maar in de schaduw van de kerk voelde hij de frisheid van de morgen. Het bordje tegen de gevel van de huizenrij ertegenover plaatste hem in: WILDE WOOD/BOIS SAUVAGE. Hij had geen idee wat hij er verloren had. Via de glazen deur verdween hij uit de rumoerige ochtendspits van Brussel, en hij verscheen in de kerk waar de alles overheersende stilte hem onmiddellijk tot rust bracht.

Iets was met hem mee naar binnen gevlogen. Het was een koolwitje, onregelmatig fladderde het voor hem uit en steeg op naar het licht dat door de ramen scheen. Toen het vliegende wezentje door een zonnestraal vloog meende Vic een smeulend rookwolkje te zien, alsof de toorn van God het geëvaporeerd had, maar het viel niet levenloos neer als een sneeuwvlok, het vloog gewoon verder en hoger. Het had wel iets in zijn mars.

De zinsbegoocheling had niet langer dan een paar seconden geduurd. Als een overdonderde archeoloog die oog in oog stond met een oermens begreep Vic dat alleen God uit dode aarde leven kon scheppen.

Hij verlegde zijn aandacht naar de rest van de kerk. Ze was immers, groots en godgelijk. Het was er lekker koel. Hij nam een brochure uit een houten bak en las dat hij zich in de Sint-Michiels-en-Goedele kathedraal bevond. De tekst wees hem op de opvallende zestiende-eeuwse glas-in-loodramen en de preekstoel uit het einde van de zeventiende eeuw. Jammer genoeg waren tijdens de beeldenstorm in de zestiende eeuw heel wat kunstwerken en grafstenen

in de kerk verloren gegaan. Vorsten en gouverneur-generaals uit het Oostenrijkse bewind lagen er begraven.

Een uitgebreide bezichtiging drong zich niet op. Vic zette zich op een stoel achteraan de kerk en dacht na. Bidden zag hij niet zitten. Hij had van niemand hulp nodig, ook niet van God.

Ineens was de zangerige grafstem er weer:

Lang zul je leven! Lang zul je leven!

Wie sprak er vanuit de leegte en gunde hem een lang leven? Lang kon zijn leven misschien wel zijn, maar dat wilde niet zeggen dat hij vrij zou zijn van kommer en kwel. Was het toeval dat hij die boodschap net op zijn tweeënveertigste verjaardag ingefluisterd kreeg?

Vic stond op en slenterde naar de uitgang. De dagelijkse autorit annex treinreis naar zijn werk was geen lijdensweg, toch snakte hij naar werk dichterbij huis. Afscheid nemen van zijn dierbare collega's zou moeilijk zijn, want ze waren als vrienden voor hem. Ze hadden allemaal een plekje in zijn hart gevonden en hopelijk had hij ook een plaatsje in dat van hen.

Toen hij naar buiten liep, kwam een groep Aziatische mensen hem tegemoet. Hij negeerde de toeristen. Het gevecht met het daglicht kon beginnen, hopelijk bliksemde God hem niet neer. Zijn gedachtegang bereikte een hoogtepunt in de conclusie dat de kerk nog lang zou bestaan nadat hij was doodgegaan, ook al leefde ze niet.

De vergadering was zoals altijd slaapverwekkend.

Thuis in zijn hobbykamer op zolder staarde Vic naar het scherm van zijn draagbare computer. Het tekstprogramma stond open, maar de inspiratie wilde niet komen. Hij was bezig aan een spionageverhaal en vroeg zich af welke naam hij de slechterik moest geven. Jef, Louis, Jan en Piet interesseerden hem niet. De namenlijst die hij over de jaren had aangelegd kon hem niet verder helpen, maar ze had wel ooit namen voor zijn paarden opgeleverd.

Het waren gezonde boerenpaarden, met strakke, ronde vormen. Hun achterkant was lichtbruin, de voorkant donkerbruin, en hun manen, staartkwastjes en pootkwastjes waren zwartgrijs. De vorige eigenaar, een vrijgezel die op 96-jarige leeftijd was gestorven, had de namen van zijn paarden mee in het graf genomen.

De ruïn luisterde goed naar *Zeppos* en de merrie reageerde op *Buffy*. De eerste naam verwees naar een tv-serie uit de jaren zestig van de twintigste eeuw met Kapitein Zeppos in de hoofdrol, de voorloper van de moderne detective. De tweede naam kwam uit een serie over de avonturen van een blond meisje dat de kracht bezat om vampiers en ander onderwereldgespuis te verslaan. Vic zag de paarden niet samenspannen in een poging de duistere figuren van de nacht uit te roeien, maar hun namen openden heel wat mogelijkheden in die fantasierijke richting.

Hij sloot het tekstprogramma. De naam van de slechterik kon wachten. Even alles laten bezinken en allerlei namen zouden vanzelf wel boven komen drijven, dan hoefde hij ze slechts met een netje uit het elektrostatische web rond zijn hoofd op te vissen en er een uit te kiezen.

Vic opende de internetverkenner, gaf zijn favoriete adres voor zoekacties in en dacht na over enkele onderwerpen die hem interesseerden en waarover hij misschien iets zinnigs kon vertellen als hij er iets meer van afwist.

De tv had hem de avond voordien een unieke benadering laten zien voor mogelijke leefomstandigheden in de wereld, in de vorm van een documentaire over mensen die leden aan het syndroom van DIS. Een vrouw die tijdens haar bezoek aan de supermarkt in de speelgoedafdeling terecht kwam, gedroeg zich ineens als een kind van vijf. In de auto rookte ze als een schoorsteen en vloekte als een ketter. Als ze 's nachts in bed wakker werd, vroeg ze aan haar man wat hij er verloren had.

Vic gaf de zoekmachine de opdracht alle informatie over DIS op te zoeken. De derde link bezorgde hem de volgende informatie:

DIS/MPS ontstaat in een periode dat kleine kinderen over speelkameradjes fantaseren. Normaal vervullen echte kinderen die rol, maar als reactie op traumatische gebeurtenissen kan het kind zo'n kameradje als onderdeel van zichzelf gaan zien.

Het lezen van het artikel had als gevolg dat Vic minder sceptisch tegenover het onderwerp stond. DIS ontstond als reactie op nare gebeurtenissen in de kindertijd, jonger dan 6. Die konden zo ondraaglijk voor het kind zijn dat het zich onbewust opsplijste in anderen of alters. Het verplaatste zich naar een betere wereld en keek op afstand toe. Het keerde terug als het niet meer nodig was te vluchten en herinnerde zich daarna niets meer van de onderbreking. Het was dan tijd kwijt.

Alle sites die hij consulteerde hadden het over nare zaken. Uit sommige teksten leidde hij af dat de kindertijd van DIS-patiënten voor henzelf een ware nachtmerrie was: *Het voelt aan alsof ik in stukjes verdeeld ben. Sommigen zijn leuk, anderen niet. De praatdokters noemen die stukjes delen, en sommige delen weten helemaal niet dat er vroeger iets heel ergs is gebeurd. Soms herbeleef ik dat. De praatdokters willen dat niet, ik wil het ook niet. Toch gebeurt het dat ik van iets schrik dat me aan vroeger doet denken. De praatdokter noemt dat een trigger.*

Voorts leerde Vic dat alters verschillende geslachten konden hebben, of andere leeftijden, huidskleuren, stemmen, seksuele voorkeuren en handicaps, het konden zelfs dieren zijn. Het waren meerdere personages in één lichaam, ieder met een naam, hoewel sommigen er geen nodig hadden.

Vic klikte een andere site aan, maar die had helemaal niets met de ziekte te maken. Het woord *dis* kon je ook gebruiken voor een gedekte tafel. Alles moest een naam hebben. Elk woord was als een naam. De zoekmachine op het internet was een naamzoeker.

Toevallig kwam hij uit op een site over seksuele geaardheden: travestiet, transseksueel, onomkeerbare lichaamsaanpassing, gestoorde geslachtsidentiteit, biologische sekse, culturele sekse, mentale sekse, genderidentiteit, genderdysforie, transgender.

Er waren heel wat mensen die zich niet in het keurslijf van de seksen lieten dwingen. Vic had het meeste medelijden met de interseksuelen, want die werden geboren met zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtskenmerken. Een onduidelijk geslacht. Over de daaraan gekoppelde syndromen wilde hij liever niet nadenken.

Vic sloot de internetverkenner af. Het intermezzo zag hij als een aangenaam tijdverdrijf, maar andere zaken vroegen om meer aandacht.

Vic racete met zijn lichtoranje bestelwagen over de expresweg naar Dilsen-Stokkem. Het brandde nergens, maar zijn missie vereiste haast omdat het onderzoek moest plaatsvinden wanneer de sporen nog warm waren. De politie had gedraald in allerlei zaken waardoor schuldigen vrijuit waren gegaan. Vic deed niet aan die kermis mee. Zijn professionalisme stak altijd de kop op, wat hij niet kon zeggen van sommige politiemannen die niet de minste voeling hadden met kleine of grote criminaliteit.

De weg had geen venijnige bochten zodat de middelpuntvliedende kracht geen macht had over de inhoud van zijn auto. Zijn fotomateriaal zat in een grote tas waarvan de vulling van schuimrubber bescherming bood tegen het oneffen wegdek.

Ongeveer vijf jaar geleden – hij woonde net in de hoeve – had hij een fotowedstrijd gewonnen in Leuven. De eerste prijs was twintig bakken bier. Hij was geen bierdrinker, maar zijn bestelwagen bood niet genoeg plaats om de bakken naar huis mee te nemen. Een politiecommissaris die de derde prijs had gewonnen had naar het politiebureau gebeld en niet veel later was een truck opgedaagd. Onderweg naar huis had de commissaris Vic gevraagd of hij free-lancefotograaf voor moordzaken wilde worden, voor de agglomeratie Maaseik. Vic had niet onmiddellijk toegezegd omdat die baan moeilijk te combineren was met zijn werk in Brussel. Maar hij had besloten parttime te gaan werken. Sindsdien werkte hij twee dagen voor de bank van Brussel en drie dagen voor de politie van Maaseik.

Vic sloeg linksaf naar Stokkem en reed op zijn gemak naar de plaats delict. Hij kende het dorpje, en de aanwezigheid van politiewagens verried de misdaadplek. Zijn bestelwagen parkeerde hij op de oprit van een aangrenzend huis, vervolgens stapte hij uit en haastte zich naar de achterkant van de auto om er zijn apparatuur uit te halen. Hij sloeg de achterdeur ruw dicht en rende de straat over die aan beide kanten was afgezet met blauw witte linten.

Een politiemannet met snor hield hem bij het poortje staande. Dat riep bij Vic ergernis op omdat hij Snor kende. Hij legitimeerde zich door zijn politiekaart te tonen, en Snor maakte met een wuivend handgebaar duidelijk dat Vic mocht passeren. Vic gaf hem een vuile blik cadeau, waarna Snor zich stoïcijns omdraaide.

De misdaad had plaatsgevonden in een eenvoudig huis, vermoedelijk in de jaren zestig van de twintigste eeuw gebouwd, met één verdieping en een steil dak van rode pannen. De voordeur was donkergroen en de brievenbus in de nis was afgesloten met een stuk piepschuim.

De voordeur stond open. Vic liep voorbij de trap de kille gang in en zag door de ruit van een deur drie mensen in de keuken aan tafel zitten. Wellicht treurden zij om het verlies van hun familielid dat een wreed einde had gevonden. Boven hoorde hij gestommel, hij begreep dat hij de verkeerde kant opging. Hij keerde op zijn stappen terug en ging met de grote tas rond zijn nek en het statief in de linkerhand over de smalle trap naar boven.

Op de verdieping dacht hij vrij snel te kunnen bepalen waar hij moest zijn, maar dat was niet het geval. Er was niemand te zien, de drie deuren die uitgaven op de overloop waren dicht en de kijkraampjes bovenaan verrieden geen enkele beweging erachter. Op goed geluk probeerde hij de linkerdeur, die ging piepend open. Door de kier merkte hij een hobbykamer op. In het midden stond een stevig houten bureau en achteraan een lange kast, maar er was geen menselijke aanwezigheid te bespeuren.

Hij deed de deur weer dicht en opende de middelste deur. Door de kier zag hij een man het houten voeteinde van een bed met een

kleine borstel afvegen. Vic begreep dat een technische rechercheur hardnekkig naar onzichtbare vingerafdrukken zocht.

‘Waar moet ik beginnen?’ vroeg Vic.

‘Het is in de kelder te doen,’ zei de rechercheur.

‘Oké,’ zei Vic en daalde met zijn hekken en hielden de trap af naar de gelijkvloerse verdieping.

Links voor de keukendeur stond de kelderdeur open. Hij wierp zich in het zwarte gat en merkte dat er geen einde aan de trap leek te komen. Toen hij eindelijk beneden was – minstens twintig treden lager – toverde het licht van een peertje enkele deuren uit het schemerdonker tevoorschijn. De linkerdeur stond op een kier. Vic waagde zich naar binnen maar daar onmiddellijk spijt van.

De kelder was niet groter dan vijf bij vijf. Hij zat boordevol blikjes, flesjes en andere levensmiddelen, alsof de bewoners een ramp sneller af wilden zijn. Twee technische rechercheurs – een dikke en een dunne – deden een poging vingerafdrukken op de keldermuur en de rekken te vinden.

‘Eindelijk ben je daar,’ zei Dunne.

Vic was wel wat gewend, maar wat hij hier op de grond zag liggen was het product van iemand die helemaal door het lint was gegaan. De overblijfselen van wat ooit een mens was geweest, lagen op een hoopje tegen de achterste hoek van het rek. De romp met het doorgebogen hoofd zat rechtop, de benen staken in vreemde hoeken naar voren. Het bloederige hoofd was gescalpeerd, links en rechts hingen slierten haar. Omdat het hoofd voorover tegen de borst lag, kon Vic de gezichtsuitdrukking niet aflezen. De kleren – een lichtblauw hemd met een afgesleten jeans – waren besmeurd met rode puntjes, alsof uit elke porie een straaltje bloed naar buiten was gespoten. De niet afgedekte delen van het lichaam zoals de handen en het hoofd deden hem aan de mazelen denken. Man of vrouw? Hij had geen idee. Dit was je reinste waanzin.

Dikke en Dunne werkten verder. Ook Vic ging aan de slag omdat hij niet wilde dat ze de misdaad in de schoenen van een onschuldige dorpsgek zouden schuiven. Hij nam zijn foto toestel met

twee flitslampen en begon te fotograferen. Als hij zijn werk als buitenstaander had kunnen bekijken, had hij de flitsen zeer zeker gezien als bliksemschichten in de schemering terwijl donkere wolken aankwamen en de zon eronderdoor scheen.

Toen Dikke en Dunne wilden vertrekken, vroeg Vic:

‘Moet ik nog ergens foto’s van nemen?’

‘Vraag dat aan de korpschef,’ zei Dikke, ‘hij zit in de keuken.’

‘Okidoki,’ zei Vic.

Dikke en Dunne waren net uit de kelder vertrokken toen er iets onbegrijpelijks gebeurde. Vic vroeg zich af of de dode had gewacht tot ze alleen waren om zijn lugubere toneel op te voeren. Het leek erop dat onzichtbare handen de dode in een versnelde weergave terug tot leven wekten. De mazelplekjes verdwenen een voor een, elk bloedvlekje verdampte uit de kleren en de lichaamshouding werd enigszins aangepast. Vic had de indruk dat de man een dutje deed en straks uit een mooie droom zou ontwaken. Maar het beeld van de dode bleef zichtbaar, als een in fase verschoven frequentie van de werkelijkheid. Was het misschien de geest van de overledene die zich van het stoffelijke scheidde en voortaan als een ziel door het leven ging?

Vic schrok van een beweging en drukte bij vergissing op de ontspanner van zijn fototoestel. Het flitste. Zijn schrikreactie was veroorzaakt door het ijle hoofd van de dode dat zich even van de borst had opgeheven, en de wijd opengesperde, rooddooraderde ogen hadden hem aangestaard. Het wit ervan had het weinige licht in de kelder op een fluorescerende manier weerkaatst. Nu was het lichaam weer zoals het was geweest: dood.

Vic stelde zich voor dat hij een geest op de gevoelige plaat had vastgelegd. Hij hield zijn hart vast en dacht: *Straks laat de zombie zijn grafstem horen en begint hij met me te praten.* Hij kon nog steeds niet bepalen of het een hij of een zij was. Ook een man kon borsten en lang haar hebben.

Hij had niet veel zin om bij de zaak stil te staan, klapte zijn statief dicht, stak zijn camera in de tas en beklom zonder achterom te

kijken de keldertrap met de ijver van een kind van 6. Halfweg zat de inspanning in zijn benen en dreigde de zware zak van zijn rug te schuiven.

Hijgend kwam hij boven en dankte Onze-Lieve-Heer dat hij het had gehaald. Wellicht waren met zijn vlucht alle fantomen uit zijn wereld verdreven, alleen moest hij dringend werk van zijn lichaamsconditie maken.

De keukendeur ging open en een struise man in strak politie-uniform mét pet kwam in de deuropening staan. Hij leek op een korpschef. Hij zei:

‘Heb je alles op de gevoelige plaat vastgelegd?’

Vic hoopte het, anders zou niemand zijn verhaal over het levende lijk geloven.

‘Het slachtoffer is erg toegetakeld,’ zei Vic.

‘Dat klopt,’ zei Korpschef.

‘Kan ik nog iets doen?’

‘Ik denk het niet,’ zei Korpschef, ‘boven is alles proper, daar hoef je geen foto’s te maken.’

‘Dan ga ik ervandoor,’ zei Vic.

Terwijl hij naar buiten ging, dacht hij aan zijn collega-fotografen van de journalistiek. Zij interviewden de levenden, niet de doden. De mensen in de keuken hadden hun verhaal over de dode al klaar, maar de dode kon zich niet meer verdedigen. Bovendien maakten de media er een zootje van door te overdrijven en met sensationele foto’s op de proppen te komen.

Vic vloekte toen hij merkte dat de riem van zijn tas tussen de achterdeuren van de bestelwagen zat, waardoor ze niet dicht konden. Dat had je als je met je gedachten ergens anders was.

Terwijl hij instapte en de motor startte, dwaalde hij in gedachten weer af naar de wereld in oorlog. Er woedde een strijd tussen permensen die alles in het licht stelden, en profiteurs die alles in het zwart deden. Vic zag zichzelf als een witte ridder die de onrechtvaardigheid uit de wereld wilde bannen. Sommige gedachten riepen te gewelddadige beelden op die hem duidelijk maakten dat het

slechts een kleine stap was naar de andere kant, waar hij het zwarte monster was dat onschuldige glimwormpjes van mensjes vertrapte.

Gelukkig gebruikte hij tijdens zijn werkdagen als fotograaf enkel digitale foto's als wapen, maar soms had hij zin om zijn pistool te gebruiken. Vic bezat een SIG Sauer P232 dat uit zijn donkere periode in Hasselt stamde, nadat zijn grote liefde hem als een baksteen had laten vallen.

Hij had het voor zijn eigen verdediging gekocht, ook wel omdat het een milde terugslag had, precies was en gemakkelijk te verbergen of te dragen. Na enkele oefeningen in een schietclub had hij het echter nooit meer gebruikt.

Na de aankoop van de hoeve had Vic zich moeten informeren over de verzorging van de paarden. Hij had er gemakkelijk informatie op het internet over gevonden.

Buffy had al gauw te kennen gegeven dat ze het niet erg vond een man op haar rug te dragen. Met een lichtgewicht als Vic had ze helemaal geen moeite. Hij had ook een poging gedaan om Zeppos te berijden. Het dier was echter van iets geschrokken, en Vic was er snel weer afgesprongen, waarbij hij zijn rechterknie had bezeerd. Maar Vic had niet zo snel opgegeven. Langzaam had Zeppos vertrouwen in hem gekregen, en nu waren ze de beste vriendjes, hoewel het paard nog steeds erg snel kon schrikken van zijn omgeving.

‘Zin in wat beweging?’ vroeg hij terwijl hij de wei naderde.

Vic droeg een hoofdstel en een licht zadel met stijgbeugels met zich mee.

Zeppos kwam niet naar de omheining. Buffy deed dat wel.

‘Nee Buffy, jij mag de volgende keer weer.’

Uit Buffy’s reactie kon Vic niet afleiden of het dier hem begreep. Buffy ging naast Zeppos staan en hinnikte lichtjes. Vic keek toe hoe beide paarden hun oren alle kanten op draaiden, als parabolische radarantennes.

Vic opende een poortje in de omheining en wandelde rustig naar Zeppos. Toen hij het paard tot op vijf meter was genaderd, kwam het paard stapvoets in beweging.

‘Oké, je hebt er toch zin in hé?’

De spieren in de schouders van het paard rolden en trilden hevig, het huiverde. In de zomer deed Zeppos dat om de vliegen te verjagen, in de winter vermoedelijk van de kou. Of kon een paard het ook van emotie koud krijgen?

‘Braaf beest, kom maar.’

Vic trok het hoofdstel over Zeppos’ hoofd en legde het zadel op de rug van het paard. Nadat hij de singel had vastgespt stapte hij

met zijn linkerbeen op en zwaaide hij zijn rechterbeen over de brede rug, om vervolgens rechtop te gaan zitten.

‘Ju,’ zei hij.

Elke paardenmenner had zijn eigen manier om een paard te laten weten wat hij wilde. Sommigen deden dat met geluidjes. Meestal was een *vort* of *ju* genoeg om het in beweging te krijgen en een *ho* om te stoppen. Of je de teugels aanhaalde of vierde, dat maakte veel duidelijk. Je kon het paard ook laten weten dat het vooruit moest door te knijpen met je knieën. Bij de brede rug van Zeppos ging dat iets moeilijker, maar een trap met de voet in de zij deed wonderen.

Het poortje in de omheining was net breed genoeg om Zeppos door te laten. Toen Vic achteromkeek, zag hij dat Buffy hen wilde volgen.

‘Nee Buffy.’

Buffy bleef stilstaan.

Vic liet Zeppos draaien en sloot het poortje vanaf zijn rug.

‘Tot straks,’ riep hij naar Buffy.

Hij liet de teugels van Zeppos verslappen en drukte met beide voeten in zijn flanken. Vic hield niet van zweepjes en het paard had er geen nodig, want het versnelde zijn pas vanzelf.

In stap ging het verder. De wandeling voerde hen over de uiterwaarden van de Maas, en het was er goed vertoeven ook al waaide de wind iets te hard uit het noorden en kwam de zon niet vanachter het laaghangende wolkendek.

Vic nam de openbare weg om de oversteek van Heppeneert naar Aldeneik te maken en volgde via het drukke kruispunt aan de Maasbrug een stukje van de ring rond Maaseik. De autobestuurders waren tolerant en hielden hun ijzeren paarden in om een botsing met het stevige boerenpaard te vermijden.

Hij stuurde Zeppos de weg op naar de kerk van Aldeneik. Na enkele honderden meter naderden ze een kapel waarvan de achterkant voorzien was van een ingemetselde put.

Onverwacht schrok Zeppos van iets op, maar Vic zag niets onrustbarends. Aan het gehinnik hoorde hij dat het dier lichtjes paniekerde. Hij begreep niet onmiddellijk wat er aan de hand was. Het moest iets met de kapel te maken hebben.

‘Ho Zeppos, rustig jongen, er is niets aan de hand. Kalm.’

Hij liet het paard enkele meters terugkeren en stapte af.

‘Staan,’ zei hij.

Het paard gehoorzaamde hem klakkeloos.

Vic maakte het touw van het hoofdstel aan een lantaarnpaal vast. En om Zeppos te tonen dat hij niet bang moest zijn, stak Vic de smalle straat over en liep naar de achterkant van de kapel.

Op een bord las hij: WILLIBRORDUSPUT, IN DE 7DE EEUW BOUWDE DE HEILIGE WILLIBRORDUS, EEN DOOPVONT OP DE PLAATS VAN DE OUDE WODANBRON. De smeedijzeren deurtjes in de raamopening waren naar binnen gedraaid. Toen hij erdoor naar binnen leunde zag hij dat menig voorbijganger de metersdiepe put als vuilnisbak had gebruikt. De put verborg in elk geval geen onzichtbaar wezen dat als een duiveltje uit een doos tevoorschijn kon springen.

Vic liep langs een pad naar de voorkant van de kapel en merkte dat de deur gesloten was. De glas-in-loodramen aan de zijkant waren voorzien van gaasdraad. Hij tuurde door de gebarsten ruitjes en zag de verwaarloosde inboedel. De muren en de vloer waren betegeld en voorzien van dankwoorden en bloemetjes.

Vic schrok van Zeppos’ gehinnik en spurte weer naar de achterkant van de kapel. Gelukkig viel hij niet op het glibberige pad. Zeppos stond nog steeds vastgebonden aan de paal. Het dier probeerde zich los te trekken ook al was er geen enkele dreiging in de nabije omgeving te bespeuren.

Vic liep naar het paard en probeerde het te bedaren door de teugels vast te nemen.

‘Zeppos, wat bezielt je in godsnaam?’

Het paard werd rustiger. Toen Vic achteromkeek naar de kapel dacht hij een wazige figuur over het muurtje in de put te zien duiden. Werd hij helemaal gek? Vic kon zijn ogen nauwelijks geloven,

maar hij had het niet had gedroomd. Bovendien raakte Zeppos weer de kluts kwijt. Hij hinnikte hevig.

‘Rustig Zeppos, je moet niet bang zijn.’

Hij had Zeppos nog steeds bij het hoofdstel vast en aaide met de rechterhand over zijn snuit. Het paard huiverde.

Vic begreep dat ijverige gelovigen niet voor niets overal kapellen, kerken en andere godshuis hadden gebouwd. Dit was zo’n bijzondere plek. Er stond geen doopvont meer in de kapel, maar Vic kon zich levendig voorstellen dat Willibrordus hier wonderen had verricht.

Het paard bedaarde eindelijk. Het draaide zich in de richting van waar ze gekomen waren.

‘Jij wint. We gaan weer terug naar huis.’

Vic maakte het touw los, steeg op en hoefde het paard niet aan te sporen. Ze reden met de wind mee terug naar de hoeve. Toen Vic een donkere wolk in de gaten kreeg, vreesde hij dat ze in een stortbui zouden terechtkomen. Maar dat gebeurde gelukkig niet.

Vic zette de kleine tv op zijn zolderkamer af. Hij stond van zijn zetel op – die hij bij gelegenheid kon uitklappen tot een bed – en zette zich voor een maagdelijk doek. Vic kon goed tekenen. Iets natekenen leverde nooit problemen op, maar iets uitdenken en dat op papier zetten, dat lukte zelden.

Het was ooit de kunst om als schilder exact te schilderen wat je zag. Vic had in musea genoeg schilderijen gezien die de werkelijkheid benaderden. Met het uitvinden van de fotografie waren nieuwe kunststromingen ontstaan waarbij het onderwerp helemaal niet meer herkenbaar hoefde te zijn. Alleen de titel kon de toeschouwer dan nog op het goede spoor brengen.

Vic probeerde een beeld te vangen dat kon dienen om het schilderij te vullen. Hij bewoog zijn hand over het doek, maar de punt van het potlood raakte het net niet. Hij had iets in gedachten, maar hij wist nog niet vanuit welke hoek hij het onderwerp ging tekenen en hoe groot het zou worden.

Eindelijk besloot hij zijn potloodtrekken effect te laten krijgen. Vier snelle verticale trekken toverden parallelle lijnen op het doek. De manier waarop hij te werk ging, hielp hem zijn idee naar de oppervlakte van het witte doek te roepen. Het zat ergens in zijn brein weggestopt, en door het ritueel kreeg het een vorm. De hand wist het al, het hoofd nog niet. Het leek op het effect dat je ondervindt wanneer je met de vingers over de toetsen gaat en de hand zich het telefoonnummer herinnert.

Het beeld in zijn hoofd kreeg nu vorm en hij begreep waar het vandaan kwam. In een krant had hij een artikel gelezen over een kerk in de omgeving van Sittard, maar hij kon zich de naam van het dorp niet meer herinneren. Hij moest het straks eens opzoeken, dan kon hij details van de echte kerk in zijn tekening verwerken.

Een geheugensprong in zijn brein bracht hem bij de vage figuur in de put van de kapel. En dat beeld riep een ander op: de dode in de kelder die leek te bewegen. In een dwaze bui had hij gedacht dat foto's ervan een wazig bewijs zou leveren van wat hij had gezien. Helaas waren de foto's haarscherp gebleken. Sommige dingen kon je niet vastleggen op foto, die moest je gewoon geloven.

Elke godsdienst bezat een heilig boek en in elk van die boeken las je dat je de wijsheid enkel in jezelf kon vinden. Misschien was dat de enige boodschap die de schrijvers uit het verleden de moderne mens aan het verstand wilden brengen. En de god in zijn kop stuurde hem nu naar een kerk.

Terwijl Vic de hoofdlijnen van de kerk accentueerde, dacht hij onwillekeurig aan een boek van Tad Williams. De schrijver zag in Anderland de toekomst niet erg rooskleurig in. Als Palestijnen en Israëli's hun vete ooit bijlegden, zouden ze allicht een reden vinden om samen tegen een nieuwe vijand ten strijde te trekken. Bij die gedachte brak de punt van zijn potlood af.

Zonder het te beseffen ging Vic met zijn hand op zoek naar een reservepotlood. Hij trok die geschrokken terug toen hij iets harigs achter het gordijntje van het ovale zolderraam voelde. Hij bekeek het ding dat op de latei lag wat beter en kreeg een ellendig gevoel

in zijn maagstreek. Hij had een week geleden een mandarijn willen eten maar was ze vergeten, wellicht door een geniale ingeving die zijn aandacht terug naar zijn kunstwerk had getrokken.

De harige bol nodigde helemaal niet meer uit tot consumptie. Het leek hem een goed idee om het in de vuilnisbak te kieperen. Maar hij bedacht al snel een betere oplossing. Hij opende het raampje en gaf de bol een stevige zet met een meetlat.

Hij dacht: *Zo, dat is dat*. En hij bedacht ook dat bederfelijke waren van mensen als voedingsbodem voor veel kleinere wezens dienden. Onder welke soort moest je een schimmel verdelen? Als een plant of als een dier, of iets daartussen? Het antwoord vond hij gemakkelijk op het internet: *Zwammen zijn planten noch dieren wier lichamen uit celdraden zijn opgebouwd. Het zwammenrijk is onderverdeeld in paddenstoelen, stuifzwammen en schimmels. Schimmels voeden zich met allerlei organische resten.*

Door zijn groeiende interesse voor chemische reacties in de natuur boog hij zich met overgave over het verval van materie. Allerlei ongedierte zorgde blijkbaar voor desintegratie. Overal zaten bacteriën, enkel op hun eigen specifieke voedingsbodem gedijden ze. Ooit waren levende wezens net zo begonnen, als eencelligen die sterker werden, en zo ontstonden er nieuwe generaties die elkaar hadden beconcurrerd. Enkele strategische varianten waren een symbiotische verhouding aangegaan en hadden zich tot meercelligen verenigd.

Maar er was meer. De tweede wet van de thermodynamica zorgde voor een grotere entropie waardoor iets moois lelijk werd en orde in chaos veranderde. Daarom ging alles kapot, daarom stierf alles wat leefde, maar Vic vond dat het proces omkeerbaar moest zijn. Er was volgens hem leven na de dood, wanneer een gevallen rotte appel weer aan de boom ging hangen, wanneer een rimpelig oud mens weer een baby werd.

Vics proeven maakten hem niet veel wijzer en daarmee bleef de mogelijkheid open dat alles mogelijk was.

De dagen dat Vic in Brussel werkte, kwam hij laat thuis. De zin om creatief bezig te zijn ontbrak hem meestal, maar vanavond niet.

Tijdens een dood moment op het werk had hij aan een idee gesleuteld en hij kon amper wachten om het uit te werken. Hij gooide zijn boekentas in de hoek, trok zijn schoenen uit en rende naar de slaapkamer om gemakkelijke kleren aan te trekken.

Het was fijn wonen in de hoeve aan de Maas. Aan de linkerkant van de lange gang naar de achterdeur lagen twee kleine slaapkamers. In de eerste sliep hij, de tweede diende als logeerkamer. Aan de rechterkant was de trap naar de zolder, daarachter lag de woonkamer, vervolgens een deur naar de keuken die vroeger dienstdeed als vooroorlogse bergruimte en wasplaats. Aan het einde lag een stal die ooit diende om het koren te dorsen en de haver te wannen, en om koeien in onder te brengen. Nu diende ze als garage voor zijn auto en motorfiets.

Hij nam de tijd om in de kleine keuken een paar sneden brood met tomaat en vis uit blik staande naar binnen te werken terwijl de ouderwetse koffiemachine pruttelde. Toen hij klaar was nam hij zijn dampende mok mee.

De ingang tot de kelder bevond zich in de woonkamer, in de vorm van een opklapbare houten trap van vijf treden die naar een hoger gelegen kamer leidde. Vroeger had die als slaapkamer gediend, nu bewaarde hij er allerlei rommel. Maar hij ging niet naar boven, hij klapte de trap omhoog waardoor een trap naar beneden tevoorschijn kwam.

Vic daalde af naar de kelderverdieping, maar niet voordat een rij tl-buizen flikkerend tot leven was gekomen en alle donkere hoekjes waren verdwenen. Omdat ze vroeger niet diep konden graven vanwege het grondwater had een oude boerderij een opkelder. Bij de restauratie van de hoeve had Vic de oppervlakte vergroot en het plafond verhoogd.

De ruimte was ongeveer vijf bij vijf meter. Een volledige muur met rekken was gevuld met boeken over allerhande wetenschappelijke onderwerpen; romans hadden een plaats in de logeerkamer

gekregen. Middenin stond een grote tafel die hij aan alle kanten gemakkelijk kon bereiken met een stoel op wielletjes, om van het ene experiment naar het andere te rollen.

Het was niet slim om onder je huis chemische proeven uit te voeren, van ondermijning gesproken, maar Vic zou nooit het explosieve karakter van een tovenaarskroket kunnen evenaren. Hij had geen exacte proefopstellingen voor ogen, het was meer een spel van licht of vuur, lucht, aarde en water. Hij zag het als een levendige kunst, het boetsen van de oerstof waaruit de mensheid zich de wereld gebouwd dacht, blijvend en niet-vernietigbaar. Er was één experiment waarmee hij kunstmatig leven kon opwekken en dat was door kopersulfaat-kristallen in een waterglas te mengen. Alleen jammer dat iets nog niet leefde als het bewoog.

In het midden van de tafel stond een computerscherm, aangesloten op een desktopcomputer onder de tafel waarmee hij beeldreportages maakte of opgenomen natuurdocumentaires bekeek. Naast de tv stond een digitale camera die heel goed diende om langdurige experimenten te registreren.

Hij rolde zijn stoel naar het scherm en doorbladerde de digitale encyclopedie. Hij sprong van het ene zoekwoord naar het ander, om zo zijn eigen boek samen te stellen. Alles wat maar te maken had met het leven op aarde verslond hij met een gulzigheid die grensde aan het ongelooflijke. Hij wilde begrijpen hoe iets niet-levends in een levend wezen kon veranderen. Als kind had hij niets begrepen van de overgang van dikkopje naar kikker, en waar het dikkopje vandaan kwam was een raadsel gebleven.

Volgens het internet bestond er een beestje dat zich 's nachts liet bevriezen om 's morgens in het licht van de opkomende zon uit zijn eigen dode materie te verrijzen. Niet te verwonderen dat de mens pogingen deed om het mysterie van het leven te doorgronden. Die zoektocht ging blijkbaar met de nodige mislukkingen gepaard, ook Vic moest die weg bewandelen.

Hij kon de meest eenvoudige experimenten niet tot een bevredigend einde brengen. Er was altijd wel een parameter die niet de

juiste waarde had, of de hoeveelheid van dit of dat goedje was ontoereikend. De alchemie lag hem niet, ook op school waren zijn chemische experimenten faliekant afgelopen. Hij was jaloers op Harry Potter die gebruik maakte van de zogenaamde meesterstof, de steen der wijzen, die niet alleen alle metalen in goud veranderde maar ook alle kwalen genas. Zonder magie geen chemie.

Blijkbaar bestonden de begin- en eindcodons van een gen uit de aminozuren ATG-TAG. Hoe een cel werkte zat in de genetische informatie vastgebakken, ook hoe ze moest groeien en welke functie ze in het lichaam had. Er zat zelfs in vervat hoe dikwijls ze kon delen voordat ze afstierf. Welke onderdelen maakten een cel levend? Kwam de vonk vanuit de bijzondere configuratie waarin neutronen, protonen en elektronen in de ruimte verdeeld waren?

Vic kon zich het geheel driedimensionaal voorstellen, alleen kreeg hij geen vat op de onderdelen. Hij had geen flauw benul wat hij ermee kon beginnen, maar een idee ergens diep in zijn brein deed verwoede pogingen om tot net onder de hersenpan te komen.

Het was opgehouden met regenen. Na enkele uurtjes voor het schilderdoek en het computerscherm was zijn lichaam stijf geworden. Vic trok zijn schoenen aan, en een dikke jas omdat de temperatuur aan de lage kant was voor de tijd van het jaar. Via de openstaande garagepoort ging hij naar buiten en slenterde met zijn handen diep in zijn jaszakken door de tuin.

Het aantal struiken, bomen en bloemen was afgewogen. Het gazon stond kortgeknipt, lichtgroen met over elk sprietje een halo waar de laatste zonnestralen eroverheen streelden. Rond de hoeve was een dijkje aangelegd, het was zijn eigen miniwaterkering die het water van de Maas bij hoogwater moest tegenhouden. Om de zaak op te vrolijken had hij appelboompjes in een schaakbordpatroon eromheen geplant. Hij at regelmatig appels, want die schenen het cholesterolgehalte in het bloed te verminderen.

Vanuit zijn tuin kon hij de Maas niet zien, die lag achter de glooiing van het groene veld. Het trok hem niet aan om in het Maaswater te zwemmen. De aanblik van het kille landschap onder een zakkende zon deden de rillingen over zijn rug lopen.

Hij liet zich even door de zonnestralen opwarmen. Het hemellichaam was niet uit zijn wereld weg te denken. Zonder zon was er geen leven. Hij dacht aan zijn experimenten met dode materie. Om leven te creëren was ook zonlicht nodig, maar in een proefopstelling was dat moeilijk te realiseren. Hij had het geprobeerd met vonken uit kleine zelf opgewekte minibliksems, tevergeefs.

Vic liep een eindje de aardeweg op en kwam twee ontsnapte kippen tegen. Ze mochten in de herfst in een gedeelte van de garage scharrelen. Omdat het niet regende, waren ze naar buiten gegaan via een deurtje in de grote houten garagepoort aan de zijkant. Toen hij een stap in hun richting zette, spurten ze kakelend terug naar de hoeve.

Hij vroeg zich af of hij de beesten al had gevoerd. Hij wist het niet meer zo goed, want zijn inspiratie had hem voortgestuwd op

de golven van de eindeloze creativiteit. Hij wandelde terug naar de garage om dat alsnog te doen.

De kippen kwamen hem enthousiast tegemoet en leken uitgehongerd. Zeppos en Buffy hadden een grotere reserve dan de kippen, maar ook de paarden lieten blijken dat ze blij waren hem te zien. Alleen aan hun ogen en oren kon hij hun adoratie voor hem aflezen. Een hond zou ten minste met zijn staart hebben gekwispeld.

Hij aaide Zeppos over de neus en sprak hem lieve woordjes toe. Vic voelde zich een paardenfluisteraar omdat hij hun lichaamstaal begreep. Meestal waren het de eigenaars die niet met hun paarden konden omgaan. Ook Buffy kreeg een aai over haar neus en over de flank van haar hals.

Het was jammer dat niemand de glimlach op zijn gezicht kon zien. Hij voelde zich goed in zijn vel en had sinds lang zin om een vrouw het hof te maken. Hij hield ervan het beste uit zichzelf te halen. Als dat helemaal vanzelf ging, was het euforische gevoel nog bevredigender.

Hij liet zijn blik over de achterkant van zijn hoeve gaan en zag dat de klimopplanten hun territorium hadden uitgebreid en op het punt stonden het betonnen muurtje in te palmen. Dat mocht niet gebeuren en hij haastte zich om de hegschaar uit de garage te halen.

Een tijdje knipte hij woest de haag kort. Daarna bracht hij het afval met de kruiwagen naar de mestvaalt, of wat daarvoor moest doorgaan; het overtollige keuken- en tuinafval had er zijn eindbestemming.

Toen hij de kruiwagen terug op zijn plaats in de garage had gezet en via de garagepoort aan de zijkant naar buiten keek, viel zijn blik op het kapelletje aan de overkant van de aardeweg. Het gemetselde ding leek niet op een wegkruis noch op een echte kapel. Het was niet hoger dan een meter, driehoekig van vorm, met een dakje van rode pannen. Achter het plexiglas stond Onze-Lieve-Vrouw in haar lichtblauwe gewaad, onbevlekt ontvangen en met een aureool rond haar lichaam.

Hij had er eerst geen aandacht aan geschonken omdat het godshuisje in de vergetelheid was geraakt; veel devote bezoekers passeerden er niet meer. Maar langzaam was hij zich gaan interesseren voor alle vormen van godsverering. Het was begonnen met een schattenjacht doorheen de provincie Limburg, een pelgrimstocht bestaande uit veertien staties, georganiseerd door de provinciale bibliotheek van Hasselt. Elke statie hield een bezoek in aan een plek waar een relikwie van een heilige bekendheid had verworven. Vic had de jacht op relikwieën als een kroegentocht opgevat door op allerlei terrasjes zich van blond te laten voorzien.

Een kistje gevuld met botten van een beroemde kanunnik, de schedel van een godvruchtige mens, of een rond doosje met een haarlok van een bekende priester, al die relikwieën verplaatsten hem naar de tijd van weleer, toen pelgrims achtergebleven stukjes van heiligen of zaken waarmee ze in aanraking waren gekomen wonderbare kracht toeschreven. Omdat het meestal minuscule stukjes betrof, moesten de reliekhouders indruk maken. De beste edelsmeden maakten reliekhouders in de vorm van een voet, arm of hoofd, met het relikwie zichtbaar achter glas zodat de pelgrims de inhoud goed konden zien.

Alle kerken bezaten minstens één relikwie, want anders kon je ze niet inwijden. Relikwieën werden tijdens processies aan de bevolking getoond opdat zij gunsten konden afsmeaken, of dank betuigen. De heiligdomsvaart te Susteren ter nagedachtenis van Sint Amelberga was daar een goed voorbeeld van. Vic ging niet naar de kerk, hij bad nooit, ook niet aan zijn kapelletje. Het stond niet op zijn domein, maar hij beschouwde het wel als zijn eigendom.

Hij besloot het te inspecteren en liep over de oprit van de garage naar de smeedijzeren poort die bij overstromingsgevaar het Maaswater buiten hield. Hij stak de aardeweg over en zag al van ver dat het huisje zich nog in goede staat bevond. Vorig jaar had hij het dak vernieuwd dat slechts uit twaalf pannen bestond. Ook de ruit had hij vervangen omdat het Onze-Lieve-Vrouwbeeld erachter nauwelijks te onderscheiden was. Er was geen relikwie in verwerkt,

toch was het kapelletje een heilig oord waaraan niemand mocht raken, of het moest in een spontane aanval van devotie zijn.

Terwijl hij de aardeweg af liep daalde een diepe rust over Vic neer, alsof hij de vleugels van een gevallen engel over zijn lichaam voelde strelen, of een overleden heilige hoorde zuchten. Hier bewaarde hij een levende ziel die aan een dood mens was ontsnapt en bij dat proces bijzondere krachten had verworven. Het geloof erin was blijkbaar sterk genoeg om zieke mensen uit de put te halen. Samen met het aframmelen van de Paternoster kon het ritueel bergen verzetten. In een goed getimed opkomend onweer vergezeld van gedonder en witte bliksemstralen zag een massa mensen het licht van God.

Vic had het niet zo voor God. Terwijl de protestant zich rechtstreeks tot God richtte, de jood alles deed om het dagelijkse tot iets heiligs te verheffen, aanbad de katholiek heiligen omdat hij God niet met kleinigheden mocht lastigvallen. Maar Vic kon niet om het feit heen dat hier of daar merkwaardige gebeurtenissen hadden plaatsgevonden waar geen duidelijke verklaringen voor waren.

Ondertussen was hij op het kruispunt van aardewegen aangekomen. Hij moest er beslissen tussen links en rechts, want vlak voor hem lag de Maas, kronkelend door de diep uitgesleten aarde. In hartje winter kon hij niet geloven dat ze in de zomer doorwaadbaar was. Er zou heel wat moeten gebeuren – storm, watersnood of een heuse zondvloed – eer hij zijn eigen beloofde land zou verlaten.

Vic koos voor links, over het moeilijk te bewandelen pad met de grote keien, zodat hij in een omtrekkende beweging door de velden en weiden terug aan de lange oprit naar zijn hoeve uitkwam. Hij had de deur niet afgesloten, maar dieven konden er niets waardevols buitmaken. Wie zegevierde, goed of kwaad, dat wilde hij God en de molenaar laten scheiden.

Peinzend had hij naar de grond lopen staren. Toen hij opkeek, kwam een fietser aangereden. Het was een kleine man van ongeveer zeventig jaar, het witte haar stak vanonder zijn klak vandaan,

hij droeg een bril met dikke glazen, een overjas met omhooggeslagen kraag en wollen handschoenen, en hij reed op een ouderwetse damesfiets. De man knikte vriendelijk, maar Vic hoorde iemand zeggen: *God, wie heeft dit geschapen?* Had de fietser dat gezegd? Of was het de grafstem in zijn hoofd? Maar was het niet God die dit alles had geschapen?

Vic waagde een blik achterom. Tot zijn grote verbazing was Fietser nergens meer te zien, ook niet op de aardeweg naar de hoeve. Was hij in de Maas gesukkeld? Vic vond het een belachelijk idee maar liep toch naar de uiterste rand van de rivier en keek in het water. Geen gespartel te zien, geen hulpgeroep te horen. Had Fietser een goddelijke boodschap overgebracht, als een engel op een fietstochtje in het Maasland?

Vic besloot zijn weg voort te zetten. Wandelend dacht hij aan zijn vele teleurstellingen in het leven. Hij beschouwde ze als hints van gene zijde om hem duidelijk te maken dat hij was geboren om zoveel mogelijk kennis over de wereld te vergaren en die aan de volgende generatie door te geven. Hij moest zonder afleiding tot de kern van de zaak doordringen, de zin van het leven of wat die zou kunnen zijn.

Vic aanvaardde de goddelijke boodschap van Fietser als een offer. Hij zag de omvorming van dode materie naar levende mens voor zijn geestesoog als filmbeeldjes voorbij rollen en nam zich voor zich Gods scheppingskunst eigen te maken door hem na te apen.

De omgeving zag er kil en nat uit hoewel de zon nog van de partij was. Vic hield stil op de dijk, midden op het betonnen fietspad, en voelde zich alleen op de wereld. Er was geen enkele beweging in het landschap te bespeuren, behalve hier en daar een solitaire vogel of een langzame wolk.

Hij slenterde voort en leek de paden van Jericho te bewandelen. De tocht door het Maaslandschap deed hem goed ook al begon het koud te worden en snakte hij naar de warme zolderkamer.

Halverwege het lange, rechte stuk aardeweg naar zijn hoeve viel zijn oog op een vreemd ding op de weg. Soms was het moeilijk om iets te herkennen wanneer het zich niet in de juiste context bevond. Daardoor hadden zijn ogen, oren, mond, neus en huid hem al honderden keren misleid.

Wit met geel was het, dat was zeker. De vorm was helemaal niet zo zeker. Een verfrommeld hoopje geel naast een draadachtig wit ding? Het bewoog niet, dus er was geen haast bij. Hij zette zijn kraag wat hoger omdat de zon het voor gezien hield. Zij trok zich snel achter de horizon terug om de achterkant van de aarde ook wat warmte te gunnen.

Nog veertig meter, dertig, twintig, maar het ding werd niet duidelijker. De schemering zorgde ervoor dat het spul één werd met de zanderige bodem waarop het lag. De laatste tien meter holde hij.

Het was een wit lint om cadeautjes te versieren, en het gele was een kapot gesprongen ballon. Aan het lint dat als touwtje had geëindigd, was een slap wit papiertje bevestigd.

Hij trok het lint af en stak het samen met de gele overblijfselen van de ballon in zijn jaszak. Op het eerste gezicht was het papiertje onbeschreven. Toen hij het ontvouwde, zag hij uitgelopen en vlekkerige inkt. Het was het handschrift van een kind en het duurde even om de boodschap te ontcijferen. De hanenpoten vertelden een kortverhaal, alle wijsheid van de wereld in een notendop: *God, ik wens dat ik een goed rapport heb, Elisa Ronda.*

Hij dacht: *Hm, interessant.* Vervolgens stak hij het papiertje in zijn jaszak.

Terwijl hij naar de hoeve liep, dacht hij al na over een manier om de geheimzinnige briefschrijfster te lokaliseren. Een adres zou het simpeler hebben gemaakt, maar met een voor- en achternaam moest het ook lukken.

Op goed geluk. Mazzel of pech.

De haan op de linkertoren van zijn schilderij zag er niet zo geslaagd uit. Hij besloot het gedeelte te laten drogen om het later te overschilderen en gooide vloekend zijn penseel aan de kant. Vic voelde zich een kundige schilder, maar af en toe ging het niet zoals hij het had gepland. De gang der dingen gehoorzaamde niet aan zijn wil en misschien was het de wil van God die hem dwarsboomde.

Vic keek door het ovale zolderraam naar buiten en zag de kippen over de aardeweg scharrelen en de boerenpaarden in de wei grazen. De dichtstbijzijnde boerderij lag een halve kilometer verder langs de Maas, dus hij had geen last van burenen. Dat was wel anders geweest in het centrum van de stad waar hij een tijdje had gewoond en gewerkt. Maaseik was een aangename stad, maar zijn burenen hadden er luidruchtige gesprekken in de gangen gehouden.

Hij was op zoek gegaan naar een betaalbaar alternatief en zijn overbuurman was dat te weten gekomen. Die wist iets in Elen te koop staan, vlak bij de Maas in Heppeneert. Het was een stevige hoeve uit de twintiger jaren van de twintigste eeuw die tegen een stootje kon, mits enig restauratiewerk.

Vier maanden later was hij de trotse eigenaar van de hoeve. Het enige nadeel van zo dicht bij de Maas te wonen was het overstromingsgevaar wanneer overtollig water uit Noord-Frankrijk en de Ardennen voorbij zijn stulpje stroomde.

De uiterwaarden rond Maaseik waren in de wijde omtrek gekend als wandel- en fietsgebied. Als de Maas laag stond, zag je aan de geulen die ze had achtergelaten hoe ze zich doorheen de tijd naar het oosten had verplaatst. De Maas was vroeger niet voor niets een woelwater. Akkerland wisselde zich af met hooi- of graasweiden, maar de streek was gekend om de metersdikke grindlaag. Het industriële ontgrinden had grote gaten in de grond achtergelaten. Als er geen water in had gestaan, zou het Maaslandschap veeleer op een maanlandschap hebben geleken. Sommige plassen waren uitgroeid tot recreatieoord en jachthavens, en die hadden het toerisme op gang gebracht.

Bij aankoop van de hoeve liep de betonnen dijkmuur waarmee de weg door Heppeneert was afgeboord niet ver genoeg door om zijn hoeve voor het Maaswater te beschermen. Samen met zijn vader, een gepensioneerde schilder die een steentje kon metselen, had hij een eigen waterkering gebouwd. Sindsdien waren er enkele overstromingen geweest waarbij hij de schrik van zijn leven had gehad, maar de betonnen constructie rond de hoeve met het glooiende dijkje had zijn goede werking bewezen. Zandzakjes waren enkel nodig om vervelende gaatjes te dichten.

De plattelandsrust deed hem goed. Hij kon er zich bezinnen en filosoferen over het leven en proberen de zin ervan te achterhalen, als een moderne kluizenaar.

Hij legde zich op het bed, dat ook als zetel kon gebruikt worden. Met de afstandsbediening schakelde hij de tv aan en zocht zappend een interessant kanaal. Soms slaagde de tv erin hem te kluisteren, ook nu trok een documentaire zijn aandacht. De manier waarop het oudje van haar huis naar haar tuin strompelde was interessant genoeg om stil te staan bij wat de spreker over haar te zeggen had.

In een vergeten dorpje ergens in het Russische niemandsland voltrok zich het nakende einde van een eens zo bedrijvige kolchoz. Ooit had ze meer dan tweehonderd mensen geteld, nu bleven er slechts vijf ouderlingen over. Een daarvan had zich net doodgedronken en de vier anderen, waarvan de jongste 75 jaar was, hoopten dat ze niet als laatste zouden achterblijven. Over hoogstens tien jaar zou er niemand meer overblijven en zat het roemrijke verleden alleen nog in het geheugen van de kijkers vastgebakken.

Hij zapte door het aanbod maar kwam niets interessants meer tegen. Vandaar dat hij de tv afzette en via de afstandsbediening overschakelde op de muziekzender. Terwijl muziek van Doros speelde, een mannelijk vocaal ensemble uit Rusland, zag hij door de dakramen de kille blauwe lucht; af en toe vloog een eenzame vogel voorbij. Het alleen-zijn schrok hem niet af en hij had ook geen last van eenzaamheid. Het waren altijd de andere mensen die hem dat verlaten gevoel aanpraatten. Wisten zij veel hoe goed hij zich in

zijn vel voelde. Hij had ervoor gekozen alleen te wonen op zijn eigen land – hij noemde het zijn rustland – omdat hij er evenwicht vond.

Zijn blik viel op het onafgewerkte schilderij van de kerk. Hij moest hoognodig aan het werk en zwierde zichzelf uit het bed. Even bleef hij wezenloos naar het schilderij kijken, alsof het beeld in zijn brein zich nog niet aan de buitenwereld wilde prijsgeven. Toen kreeg hij de post-its op zijn bureau in de gaten. En zijn oog viel op het papiertje dat hij aan de kapotte ballon had gevonden, met de vraag van Elisa Ronda aan God om een goed rapport. Hij was het compleet vergeten.

Vic besloot zijn dag productief te beëindigen door te surfen op het internet. Hij had wat moeite met het typen op het kleine toetsenbord, maar zijn handicap leverde hem geen enkel probleem op. Ook vóór het ongeval, drie jaar eerder, had hij bij het tikken enkel de duim, de wijsvinger en de pink van de linkerhand gebruikt, van de rechterhand enkel de duim, wijs- en ringvinger.

Als passagier had hij bij zijn vader in de auto gezeten. Die had hard moeten remmen voor een kind dat de straat wilde oversteken. Zijn vader was er met de schrik én behulp van een airbag zonder kleerscheuren afgekomen. Het ongeluk had een betere afloop voor Vic gekend als ook de passagiersplaats een airbag had gehad. Om de schok van de botsing af te weren had hij met zijn handen op het dashboard willen steunen. Maar de middel- en ringvinger van zijn linkerhand waren in het middelste verluchtungskanaal blijven steunen. In het ziekenhuis hadden ze de vingers moeten amputeren, ook al was de techniek om elektronische prothesen en levend weefsel te verenigen al vergevorderd. De dokter had voorgesteld ze op te offeren omdat Vic er meer last dan nut van zou hebben.

De vingers waren er niet meer, toch voelde hij regelmatig fantoempijn. Maar Vic had onlangs een hulpmiddel in de schoot geworpen gekregen via een documentaire op tv. De pijn in zijn linkerhand verminderde door zijn rechterhand te spiegelen, waardoor het leek alsof hij twee handen had met vijf vingers.

‘Oké, daar gaan we,’ zei hij bij zichzelf toen de computer klaar was om aan zijn commando’s te gehoorzamen.

Misschien zocht hij te veel achter het ballonbericht, maar Vic had zich voorgenomen bij elk evenement in zijn leven na te gaan of iemand een boodschap van gene zijde probeerde te sturen. Allereerst zocht hij via de naam naar een telefoonnummer. Vic was handig genoeg om na enkele minuten een lijst van Ronda’s aan te maken. Hij hield rekening met het feit dat Elisa een kind was en dat ze een dochter uit een van de gevonden families op zijn lijstje kon zijn. Hij had echter geen zin om elk adres te controleren, want dat zou niet alleen benzine maar ook tijd kosten, tijd waarin hij interessantere dingen kon doen.

Vic verloor even zijn interesse voor Elisa Ronda toen hij op een sekssite uitkwam: LESBO RONDA. Hij keek een tijdje verlekkerd naar de plaatjes, de makers van de site waren in hun opzet geslaagd. Maar hij moest verder. Met een onbevredigd gevoel nam hij afscheid van de blote schoonheden.

Hij had enkele Ronda-families kunnen traceren in Belgisch- en Nederlands Limburg en dat moest als begin voldoende zijn. Hij nam zich voor binnenkort op zoek te gaan naar de kleine eigenaar van de ballon die zijn hoeve als landingsplaats had uitgekozen. Een ballon zweefde geen tweehonderd kilometer door het luchtruim, Elisa kon niet verder weg wonen dan een vijftigtal kilometers, meer niet. Wist hij veel. De tijd zou het hem leren.

Aan de buitenkant leek het gebouw er helemaal niet op, maar op een bordje voor de ingang stond: KERK. Een smal pad van kasseien liep erheen en dat volgde hij.

Vic wist niet wat hem bezielde, maar kerken interesseerden hem mateloos, net zoals zijn broer. Hektor kreeg zijn eigen kinderen amper mee naar binnen als hij op vakantie een kerk wilde bezoeken. Bovendien steunde zijn vrouw hem niet in die ernstige zaak. Maar Vic had daar geen problemen mee omdat hij geen gezin had.

Vic volgde zijn broer in zijn mening over godshuizen. De mens deed al ruim vierduizend jaar pogingen om de wereld waarin hij leefde te begrijpen. Omdat het niet altijd lukte, haalde hij er allerlei goden bij, want die zouden wel een uitweg uit de chaos vinden. Vic was van mening dat God niet bestond, maar als hij zag hoeveel mensen zich door goden hadden laten leiden en zich nog steeds lieten misleiden, voelde hij een gereede twijfel.

Hij was met de auto gekomen, maar de familie Ronda die hij in Hasselt had bezocht, had geen dochter die Elisa heette. Uit nieuwsgierigheid was hij een straat uitgereden en bij toeval op het terrein van de Herkenrode-abdij terechtgekomen.

Rechts van het complex was een ingang naar het klooster van de Heilig Graf-zusters. Aan de open poort hing een bord dat uitnodigde binnen te komen. Alleen het plein en de kerk waren toegankelijk voor het publiek. Achter de muur was een kleine koer ingericht als fietsstalling. Onder een afdak vond hij een informatie-muur en verweerde prentkaarten voor 25 eurocent. Toen hij de deur van de kerk opende, hoorde hij voetstappen. Hij schrok niet maar keek wel achterom.

Een jonge vrouw in een lichtblauwe jurk met wit, bijpassend leren jasje zei beleefd *goedendag*. Ze leek op Onze-Lieve-Vrouw, een moderne Maria op hoge hakken. Aan haar lichaamsvormen was niets aan te merken, behalve dat Vic ze niet kon ontzien. Hij

kon niet onmiddellijk op haar groet reageren omdat zijn diepste denkprocessen met haar uiterlijk bezig waren.

Eindelijk vond hij de tijd om *hallo* te zeggen terwijl hij de vrouw voorliet. Nu zag hij dat ze halflang, zwart haar had, en het gezichtje van een engel.

Engel zette zich achteraan in het midden van de kerk. Vic koos voor een plaats in de donkere zijbeuk. Vandaaruit aanschouwde hij de binnenkant van de kerk. Die was vierkant en opgebouwd uit betonblokken en pijlers van gegoten beton. De grijze kleur van het gesteente overheerste, soberheid was troef. Er stonden kniel- en zitbanken, niet gecapitonneerd en wellicht ongemakkelijk hard. De gebedenboeken van de zusters stonden netjes op een rij, als in een bibliotheek. Het altaar was gemaakt van een zwarte monoliet waarvan de hoofdsteen rustte op twee pijlers van hetzelfde materiaal; het geheel deed hem denken aan de triolieten van Stonehenge.

Hij was hier niet om te bidden. Vic was van mening dat er een god in zijn hoofd zat. Elke mens had ongeveer hetzelfde beeld van die onwerkelijke god, misschien was de resonantie van die frequenties bij elkaar min of meer een beeld van God, niet menselijk maar een stuwende kracht, een drang naar goedheid, ook al was het kwaad nooit veraf.

Hij probeerde zich voor te stellen wat Engel hier kwam doen. Had ze pas haar vriend in een auto-ongeluk verloren? Was haar vader of moeder gestorven? Van haar gezicht kon hij het niet aflezen. Moest hij haar misschien ernaar vragen? Dat kon, want ze waren alleen in de kerk.

Vic koos ervoor nog even na te denken over zijn eigen leven. Hij dacht terug aan het ruige jaar als dronkaard en rokkenjager in Maaseik. Zijn toenmalige grote liefde had het uitgemaakt omdat hij zozegzegd met haar zus naar bed was gegaan. Maar de zus had dat uit wraak rondgebazuind omdat hij *nee* tegen haar had gezegd. Hij was tijdens dat jaar regelmatig met de politie in aanraking gekomen. Wegens openbare dronkenschap, maar ook omdat hij letterlijk zijn handen niet thuis had kunnen houden. Hij had nooit

bijbedoelingen en het overkwam hem met vrouwen én mannen. Feit was dat hij gemakkelijker iemand aanraakte in benevelde toestand.

In een café had hij ooit geprobeerd een zatlap uit te leggen hoe je de celdeling van een kloon op gang bracht. Hij had de man enkele keren aangeduwd om hem duidelijk te maken dat zijn verhaal belangrijk was, maar de ander was uit zijn sloffen geschoten en had Vic voor *vuile homo* en *strontulek* uitgemaakt. Een aantal leden van de holebibeweging hadden hem bijgestaan door hun vuisten voor het goede doel boven te halen. Evenveel opponenten die een andere mening toegedaan waren, hadden echter voor het nodige evenwicht gezorgd.

De politie was erbij geroepen. De volgende dag was hij in een cel wakker geworden. En dat was niet zijn laatste opsluiting geweest. Op de ochtend van het zoveelste nachtelijke verblijf in een cel was hij een lieve politievrouw tegen het lijf gelopen. Zij bood dronkenlappen een alternatief: als ze afkikten, mochten ze elke dag gratis eten in een rustoord. Jammer dat ze al getrouwd was, met een politieman natuurlijk. Met haar hulp was Vic weer bij zinnen gekomen en had hij zijn baan als computerspecialist kunnen behouden.

Vic keek op zijn horloge. Er waren ongemerkt bijna vijf minuten verstreken. Engel zat er nog steeds. Toen hij in haar richting keek, draaide ze haar hoofd naar hem. Een fijne glimlach speelde even rond haar mond, het volgende ogenblik liet ze haar kin op haar borst zakken en vouwde ze devoot haar handen.

Hij liep naar de uitgang en opende zachtjes de deur, die met een klik achter hem weer in het slot viel. Hij had door het glas van de deur naar Engel kunnen kijken, maar hij deed dat niet omdat hij niet in verleiding wilde komen.

Alsof hij plots de noodzaak van wat lichaamsbeweging inzag, spurpte hij over de aardeweg naar de parkeerruimte bij de poort. Hij stapte in de bestelwagen en reed als een waanzinnige naar huis.

De volgende dag ging hij met zijn bestelwagen weer op zoek naar Elisa Ronda. Achter die naam zat nog steeds geen duidelijk beeld. Hij stelde zich het meisje voor in een paars zomerjurkje met het blonde haar in twee vlechten, lichtblauwe sandalen dragend. He-las had hij op het adres in Helchteren geen spoor van Elisa gevonden.

's Namiddags controleerde hij het adres in Herk-de-Stad, maar ook daar was ze niet. Andere horizonten brachten hem misschien op andere ideeën en hij zocht op de terugweg wat lichaamsbewe-ging in het domein van Bokrijk. Volgens de media was het goed voor lichaam en geest. Misschien was dat wel zo, maar één ding was zeker: zijn lichaam versleet sneller.

Hij parkeerde de bestelwagen op het terrein achter het kasteel. Hij stapte uit, sloot de auto af en liep warm ingeduffeld in zijn leren jas met zachte kraag het bos in. Hij wandelde over de haaks op el-kaar liggende bospaden naar het rustigste gedeelte van het domein bij de kleine vijvers. Het was een plaats waar hij zich kon bezinnen over de dingen die hem bewogen, en om een oplossing te zoeken voor de zaken die hem dwarszaten.

Vic was zo professioneel bezig met filosoferen dat hij mislei-dingen in zijn voorstellingen van de wereld incalculeerde. Hij wist zelf niet hoe hij het deed, het moest een talent zijn. Hij was ervan overtuigd dat ieder mens zijn eigen gave kon ontwikkelen. Je moest het zelf ontdekken – of het door anderen laten ontdekken – en het daarna cultiveren. Vic hoopte vurig dat zijn menslievende houding op anderen zou overslaan.

Hij keerde de vijvers de rug toe en liep over de kaarsrechte as-faltweg naar het arboretum. In het midden van de tuin stond een pergola, maar het was altijd moeilijk om die in de doolhof te vin-den. Het lukte hem na enkele omzeilingen.

Slingerplanten hadden de helft van de pergola overwoekerd, en de sparren links en rechts van de toegangsweg konden een snoei-

beurt gebruiken. Een muur van groen maakte van de plek een perfecte schuilplaats, voor het geval hij zich ooit moest verschuilen voor naderend onheil.

Hij maakte rechtsomkeer en verliet het arboretum. Bij het informatiehokje sloeg hij rechtsaf en liep terug naar het kasteel. Aan het begin van de dreef zag hij een silhouet van een mens opdoemen.

Vic Wieder liet het nooit na een wildvreemde in een park te groeten met een hoofdknik of *goedendag*. Bij de aanloop naar een ontmoeting voelde hij zich altijd ongemakkelijk omdat hij zich niet te nieuwsgierig wilde gedragen. De een keek naar de grond, de ander onderzocht de omgeving. Pas op het laatste moment besliste hij of hij de tegemoetkomende mens een blik waardig achtte of niet. Het hing ook af van het gedrag van de ander. Een mens kon daar indrukwekkend snel op inspelen.

Het spelletje begon toen ze twintig meter van elkaar verwijderd waren. Het silhouet had het figuur van een vrouw, daar bestond geen twijfel over. Het was een knappe vrouw in jogging die met een gedecideerde stap hem tegemoet trad. Hij keek een tijdje een andere kant op waardoor hij haar even uit het oog verloor. De drang was echter te sterk en hij keek opnieuw in haar richting.

Meer details vielen hem op terwijl de vrouw hem op witte sportschoenen naderde. Haar heupen verrieden een serieuze omvang, ook haar borstomtrek kon tellen. Haar lange krullende haar wiegde op en neer, het moest de veerkracht na een wasbeurt zijn.

Ze naderden elkaar tot op vijf meter. Aan haar minder gave huid die een allochtoon kleurtje had, zag hij dat Jogger tussen de dertig en veertig was. Vic vertraagde, Jogger deed dat ook. Tot ze op anderhalve meter afstand synchroon stil bleven staan.

Hun oogcontact maakte de ontmoeting interessant, en zijn blik viel op het boek in haar hand. Hij herkende het als *Anderland* van Tad Williams, het redelijk dikke derde deel uit een opzienbarende serie van vier.

Hij toverde zijn mooiste glimlach tevoorschijn, en zij schonk hem een stralende glimlach terug. Vic had de indruk dat de aarde,

even gewichtloos als altijd, niet meer draaide of de andere kant op ging. Het was een mooi moment, maar er zou een moment komen waarop ze hun weg moesten vervolgen, of een gesprek moesten aanknopen. Vic koos voor de tweede optie en zei:

‘Ik heb dat boek ook gelezen.’

Terwijl hij het zei, begreep hij dat hij geen slechtere openingszin had kunnen verzinnen. Het boek was echter belangrijk, want het gaf hem een hint over de interessesfeer van Jogger. Alleen was het raar dat ze ging joggen met een zwaar boek in de handen.

Ze hief het boek op en liet haar duim over de pagina’s gaan, alsof ze de boekenlegger zocht. Maar het was de dikte van het boek die ze wilde benadrukken. Toen antwoordde ze met een licht Nederlands accent:

‘Ik vind het geweldig.’

Ze zaten op dezelfde golflengte.

‘Ik ben al aan het vierde deel bezig.’

Jogger reageerde verbaasd.

‘Meen je dat echt? Ik dacht dat het een trilogie was.’

‘Nee,’ zei Vic en glimlachte.

Onbegrijpelijk hoe iemand zo’n goed verhaal kon schrijven.

‘Het vierde deel telt bijna duizend bladzijden,’ zei hij.

Haar mond viel open.

‘Duizend?’

‘Het is het dikste boek dat ik ooit gelezen heb.’

Terwijl hij dat zei, vroeg hij zich af of een boek dik of dun moest zijn. De meeste uitgevers gaven geen dikke boeken uit omdat ze dachten dat de mensen ze niet lasen. Het tegendeel was waar. Hoe dikker, hoe langer je van het product kon genieten. Je wilde toch ook dat een nieuw muziekalbum zoveel mogelijk minuten luisterplezier aanbood.

Hij voelde zich uitgelaten en wilde haar alles vertellen, maar hij wilde haar ook van alles vragen en dat kon helaas niet allemaal tegelijk. Hij had de indruk dat Jogger alle mogelijkheden overdacht om de ontmoeting zoveel mogelijk te rekken.

‘Heb je al geluncht?’ vroeg ze.

Hij schudde zijn hoofd.

‘Ik weet een plekje,’ zei ze en draaide zich om.

Vic kon even niet de drang weerstaan om haar achterkant te keuren als een rechtgeaarde man die de vrouw van zijn leven had gevonden en met haar een stamboom wilde aanplanten.

In ‘T KOETSHUIS van het kasteel stelde Jogger zich voor als Aïcha Kuik. Vic haalde zich bij het horen van haar naam het beeld van een exotische prinses voor ogen. Nu ze gezellig aan tafel zaten, kon het gesprek pas goed van start gaan. Ze hadden het natuurlijk over boeken, hun gemeenschappelijk belangstellingspunt.

‘Tad Williams heeft me met dat verhaal al meer dan drieduizend bladzijden interessant leesvoer geschonken.’

‘Om je wát te vertellen?’ vroeg Aïcha.

‘Ben je niet bang dat ik te veel vertel?’

Zij was halverwege het derde deel terwijl hij nog honderd bladzijden van het vierde moest lezen.

‘Jij hebt je er van alles bij voorgesteld, maar dat wil niet zeggen dat ik het op dezelfde manier zal interpreteren. Dat is nu net het voordeel van een boek dat duizend verhalen vertelt,’ zei ze.

Hij dacht: *Hebben mijn eigen verhalen ook dat sneeuwbalectfect?* Hij durfde zich nauwelijks een schrijver te noemen en zei altijd: *Ik schrijf.*

‘Zo had ik het nog niet bekeken, maar je hebt gelijk.’

‘Welke boodschap zit er voor jou in?’ vroeg Aïcha.

‘Tad heeft veel bladzijden nodig om het verhaal uit de doeken te doen. Het gaat over een oude man die onsterfelijkheid nastreeft.’

Het leek hem ineens heel belangrijk Aïcha alles uit te leggen, maar hij moest het einde nog lezen. Kon hij sterven in een virtuele wereld? Bood het boek een verrassende oplossing aan voor zijn vraagstuk over hoe een dood ding kon opleven.

‘Woon jij in Nederland?’

Dat was de vraag waarmee hij duidelijk maakte dat hij van onderwerp wilde afstappen. Zo kwam hij te weten dat ze oorspronkelijk de Nederlandse nationaliteit had omdat ze van Sittard afkomstig was, maar dat ze nu als Belg in Zutendaal woonde. Bovendien was ze de trotse eigenares van een winkel in Maastricht. Ze verkocht van alles, van oude boeken tot tweedehandse computerspelletjes. Ze durfde zich tijdens haar werk voor te doen als grootvizier van haar eigen geconstrueerde land: EILAND. Het computerspel kon je vele uurtjes zoet houden. Ze zocht een uitgever, maar dat bleek net zo moeilijk te zijn als het uitgeven van een boek.

In haar winkel stonden er ook curiositeiten. Veel bezoekers kwamen er een apart cadeautje voor een jarige kopen. Dat bracht hen weer bij een ander onderwerp. Aïcha was 43 en jarig op 13 juli. Omdat Vic op 11 juli jarig was en één jaar jonger, waren ze één dag lang even oud. Ze wisten niet of dat een goed voorteken was, maar het was wel iets waardoor hun aandacht voor elkaar zienderogen toenam.

Hij vertelde Aïcha dat hij zich als Limburger een echte Vlaming voelde, want op zijn verjaardag herdachten de Vlamingen al meer dan 700 jaar de strijd tussen militieën uit het graafschap Vlaanderen en het Franse leger van Filips de Schone. Vic legde Aïcha uit dat hij zou vechten voor Vlaanderen als het ooit tot een oorlog met de Walen of de Fransen zou komen.

Ze was verrast door zijn vurigheid, want ze vermoedde dat hij een te goede inborst had om gewelddadig te zijn. Toch kon zijn lichaam de nodige adrenaline aanmaken om voor een goede zaak op te komen. Hij was er zelfs van overtuigd dat hij over lijken kon gaan. Hij zag zichzelf als Vlaamse leeuw het strijdperk oprennen met in zijn zog een Hollandse leeuw.

Van geweld naar religie was geen grote stap. Vic had gehoopt dat zij een moslima was zoals hij een katholiek was, maar uit haar gepassioneerde verhaal over Mohammed bleek haar fundamentalistische geloof in Allah. Zij zag de volmaakte mens als het eindpunt van de schepping en het doel van het bestaan.

Van haar kwam hij ook te weten dat de islam zich baseerde op het met succes uitvoeren van rechtvaardigheid, gelijkheid en een eerlijke verdeling van de welvaart. Volgens haar lukte alles bij de islamieten terwijl het bij de christenen altijd fout ging. Het christendom was een religie van lijden, met in de hoofdrol de vleesgeworden God, Onze-Lieve-Heer Jezus Christus.

Zo had Vic het niet eerder in een boek gelezen of iemand horen uitleggen. Hij vertelde haar dat hij het opgegeven had in God de Vader, Onze-Lieve-Heer Jezus Christus en de Heilige Geest te geloven omdat de wetenschap de meeste antwoorden op de belangrijkste levensvragen had gevonden. De moslims bleven vasthouden aan hun standpunt dat er geen verandering mogelijk was. Het kwam er alleen op neer de god in jezelf te zoeken en hem op je medemens te projecteren. Hij was er zeker van dat moslims en christenen samen konden leven.

Aïcha knikte en kwam hem daarin tegemoet. Toen zij liet doorschijnen dat ze in haar vrije tijd aan experimentele fotografie deed, kon hij er niet onderuit zijn bijverdienste als fotograaf van moordzaken te vermelden. Ook zijn schilderkunst kwam ter sprake. Het was voor hen beiden duidelijk dat fotograferen en schilderen pogingen waren om hun kijk op de wereld te bevatten, en vermoedelijk dienden ze als uitlaatklep voor te veel fantasie.

Met Aïcha Kuik filosofeerde hij zonder dat zij hem vreemd bekeek. Hij zag haar wel zitten. Even later kon hij zich wel voor het hoofd slaan. Waarom raakte hij verdorie de kluts kwijt door een exotische dame terwijl hij zich had voorgenomen zich niet meer door het vrouwelijke geslacht te laten misleiden?

Over zijn bizarre zoektocht naar de vonk van het leven wilde Vic voorlopig niets kwijt. Ook de reden van Aïcha's komst naar Bokrijk bleef onbesproken. Wellicht zocht ze een bankje op een rustig plekje om zich in Tad Williams' Anderland onder te dompelen.

Vanuit de dorpskern leidde voorbij de gerestaureerde kerk een kaarsrechte asfaltweg naar een donker bos. Aan het kruispunt sloeg Vic linksaf. Voor hem lag een lange dreef van knoestige beuken die op mensen met afgekapte ledematen leken. Donkergrijze wolken zorgden voor een halfduistere wereld, sinister, precies de sfeer om een kasteelmoord te plegen, of om er een op te lossen.

Hij was weer op weg als privédetective, op zoek naar Elisa, maar nu per fiets. In Leut had hij een bezoek gebracht aan een familie Ronda. Op de vraag of iemand een zekere Elisa Ronda kende, had hij weer een negatief antwoord gekregen. Hij had geen reden om langer te blijven en was vertrokken.

Op het bord aan de linkerkant van de weg las hij: R.V.T VILAIN XIII. Maar de afkorting was niet erg duidelijk. Vic fietste langs de smalle asfaltweg over een stevige brug naar de ingangspoort, een groen smeedijzeren traliehek van krullen. De twee classicistische dienstgebouwen, bestaande uit twee lage verdiepingen in paars-rode verf geschilderd, waren opgebouwd uit gele kalkblokken en voorzien van een rij stevige, zwarte sierankers. Vierkante torens sierden het spitse dak.

Voor hem lag een plein van geel zand met erachter een onbeschilderd rococokasteel. Het kasteel stond met de bakstenen achtergevel naar de straatkant toe en was met zijn twee verdiepingen veel hoger dan de poortgebouwen. De ramen waren aan de binnenkant voorzien van blinden. Vic fietste door de idyllische en luisterrijke omgeving voorbij het kasteel zodat hij ook de voorkant kon aanschouwen.

De voorgevel was van mergelsteen, met aan de flanken twee zware, ronde hoektorens opgebouwd in gele kalkblokken en voorzien van galmborden, de daken waren spits. De kasteelbewoners hadden uitzicht op een kleine Engelse tuin.

Hij zette zijn fiets tegen de muur van een garagebox en volgde een wandelweg. Vic kon er de groene vlakke van weiden en oude

bomen goed ontwaren, met daarachter de onzichtbare Maas. Hij hoefde geen grote stap te maken om zich de woelige tijden te herinneren waarin het kasteel werd belegerd, zoals tijdens de vele godsdienstoorlogen in de zestiende en zeventiende eeuw.

Een vrouw in het gezelschap van een hond kwam hem op het wandelpad tegemoet. In haar lichtbruine korte jas op donkerbruine rok leek ze veel op bewaker.

Toen hij haar tot op tien meter was genaderd, riep ze naar haar hond:

‘Louche!’

De dobermannpincher mét flaporen én staart luisterde goed, want het dier keerde op zijn stappen terug en zette zich gewillig naast zijn baasje. Louche stak zijn neus snuffelend in de lucht terwijl Bewaker hem de leiband omdeed.

Vic wenste Bewaker *goedendag* en liep haar voorbij. Ze knikte, haar gezicht verried geen enkele emotie.

Hij slenterde verder. Pas toen hij zijn nieuwsgierigheid niet meer kon bedwingen, durfde hij achterom te kijken. Bewaker was niet meer te zien, toch niet op de wandelweg. Vic liet zijn blik over het bosje gaan en zag Bewaker met Louche in de schaduw van de bomen staan, pratend met een mannelijke collega. Blijkbaar hielden de bewakers hem niet meer in de gaten, ze wandelden samen terug naar het kasteel.

Vic besloot via de weg die hij was gekomen terug te lopen, de bewakers achterna. Misschien kon hij erachter komen waarom ze de omgeving van het kasteel controleerden. Schrik voor Louche had hij niet. Hij was een dierenvriend en de dieren die hij ontmoette, voelden dat aan.

Een minuut later zag hij de bewakers met Louche in een lichte vrachtwagen stappen. De auto stond onopvallend geparkeerd naast de blinde gevel van het linkerbijgebouw. De linkerkant van het voertuig was beplakt met een klinkende naam: SPEAKBRIEF. *Speak brief*. Spreek beknopt? De inventieve oprichter van het bedrijf had de naam misschien afgeleid van het woord *spiekbrieftje*. Vic wist

van zijn onafgemaakte studie Germaanse filologie dat het Engelse woord *brief* ook *pijploos broekje* betekende. Handel in ondergoed?

De vrachtwagen kwam niet in beweging. De bewakers gingen blijkbaar al zittend verder met bespieden. Het leek Vic een goed idee om zich op de vlakte houden en naar huis te gaan. Straks zou hij zich informeren naar de bedrijvigheid van SPEAKBRIEF, via het internet.

Hij rende terug naar de garagebox, nam zijn ijzeren ros ter hand en fietste naar huis. Hij was langs de Maasroute tot in Leut geraakt. De kortste terugweg was over de drukke expresweg richting Maaseik. Ook al was hij afgedwaald, de fietstocht had niet alleen zijn lichaam verfrist, ook zijn brein had weer iets om te verwerken.

Thuis startte hij zijn draagbare computer. Volgens het internet handelde het bedrijfje SPEAKBRIEF in Lanaken niet alleen in alarm-installaties maar ook in huis-tuin-en-keukencomputers en benodigde software. Wat hem opviel was dat ze programma's verkochten om te spioneren. Spyware.

Hij ging wat dieper op de zaak in. SPEAKBRIEF verkocht keyloggers. Dat waren handige dingen voor een werkgever die zijn werknemers niet meer vertrouwde en hen wilde controleren op hun bezigheden op de computer. Alle input kon hij ermee in een logbestand bewaren en consulteren.

Binnen de kortste keren had Vic een veel beter beeld van computerspionage. Via ingenieuze installaties kregen geheime instanties informatie die over het net ging, en voor wie die bedoeld was. Vic nam aan dat SPEAKBRIEF geen banden had met de NSA, de CIA, de FBI of Echelon, de zogenaamd onbestaande inlichtingendienst.

Echelon was in het begin van de jaren zeventig van de twintigste eeuw opgericht en niet gebonden aan een uitvoerende regering. De organisatie beschikte over radarkoepels, een soort grote golfballen, ook wel radomes genoemd. Die bolvormige radarantennes

stonden in contact met spionagesatellieten van waar ze radiosignalen en telefoongesprekken uit de lucht plukten en naar de aarde doorstuurden.

Andere installaties maakten het mogelijk de signalen van communicatielijnen over land en zee te filteren. Op belangrijke inter-netknooppunten schakelden ze sniffers in om het e-mailverkeer te controleren. Alle gegevens werden doorgestuurd naar NSA-supercomputers die via een ingenieus filtersysteem naar bepaalde woorden, adressen en patronen zochten. Tegenstanders zagen er het einde van de privé-e-mail in, voorstanders vonden het prima hulpmiddelen tegen het terrorisme. Het bestond nog, dat Echelon, maar de werking ervan bleef duister.

Vic stelde zich voor dat de firma SPEAKBRIEF niet alleen gesofistikeerde spionageapparatuur verkocht maar ook historische kunstschaten. Toch voelde hij aan dat hij zich weer liet misleiden door dingen die er niet toe deden. Hij schrok toen hij iemand hoorde zeggen: *Wie is de spion die van je houdt?* Was dat weer de grafstem die hem probeerde te sturen? Was Aïcha Kuik misschien de spion waarvoor hij moest oppassen?

Hij legde de grafstem in zijn hoofd even het zwijgen op, want hij wilde niet om een potscherf, God en de wereld overhoophalen.

Op Allerzielen fietste Vic naar de kerk van Heppeneert om er een eucharistieviering voor alle overledenen van de familie bij te wonen. Het was zijn eerste kerkbezoek sinds hij er was komen wonen.

De plaats was uitgegroeid tot een goed functionerend bedevaartsoord. Zijn hoeve lag er amper één kilometer vandaan maar hij had geen last van het komen en gaan van devote mensen uit Nederland en België. Toch stootte hun onvoorwaardelijke volgzzaamheid hem tegen de borst.

De doorzonde schaduw onder de bomen bezorgde hem een gevoel van rust, ook al wemelde het er van de mensen. Rond de kerk bevonden zich graven waar menig bewoner van Heppeneert zijn eeuwige rust had gevonden. Sommige graven hadden het aardig te

verduren gehad omdat minder devote mensen het niet zo nauw namen met de regel waarop zijn ouders hem altijd hadden gewezen: niet over een graf lopen, terwijl dat eeuwenlang de gewoonste zaak van de wereld was geweest. Het kon de rosse kat die opgerold op een grafzerk lag allemaal worst wezen.

Vic was nog te vroeg. Met besliste tred begaf hij zich naar de achterkant van de kerk. Hij liep onder een poort door en voorbij enkele symmetrisch gelegen, langwerpige kaarsenfabriekjes. De warmte van de dikke negen-dagen-kaarsen scheen door de deuropeningen naar buiten.

Helemaal achteraan lag een mooie tuin met buxushagen in geometrische vormen geschoren, met hier en daar een modern standbeeld ertussen. Er stonden stenen kapelletjes met grote kruisen erop, de veertien staties van Jezus' lijdensweg. De hoge, bijna kale bomen torenden boven alles uit en het geheel leek op een kathedraal in open lucht.

Vic was de enige aanwezige in de tuin. Hij had het sterke gevoel dat er een openbaring op til was. Hij keek uit naar voortekenen. Zou het geen hemels maar een aards teken zijn? Een rondcirkelende kraai daalde naar de kerktuin af, zette zich op een van de kapelletjes en kraste. Een onbegrijpelijke boodschap van God?

Vic keek rond, op zoek naar een beest dat zich achter een boom of een struik had verstopt en het goede moment afwachtte om tevoorschijn te springen, blaffend, miauwend, hinnikend, kakelend, of doodeenvoudig zonder geluid zoals een huisslak dat zou doen. Of moest hij een liegend mens verwachten?

Het godswonder bleef uit, maar dat wilde niet zeggen dat de god in zijn kop hem had verlaten. Hij twijfelde. Over wat hem te doen stond. Zijn enige zekerheid was dat God een nieuwsgierige man was en de duivel een wellustige vrouw. Teleurgesteld keerde Vic terug naar de kerk en hoopte dat de misviering niet te lang zou duren.

Vic stond voor zijn huis met de handen diep in zijn zakken en mijmerde over zijn Arabische prinses. Hij had nooit gedacht, maar wel gehoopt, dat zijn ontmoeting met Aïcha zou evolueren naar een vriendschappelijke relatie. Of ze langdurig en intiemer zou worden, hing van hun beider inzet af.

Vic had meer in zijn mars met Aïcha aan zijn zij. De familie in Eben-Emael leek hen te ver weg voor een ballon; dat was iets meer dan 50 km. Daarom hadden ze afgesproken samen op zoek te gaan naar Elisa Ronda ergens rond Lanaken.

Hij schrok van de cabriolet die hotsend de inrit van zijn hoeve opreed. De kiezelsteentjes vlogen alle kanten op toen de auto in een zwerige bocht tot juist voor zijn voeten tot stilstand kwam.

Aïcha bestuurde een lichtgroene Aston Martin DB5 Convertible uit de jaren zestig van de twintigste eeuw. Blijkbaar was ze een rijke selfmade vrouw en kon ze zich chique spullen veroorloven, maar dat ze in auto's geïnteresseerd was had Vic alleen durven dromen.

‘Heeft deze auto ook snuffjes zoals die van Bond?’ vroeg hij.

‘Nee, daar zal ik zelf wel zorgen.’

Vic wist niet goed hoe ze dat bedoelde, maar daar kon hij later misschien nog achter komen.

‘Is het niet te koud met open dak?’

‘Als je er niet tegen kunt, rijd ik wel alleen hoor,’ zei ze en maakte aanstalten om te vertrekken.

‘Wacht even, geen enkel probleem,’ riep hij, ‘ik rijd wel mee.’

Hij stapte in en liet zich elegant in de passagierszetel zakken.

‘Klaar?’ vroeg Aïcha.

‘Trap hem op zijn staart.’

Aïcha gaf plankgas. De 4-liter motor gromde wellustig, en Vic stelde zich voor dat de auto een onzichtbare straalstroom door het landschap trok.

Het was een tijdje genieten in de stralende zon, zwijgend. Aïcha kende de weg en Vic hoefde geen richtlijnen te geven. Tot er dreigende wolken aan de horizon verschenen.

‘De weergoden gaan roet in het eten gooien,’ riep Vic.

Ze had hem niet begrepen, of ze had geen zin om te antwoorden. In elk geval bleef ze halsstarrig door de lage voorruit staren alsof ze de wolken met één boze blik kon verdrijven.

De schaduwlijn van de wolken bewoog zich over de auto en het werd onmiddellijk tien graden kouder. Vic riep:

‘Zullen we het dak erover trekken?’

Nog steeds zei Aïcha geen woord. Ze keek van links naar rechts en leek een zijweg te zoeken die hen van het slechte weer zou weg-leiden. Uiteindelijk zei ze:

‘Als het je lukt, krijg je straks een ijsje.’

Haar neus leek zich van genot op te krullen.

‘Waarom zou het me niet lukken?’ vroeg hij.

‘Het ding is vastgeroest.’

‘Dat zullen we dan weleens zien,’ riep hij zelfverzekerd.

Aïcha stopte bruusk. Vic stak zijn armen uit naar het dashboard om de vertraging van de auto tijdens het remmen op te vangen. Hij dacht aan zijn ongeluk drie jaar eerder, én aan triggers bij DIS-patiënten.

De eerste druppels begonnen te vallen. Vic kroop op de achterbank en rukte aan de beschermhoes van leer. De meeste knoppen gingen gemakkelijk los. Een verroeste drukknop lag dwars, met het gevolg dat de hoes op de helft bleef vastzitten.

‘Als je het leer scheurt, laat ik je hier achter,’ zei Aïcha.

‘Het is al goed,’ zei hij.

Hij vloekte omdat de hemelsluizen zich openden.

Aïcha glimlachte, ook al was de situatie niet lachwekkend.

‘Ik wist dat het je niet zou lukken,’ zei ze.

‘Een cabriolet is een mooi ding, maar als het regent heb je er niets aan,’ liet hij zich ontvallen, ‘heb je een paraplu bij?’

Aïcha knikte en wees naar het handschoenkastje vooraan.

Vic klapte het deurtje open, haalde er een kleine opgevouwen paraplu uit, trok het hoesje eraf en toverde een donkergroene paraplu met iets wits ertussen tevoorschijn. Weinige ogenblikken later klikte de paraplu boven hun hoofden open en weerklonken de

plopjes van de vallende regendruppels erop. Het was een gezellig geluid.

Vic hoopte dat de zon het snel van de regenwolken zou winnen. Hij draaide zich om naar Aïcha om te peilen hoe het met haar humeur gesteld was, maar zijn blik viel op iets anders. Nu pas zag hij haar jeanskleding met een roze aansluitend T-shirt eronder. Het jasje was wat opzij gevallen waardoor hij een fantastisch uitzicht op haar volumineuze borsten kreeg.

Ze zag dat hij haar wellustig bekeek, maar ze zweeg. Hij zag haar dan misschien niet als de vrouw van zijn dromen, maar ze maakte wel iets bij hem los. Een glimlach brak in haar gezicht door.

‘Is dit jouw idee van een ritje in de natuur?’ vroeg hij.

‘Dat zullen we wel zien na als we zo ver zijn.’

Vic geloofde zijn oren niet. Flirtte ze? Hij had zich voorgenomen zich niet meer te laten misleiden door de geneugten van de liefde. Al voelde hij zich in het paradijs, de Hof van Eden, hij zou eruit weghollen. Maar hij bleef zitten en lachte met haar mee.

Ondertussen was het geroffel op de paraplu niet meer te horen. De bui was over. Toen hij opkeek om het drukknopje van de paraplu te vinden, zag hij in spiegelschrift op de bovenkant van het bijna doorzichtige textiel een tekst staan die hem deed denken aan een liedje van Peter Koelewijn: ALS IK GOD WAS.

De zolder was zijn geliefde plek om te rusten en te bezinnen. Samen met het ovale venster in de zijmuur bezorgden de beide dakramen hem een panoramisch uitzicht op de uiterwaarden van de Maas aan weerskanten van zijn hoeve.

Vic had rust nodig na het namiddagje uit met Aïcha Kuik. Het had erop geleken dat de zoektocht naar Elisa Ronda zou aflopen in Veldwezelt. Ze hadden er een familie Ronda ontmoet waarvan het gezin drie jongens en vier meisjes telde. Een van de meisjes heette toevallig Elisabeth, maar spijtig genoeg wist ze niets van een gele ballon.

De rit naar huis was ook in het water gevallen, letterlijk. Een onweer had hen doornat gemaakt omdat Aïcha weigerde onder een brug te gaan schuilen. Aïcha had Vic aan het begin van de aardeweg naar zijn hoeve afgezet en was weggereden zonder nog iets af te spreken.

Terwijl Vic zijn kunstwerk in wording bekeek, dacht hij na over de vergissing die hij had gemaakt in verband met de familie Verkenis-Ronda in Veldwezelt. De eerste naam was meestal de naam van de man, en diens dochter kreeg dan Verkenis als achternaam. Hoe kon hij zo dom zijn geweest?

Zijn aandacht dwaalde af naar het schilderij waaraan hij de laatste hand legde. Het doek was 1 meter bij 70 centimeter groot. Als omlijsting had hij niets beter gevonden dan een wirwar van geometrische figuren te schilderen, alsof je neerkeek op de plattegrond van een Engelse of Franse tuin vol haagjes, struiken en bomen, geknipt in de vorm van dieren en mysterieuze wezens uit de mythische wereld.

Op het internet had hij een reclameaffiche voor de zomerfeesten in Susteren gezien, net over de grens bij Maaseik. Op de foto prijkte de kerk die hij eerder in de krant had gezien. Het gebouw stond op de achtergrond, maar het was zonder twijfel de kerk die hij op zijn schilderij wilde hebben. Het roemrijke verleden fascineerde hem, maar het beeld dat hij ervan had was even onscherp als een toekomstbeeld.

Er bleef nog één gezin op het Ronda-lijstje over om te controleren: de familie Ronda-De Graaf, wonende te Roosteren, Nederland. Een fietstochtje naar Roosteren kon helemaal geen kwaad, en Susteren lag daar vlakbij, dan kon hij daar de kerk even bezichtigen.

Zoals verwacht maakte hij geen enkele vordering in zijn zoektocht naar Elisa Ronda. De familie in Roosteren was niet thuis en de buurman had hem verteld dat er geen Elisa woonde.

Het was uitstekend fietsweer. Van Roosteren was het slechts vijf minuten fietsen naar Susteren. Vic vroeg de weg aan een voorbijganger omdat hij de kerk niet onmiddellijk kon vinden. De goede man wees hem het marktplein, achter de hoek links zou Vic het gebouw dan wel zien liggen.

Het was even zoeken, maar uiteindelijk kwam hij aan op het Salvatorplein. Hij kon het niet uitleggen, maar hij had het gevoel dat hij werd gadegeslagen door onzichtbare entiteiten. Hij zette zijn fiets tegen de voorgevel van een woonhuis en liep het gekasseide plein op.

Volgens de deksteen voor de ingangdeur werd Susteren al vermeld in 714, ten tijde van Pepijn van Herstal. De Noormannen hadden de voormalige abdijkerk in 882 verwoest. De Noormannen waren Europa binnengevallen omdat er in eigen streek overbevolking heerste, maar het was misschien hun handelsgeest en de lust voor avontuur die de doorslag hadden gegeven. Noormannen uit Noorwegen, Vikingen uit Denemarken en Waregen uit Zweden hadden zich als echte barbaren op het rijke Europa gegooid en abdijen en kerken van hun schatten beroofd.

De kerk van Susteren had twee torens met spitse daken, Franse stijl of vroeg-romaans, sober en eenvoudig. De buitenkant was opgebouwd uit breuksteen en Maaskeien. Op de linkertoren stond een haan, de rechtertoren was met een achthoekige ster versierd.

In de spaarzaam aangebrachte, smalle vensters met middenzuiltje en ronde bogen hadden enkele duiven een perfecte zitplaats gevonden. In het midden trok een uurwerk met goudkleurige wijzers en romeinse cijfers de aandacht. Een eenvoudige houten deur met een romaanse boog in steen nodigde hem uit binnen te gaan.

In de hal nam Vic een brochure uit een houten bakje. De plattegrond was erg duidelijk. Nummers gaven de verschillende onderdelen van de kerk aan.

Het kerkgebouw bestond uit een middenschip met twee smalle zijbeuken in geelbruine, geelgroene en lichtbeige kalkstenen. De buitenmuren waren voorzien van kleurige glas-in-loodramen, met patronen die op Arabische siertekeningen leken. Propellers hingen als luchtverfrissers aan het houten plafond, in dezelfde kleur als de stevige zit- en knielbanken in één. In de zijmuren waren zwarte grafstenen ingewerkt, gebeeldhouwde hardstenen platen met onleesbare teksten en figuren.

Vic zocht in zijn brochure meer uitleg over de torens en kwam te weten dat de kerk oorspronkelijk een achthoekige toren in het midden had, met daarin vijf gegoten klokken. In de loop van de twaalfde eeuw was het klooster omgevormd tot een wereldlijk stift voor adellijke dames. Om binnen te kunnen treden, moesten zij acht adellijke voorouders aan moederszijde en acht aan vaderszijde voorleggen. De dames sliepen in de abdij en woonden overdag in fraaie huizen in de buurt van de abdij. Ridders kwamen graag naar Susteren om stiftsjuffers ten huwelijk te vragen.

‘Ridder Vic, hier moet je zijn voor het festijn,’ mompelde hij bij zichzelf.

Of het was de grafstem die hem dat in het oor fluisterde.

De dertien grafstenen in de zijmuren waren afkomstig van de graven van stiftsjuffers, kanunniken, abdissen en baronnen. Ze waren afgesleten door bezoekers toen ze van de vijftiende tot de achttiende eeuw in de vloer voor het priesterkoor en in de zijbeuken hadden gelegen.

Het barokke hoofdaltaar, gewijd aan Sint Amelberga, was geflankeerd door zuilen met een Korinthisch kapiteel van zandsteen uit de elfde eeuw. Op het altaar stond een soort tabernakel, een draagbare kopie van de Ark des Verbonds. De echte ark, gevuld met de Stenen Tafelen waarop de Tien Geboden waren gebeiteld, stond

in de kapel van het Heilige der Heiligen, of het Sancta Sanctorum in Rome.

De brochure maakte ook melding van een half bovengrondse crypte die buiten de muur van de kerk was gebouwd, om pelgrims toe te laten het heiligengraf en de relikwieën te bezoeken. De ingang bevond zich achter het altaar. Maar Vic liet die links liggen.

Er stonden drie stenen altaren, gewijd aan Sint Gregorius, Sint Catharina en Sint Willibrordus. Daarachter bevond zich een kleine door een tongewelf overdekte gang of confessio in breuksteen en Maaskeien, aan de binnenkant bepleisterd en rood geschilderd: het graf van Zwentibold. De Frankische sarcofaag stamde uit de zevende of achtste eeuw en was uit één stuk kalksteen uit Lotharingen gekapt.

Het geluid van een groep mensen deed Vic opschrikken. Ze kwamen in hun zondagse kleren een voor een de kerk binnen. Een vrouw droeg een baby in een opvallend lang kleed, waaruit Vic kon opmaken dat er een doop was gepland. De baby overstemde het ge-roezemoes met zijn gekrijs. De rust was verstoord en Vic besloot naar buiten te gaan.

Links van het kerkgebouw merkte hij een sputterende fontein op, iets verderop hing een bord aan de gevel van een laag gebouw: BEZOEKERSCENTRUM. Hij wandelde naar de ingang en ging binnen.

Een vriendelijke man met grijze baard die aan een eenvoudige tafel zat, vroeg hem:

‘Wilt u de schatten zien?’

‘Natuurlijk,’ zei Vic.

‘Ik zal de film aanzetten,’ zei Grijsbaard, en hij wees een deuropening naar een donkere kamer aan.

Vic ging er naar binnen. Het was de schatkamer van het stift, gevuld met reliekschrijnen, reliekbusten, reliekhouders, reliekdoeken, zilveren platen en holle borstbeelden met schedels en wervels van heiligen. Er was ook een stralenmonstrans te bezichtigen, een uniek stuk waar de Drie-eenheid – God de Vader, Onze-Lieve-Heer Jezus Christus en de Heilige Geest – in was verwerkt.

De schedels van Zwentibold en zijn echtgenote Odegundis zaten in zeventiende-eeuwse reliekkastjes met zegel. Er hing ook een rood en groen kleed van Zwentibold versierd met tekeningen van middeleeuwse wezens.

Het schrijn van Sint Amelberga bestond uit een houten kern met negen zilveren platen uit de twaalfde eeuw eromheen. Het ding was zwaar beschadigd, maar de allegorieën van de platen waren nog duidelijk te herkennen: rechtvaardigheid, voorzichtigheid, kracht, vrede, matigheid en vreugde.

Ook het oudste evangeliarium van de Lage Landen – in 1174 aan het klooster geschonken door Imago van Loon – bevond zich tussen de kunstschaten. De miniaturen met afbeeldingen van evangelisten getuigden van een vroeg-romaanse schilderkunst. Het boek werd bij de jaarlijkse ommegang gebruikt, of tijdens de grote processie op kermismaandag na het kerkwijdingsfeest op Drievuldigheidszondag.

Op de terugweg naar de uitgang zag Vic een model van een kerk met ongelijke torens onder de trap staan. Volgens de brochure die hij snel raadpleegde, had de kerk in de negentiende eeuw twee torens waarvan de linkertoren een stuk lager was dan de rechtertoren, zelfs lager dan het zadeldak ertussen.

Grijsbaard stond in de deuropening Vics vragen af te wachten. ‘Heeft de kerk er werkelijk zo uitgezien?’

Grijsbaard leek te herleven nu hij iets zinnigs kon zeggen:

‘De oorspronkelijke kerk bezat twee torens zoals nu, maar de rechtertoren stortte in nadat ze er te zware klokken in hadden opgehangen.’

Vic knikte en zweeg.

‘Aan de ingang staat zo’n klok,’ vervolgde Grijsbaard.

‘Zoals de kerk er nu bij staat, is ze mooier,’ zei Vic, ‘ik hou wel van die Franse stijl.’

Grijsbaard keek hem stoïcijns aan.

‘Bedankt voor de uitleg,’ zei Vic.

Hij wandelde naar buiten, voorbij de gifgroene klok. Heel interessant allemaal, maar eerst moest hij Elisa Ronda vinden.

Op weg naar zijn fiets bedacht hij zich omdat de brochure melding had gemaakt van een grafsteen die in de kerkmuur op zijn kop stond. Stel je voor dat het een deur naar gene zijde was, naar een plaats waar de tijd omgekeerd verliep, of waar dode dingen levend werden. Hij kon de gedachte dat hij iets zou mislopen niet verdragen, al was het maar om nieuwe ideeën op te doen.

Vic liep de kerk weer in en stelde verheugd vast dat de doopvering ondertussen afgelopen was. Hij wandelde door het schip naar het koor. Links en rechts stonden vierkante pijlers zonder voetstuk, afgewisseld met ronde, zandstenen zuilen met een romaans basement uit één stuk gehouwen. Nu viel hem ook de notenhouten kruisgroep boven zijn hoofd op: Jezus Christus, Onze-Lieve-Vrouw en de apostel Johannes op een drijfbalk. Toen hij de driedelige biechtstoel zag, geflankeerd door cherubijnen en met gevleugelde engelenkoppen, begreep hij niet dat hem die niet eerder was opgevallen.

Aan het hoofdaltaar sloeg hij linksaf – zonder te knielen voor de Heilige Drievuldigheid – en stond ineens voor een opzienbarende doopvont. Hij vergat prompt de omgekeerde grafsteen.

De doopvont was uit één stuk Naamse steen gehouwen, achzijdig met vier waterspuwers op de hoeken die de vier stromen van het aardse paradijs voorstelden. Het geheel was afgesloten met een metalen deksel.

Op de muur achter de doopvont hingen polaroidfoto's van dopelingen. Met de digitale fotografie was de polaroidcamera in de problemen geraakt. Gelukkig wekte het ding nog veel interesse bij kunstfotografen en vindingrijke kopers. Op de meeste foto's prijkten mollige baby's, maar een paar foto's toonden oudere kinderen. Vic ging het rijtje af en prentte zich elke naam in omdat hij iets met namen had.

Opeens viel zijn blik op de foto van een bijzonder meisje. Ze was zeven of acht jaar, had halflang bruin haar en groene, bijna uitpuilende kijkers. Onder de foto stond haar naam: ELISA RONDA. Een gewicht viel van zijn schouders. Hij had zich een doel gesteld en had dat bereikt, zijn ontdekking opende een nieuwe wereld, die van Elisa. Helaas ontbrak het adres op het geboortekaartje.

De kerk was op Vic na leeg. Gedreven ging hij op zoek naar de koster die eerder het doopsel in goede banen had geleid. Hij onderzocht de crypte maar had geen oog voor de bezienswaardigheden, vervolgens haastte hij zich naar buiten en zocht het plein af.

Vic stond op het punt Grijsbaard te raadplegen toen een oude man met witte haardos in een donkerblauw pak met krijtstreepje uit het bezoekerscentrum kwam. Vic liep hem met zwaaiende armen tegemoet en vroeg:

‘Meneer de koster, mag ik u iets vragen?’

‘Waarmee kan ik u van dienst zijn?’

Vic troonde hem mee naar de ingang van de kerk en zei:

‘Wel, ik heb een ontdekking gedaan. Ziet u, ik was op zoek naar iemand. Ik had enkel een naam, maar ik ben een volhouder en nu ben ik hier.’

Koster knikte en volgde Vic door de middenbeuk, richting doopvonthoek.

‘Hier in deze bijzondere kerk. Ik was even naar buiten gegaan omdat er een doop plaatsvond. Gelukkig ben ik teruggekomen,’ zei Vic en wees naar de foto die voor hem zo belangrijk was, ‘want dat meisje heeft haar ballon opgelaten, en die is toevallig op mijn eigendom in Heppeneert terechtgekomen.’

Koster keek hem bevreemd aan. Vic herkende ongeloof met een tikkeltje argwaan en een gezonde portie scepsis in ‘s mans gezicht.

‘Nou, dat is reuze aardig. En dan?’

‘Wel, ik wil haar ontmoeten,’ zei Vic, ‘misschien kunt u mij zeggen waar ze woont.’

Er zat niets kwaads in een ontmoeting met het kind, of wel? Hij was niet de enige die verbanden zag waar er helemaal geen waren.

Kosters gezicht drukte weinig emoties uit, maar het sprak boekdelen. Zijn voorhoofdrimpels waren een graadmeter, ze werden minder geprononceerd en uiteindelijk leek hij te zwichten.

‘Nou, dan moeten we in het register kijken, dat ligt aan de andere kant van de kerk.’

‘U bent te goed,’ zei Vic, naar zijn zin iets te onderdanig.

Ze liepen terug door het schip van de kerk, maar in plaats van naar buiten te gaan, sloegen ze linksaf, een kamertje in waar een tafel stond met een dik boek erop.

‘Dit boek bevat vermeldingen over elke bijzondere gelegenheid van het jaar,’ zei Koster.

Hij begon hevig naar voren te bladeren en liet zijn wijsvinger over de bladen gaan, op zoek naar Elisa Ronda. Zijn vinger bleef af en toe hangen. Hij maakte ook zijn vinger nat om het volgende blad gemakkelijk te kunnen omslaan.

Het sierlijke kalligrafische geschrift was bijna onleesbaar, maar hij zag de naam en het adres eerder dan Koster.

‘Daar!’ riep Vic.

Koster twijfelde – misschien omdat hij niet zo scherp zag – en bracht zijn hoofd dicht bij het boek.

‘Inderdaad,’ zei hij, ‘dat is ze, wat enig.’

‘Mag ik even,’ zei Vic.

Hij duwde Koster weg zodat hij recht voor het boek kwam te staan. Hij zocht in zijn zakken naar een papiertje om iets op te schrijven, maar hij vond niets anders dan de brochure van de kerk.

‘Hebt u misschien een pen bij de hand?’

Weer had Koster moeite om naar hier en nu terug te keren.

‘Een pen, zei u?’

Vic knikte ongeduldig en zwaaide met zijn brochure.

‘Die heb ik hier ergens,’ zei Koster.

Hij zocht de binnenzak van zijn vest af.

Eindelijk kwam de pen tevoorschijn. Vic nam ze gretig aan, schreef het adres op en stak de brochure veilig weg in zijn jaszak.

‘U hebt me heel goed geholpen meneer, ik ben u honderdmaal dank verschuldigd,’ zei hij.

Koster staaarde naar het jaarboek alsof hij niet kon vatten dat al die mensen ooit gedoopt, getrouwd en gestorven waren.

Vic wilde vertrekken, maar een belangrijk feit schoot hem te binnen en daarvoor had hij de kennis van Koster nodig.

‘Het is gek dat op sommige foto’s oudere kinderen staan,’ merkte hij op, ‘alsof hun ouders langer hebben gewacht om hen te laten dopen?’

‘Dat zijn geadopteerde kinderen.’

‘Die Elisa is wel heel laat gedoopt,’ zei Vic.

‘Het komt nog vaak voor dat oudere mensen zich laten dopen, bijvoorbeeld na een aangrijpende gebeurtenis.’

Vic dacht: *Als dank voor een goede afloop was voor veel mensen niets te veel.* Hij vroeg:

‘Hebt u de ouders van dat kind gekend?’

‘Nee, maar als ik me niet vergis zijn ze door de bliksem getroffen tijdens een zomers fietstochtje op zondag.’

Vic schrok, niet alleen vanwege de oorzaak maar ook de grote kans dat Elisa bij hen was geweest, en dus ook dood was.

Koster haastte zich te zeggen:

‘Maar Elisa was op zomerkamp.’

Koster vertelde voorts dat de ouders van Elisa enig kind waren en dat de grootouders allemaal gestorven waren. Ook de zussen en broers van hun grootouders waren te oud om nog een kleine meid in huis te nemen.

‘Mag ik u hartelijk danken?’ vroeg Vic buitensporig blij over de vondst van Elisa en de uiteenzetting van Koster over haar verleden.

Straks zou hij God op zijn blote knieën danken.

‘Tot uw dienst,’ zei Koster, ‘ik heb wel zin in een Heineken.’

Vic was verrast en ging op het aanbod in. Koster sloot de kerkdeur en samen wandelden ze naar het dichtstbijzijnde café.

Zijn drang om Elisa Ronda te zien was het enige dat hem gaande hield. Vic nam de eerste de beste gelegenheid te baat om een verkenningstochtje met de fiets te maken.

Het was bijna winter. De zon was zwak, maar door het licht op zijn gezicht voelde hij zich goed in zijn vel. Hij droeg zijn zonnebril waardoor de wereld er veel klaarder uitzag. Het was mogelijk dat zijn tegenliggers hem als een man in 't zwart en lid van een louche veiligheidsdienst aanzagen.

Van zijn voornemen om lange wandelingen en fietstochten te maken was de laatste tijd niets gekomen. Maar nu had hij het schilderslinnen terzijde geschoven en een route uitgestippeld met behulp van de brochure: FIETSRROUTE-NETWERK KEMPEN & MAASLAND. Het was een hele omweg, maar de beweging zou hem goed doen.

Vic was pas vertrokken of hij kreeg het al aan de stok met een telefonerende man op een damesfiets. Het fietspad was iets te smal om elkaar gemakkelijk voorbij te rijden. Met één hand sturend en balancerend op de straatrand slaagde Fietser erin Vic te passeren. Ze achtten elkaar geen blik waardig en gingen hun eigen weg.

De eerste bezienswaardigheid op zijn fietstocht was de kapel van Aldeneik. Vic was er al eerder geweest, op de rug van Zeppos, maar een fantoom had hun bezoek verstoord, vandaar dat hij zich nu voorbij de kapel haastte en naar de opzienbarende kerk van Aldeneik fietste, de legenderoute volgend.

Interessante informatie over de kerk had hij kunnen vergaren uit de folder: FIETSEN MET JE KRANT. Ze had een middenbeuk in Romaanse stijl, het koor was gotisch. De Frankische edelman Adelhard die de kerk voor zijn dochters Harlindis en Relindis had gebouwd, was in verband gebracht met de ontstaansgeschiedenis van de stad Maaseik. De kerkschatten van Aldeneik lagen nu in de crypte van de Sint-Catharinakerk.

De rit ging verder naar Ophoven. Het voetveer bracht hem aan de andere kant van de Maas, en daar ontplooidde zich het platte

Zuid-Limburgse Nederland voor zijn ogen. Hier en daar stond een witgeschilderde boerderij naast zwiepende populieren, rondom niets dan waterpartijen in een iets donkerder blauw dan de lucht.

Vic voelde zich even bevrijd van alle wereldse lasten. Hij dwong zichzelf weer in beweging te komen, want anders was hij daar voor eeuwig gebleven, halfzittend op zijn fiets. In de verte zag hij jachthavens, zandstranden en steenbergen. Een wegwijzer naar Thorn – het witte stadje dat niet op zijn route lag – herinnerde hem eraan dat daar meer was overgebleven van de stiftabdij voor adellijke dames dan die van Susteren.

Terwijl hij over het jaagpad langs het Julianakanaal reed, ging hij in gedachten na wat hij van Elisa Ronda kon verwachten. Wat wilde hij van haar te weten komen? Waarom ze God in haar leven had willen betrekken?

Met kinderen kon Vic goed opschieten. Het lag volgens hem in het talent om je tijdelijk als een kind met zijn nukken en zijn fratsen te gedragen. Vooral iets doen wat niet mocht, lag hem wel, en hij had de ervaring dat kinderen altijd probeerden via een omweg klaar te krijgen wat hun ouders hadden verboden. Het kwam wel goed met de meeste kinderen. Pechvogels waren zij die de boot van de goede opvoeding hadden gemist.

Natuurlijk moesten er regels zijn, maar Vic kon niet goed met reglementen omgaan. Hij voelde zich soms doctor Faust die zijn ziel aan Mefisto had verkocht. Niet God maar de prins der duisternis had het dan voor het zeggen, die hem dingen insprak die niet deugden.

De gemene kerel uit de boekenserie Anderland van Tad Williams was ook begonnen met onschuldige plagerijen. Uiteindelijk was de duivel zijn geest binnengedrongen, en die had hem voorgesteld onschuldige mensen te vernietigen, om zo de macht van een god te kunnen vergaren en een rijk te stichten waar hij over leven en dood heerste. Zo laag kon een mens vallen. Je zag het zelf niet aankomen als het je overkwam.

De slechterik van Anderland had zijn moordpartijen op video vastgelegd. Ook Vic had zijn experimenten geregistreerd, maar hij was niet verder gegaan dan het doden insecten en wormen. Toch was het mogelijk dat zijn moordpartijen zouden escaleren. Gelukkig omcirkelden een heleboel onzichtbare cherubijntjes en serafijntjes voortdurend zijn hoofd om hem goede dingen in te fluisteren. Zij zorgden ervoor dat de heer van het kwaad, de gevallen engel, met de staart tussen de benen thuiskwam.

Vic twijfelde niet aan zijn goede inborst, en misleidingen of verzoeken raakten hem nauwelijks. Hij wilde zich opwerken tot een mens van goede wil die wist dat de toekomst van een kind vastgebakken zat in de opvoeding.

Zijn automatische piloot had hem tot voorbij Roosteren gebracht. De helling van de brug over het kanaal en de autoweg was zwak, maar ze vergde alles van zijn lichaam. Puffend en hijgend kwam hij boven. Met een hernieuwd gemoed vatte hij de lange afdaling naar Susteren aan.

Elisa woonde aan het einde van een doodlopende asfaltweg. Een aantal hoge bomen omringden het huisje in een poging een bosrijke omgeving te scheppen. Dikke takken hingen erboven. In de zomer zorgden ze wellicht voor een verhullend groen dak, maar in de winter waren ze kaal en kwam het gebouwtje goed tot zijn recht. De stralende zon wierp donkere schaduwpartijen, en de bomenrij naast de weg maakte van het geheel een idyllische plek.

Terwijl Vic langzaam naar het huis fietste, gebeurde er iets vreemds. Een wolk dreef voor de zon en het globale zonlicht raakte verstrooid. Daar waar eerst een diepe schaduw viel, was het nu veel lichter. Het verschil was zo groot dat het hem opviel.

Vic zette zijn fiets tegen een muurtje, en terwijl hij door de witte houten poort naar de voordeur liep, twijfelde hij even. Wat kwam hij hier doen? Maar al snel wist hij het weer. Hij kwam Elisa vragen stellen over haar kijk op de wereld en haar ouders bedanken omdat ze van hen een gele ballon had gekregen.

Het huisje leek op een kerkje in Romaanse stijl, met twee woongedeelten in de vorm van zijbeuken. Het was opgetrokken in dieprode baksteen en voorzien van een leiendak. Overal groeiden pluisjes onkruid tussen de voegen. De voordeur was groen geschilderd – je kon ze via zes betonnen treden bereiken – en de kroonlijsten waren met boogjes in reliëf versierd. De ramen waren klein en smal, en de voorgevel liep trapsgewijs in kantelen naar boven. In de hoogste kanteel was een kleine klok ingewerkt.

Met knikkende knieën steeg Vic de trap naar de voordeur op en kwam in het overdekte portaal uit. Soms duurde het even om de deurbel te vinden, maar bij dit huis kon hij er niet naast kijken. Rechts van de deur hing een ijzeren greep aan een koord dat in het plafond verdween. Hij trok aan de hendel en schrok van het klok-kengeluid. Blijkbaar stond de hendel in verbinding met het klokje in de nok.

Vanuit het huis klonk gestommel, daarna gemompel alsof de bewoners probeerden uit te maken wie de deur zou openen. Even later piepte de voordeur open, in de kier verscheen een vrouw in een roosblauwe bloemetjesjurk.

Haar hoofdhaar was dun en zwart, ook op haar gezicht groeide het, niet alleen boven haar bovenlip maar overal. Vic had de neiging om haar te verzekeren dat dokters wel iets aan haar probleem konden doen. Vic nam zich voor geen vooroordeel over de pleegmoeder van Elisa te hebben, misschien was het de huishoudster, in elk geval was ze zo lelijk als een heks.

‘Ja,’ zei Heks op een onbeleefde toon.

Net op tijd schoot hem te binnen dat hij zijn Nederlandse accent moest gebruiken. Belgen dachten meestal dat ze Nederlanders goed konden nabootsen, maar waren ze wel zo geloofwaardig?

‘Excuseert u mij mevrouw, maar ik zou u graag even willen spreken, kan dat?’

‘Waarover?’ klonk het nogal kort.

Hij vroeg zich af of hij zich als leider van de Chiro moest uitgeven die leden ronselde. Hadden ze misschien een babysit nodig

voor zaterdagavond? Gingen een wildvreemde Belg op hun kind laten passen? En dan nog wel een die beweerde dat het vinden van een ballon een voorteken van iets groots was. Moest hij hen erover vertellen? Hij dacht van niet.

‘Nou, de plaatselijke knutselgroep zoekt leden en we vroegen ons af of u interesse hebt.’

Heks keek hem doordringend aan, misschien vroeg ze zich af of hij een echte Nederlander was. Ze trok haar hoofd uit de opening zonder de deur te sluiten. Vic hoorde haar iets vragen aan iemand in de gang waarvan hij alleen de contouren in het ribbelige glas zag. Haar man?

Vic was voorbereid. Hij kon een aardig mondje over de grens praten. Nederlanders waren gierig, direct en mondig, echte wijsneuzen. Ze pochten erop los, prakten hun eten, waren krenterig en betweterig, vonden een andere Nederlander een kanjer en een Belg een volksmens, hadden het over hetzes, lieten geen spaander van je heel als dat echt moest, en aten af en toe patat. Met seks wisten ze ook wel raad. Een Nederlander pitte, hengstte en rampetampte en dat zou een Belg *niet netjes* vinden.

Er weerklonk gemompel, en Heks kwam terug.

‘Nee, wij hebben geen interesse,’ zei ze en maakte aanstalten om de deur voor zijn neus dicht te gooien.

Vliegensvlug haalde hij zijn troefkaart boven.

‘Neemt u me niet kwalijk mevrouw. Hebt u kinderen die mee willen doen aan een optocht? Ze mogen bovendien helpen aan het bouwen van de praalwagens en het maken van de kleren. U hebt toch wel een klein creatief wonder in huis, of vergis ik mij?’

De deur ging niet volledig dicht. Vroeg Heks zich af of ze haar kind te kort deed door te weigeren haar aan het parochiale leven deel te laten nemen? De deur ging iets wijder openstaan, rond de besnorde mond van Heks verscheen een lichte glimlach.

‘Ziet u wel,’ zei ik.

Heks twijfelde en keek om naar de man achter het glas die wellicht ook iets te zeggen had. Het resultaat was dat de deur verder openging en de sjofele man in het gezichtsveld kwam.

Sjofel was kaal en verdoezelde dat door het haar aan de kant naar boven te kammen. Maar nu hing het als een lok naar beneden en gaf het hem het uitzicht van een verstrooide professor.

Heks zei verrassend:

‘Kom binnen en wees welkom.’

Het stel deed hem denken aan een rare oom en tante.

‘Hoe maakt u het?’ vroeg de man die een poging deed gedistingeerd over te komen.

‘Prima, waar houdt zich die kleine kunstenaar van jullie op?’

Net op tijd dacht hij eraan dat hij niet mocht laten blijken dat hij van het bestaan van hun dochtertje op de hoogte was.

‘Ik zal haar roepen,’ zei ze.

Ze slofte naar de trap die in de hal uitkwam en riep:

‘Elisa, kom eens naar beneden, wil je?’

Haar naam maakte duidelijk dat hij op het goede adres was.

Ergens op de bovenverdieping hoorde Vic een kinderstem antwoorden. Wat ze zei was niet te verstaan. Er ging een deur open, en dat betekende dat Elisa goed naar haar pleegmoeder luisterde. Hij hoorde haar van de trap trippelen en ineens stond ze daar.

Onmiddellijk zag hij dat de kleine meid onmogelijk het biologische kind van de twee wereldvreemde mensen kon zijn. Hoe hadden Heks en Sjofel het voor elkaar gekregen om haar te adopteren? Had iemand met hen te doen en hun wezenloos gedrag door de vingers gezien?

‘Hallo,’ zei het kind zonder aansporing van Heks, wat meestal nodig was op die leeftijd.

‘Dag meisje, hoe maak je het?’

‘Zeer goed. En u?’

Ze was heel beleefd en haar verschijning klopte met de polaroidfoto. Ze zag er zelfs mooier uit in die lichtblauwe stretchbroek

en dat rode truitje, alleen had Vic wat moeite met de kleurencombinatie. Haar lijfje deed hem denken aan dat van de Sanne van acht, met haar buikje vooruit- en haar bips achteruitgestoken.

‘Ook goed,’ zei hij.

‘Mag ik u iets vragen?’

Ze verraste hem, want hij wilde háár van alles vragen.

‘Vraag maar los,’ zei hij.

‘Hebt u een mobieltje?’

Hij hoorde bij de 1 procent Belgen die het zonder smartphone deed. Elisa gaf hem nu de indruk dat ze al een zaktelefoon bezat.

‘Nee, maar ik heb wel e-mail op mijn computer.’

‘Dan zal ik u via mijn computer een berichtje sturen.’

De kleine meid zat niet stil.

‘Ik zal je mijn e-mailadres geven,’ zei Vic.

‘Ja, gaaf,’ zei ze, ‘wat wilde u me vragen?’

‘Hoe oud ben je eigenlijk?’

‘Acht, op zeven oktober word ik negen.’

‘Dan heb je geluk, want op wij organiseren een middeleeuwse optocht voor achtjarigen en ouder. Er komt veel knutselwerk bij kijken. Lijkt je dat wat?’

Terwijl hij naar pen en papier zocht om zijn e-mailadres te noteren, zag hij in zijn ooghoek hoe Elisa een blik met haar pleegmoeder wisselde. Blijkbaar kreeg ze toestemming, want ze zei:

‘O ja leuk, wanneer beginnen we?’

‘Wanneer jij mij een bericht stuurt, zal ik je de nodige informatie opsturen. Is dat afgesproken?’

‘Dat is een deal,’ zei ze.

Ze glunderde.

Hij overhandigde haar het papiertje met zijn e-mailadres.

Elisa bekeek het aandachtig en vroeg:

‘Is uw naam Vic Wieder?’

‘Inderdaad. En jij bent Elisa Ronda, de Elisa die ik zoek.’

‘Dit zijn mijn pleegouders,’ zei ze wijzend naar Heks en Sjofel, ‘Hortensia en Huub.’

Haar vingertje ging van de een naar de ander, alsof Vic niet in staat zou zijn de vrouw en de man van elkaar te onderscheiden.

‘Aangenaam,’ zei hij en gaf beiden een stevige hand.

Hij gaf Elisa een handje om de ontmoeting te bezegelen en zei:

‘Prettig met je kennis te maken.’

‘Tot binnenkort,’ zei Elisa, en ze liep het huis weer in.

De ouders stonden erbij en keken ernaar. Als mensenschuwe kluizenaars begrepen ze ook dat het tijd was om Elisa de wijde wereld te laten zien.

Hij richtte zich tot Hortensia omdat zij de meest alerte van het stel leek:

‘Bedankt voor jullie bereidwilligheid, en ik wens jullie nog een mooie dag.’

Tot zijn verbazing zei Hortensia:

‘Elisa haalt goede punten op school.’

‘Werkelijk, dat verheugt me,’ zei Vic.

Waarom had Elisa haar vraag tot God gericht? Omdat haar pleegouders haar niet konden helpen bij het maken van haar huiswerk?

‘Ze is graag creatief bezig,’ zei Hortensia nog.

Vic had zich al omgekeerd om de trap af te dalen. Hij kwam op zijn stappen terug en zei:

‘Ik ben werkelijk blij dat we haar in onze club mogen verwelkomen. Tot de volgende keer mevrouw.’

Vic maakte dat hij wegwam om te vermijden dat de vrouw nog iets zou zeggen. Pas toen hij op zijn fiets zat, hoorde hij de ijzeren deur in het slot vallen.

De fietstocht naar huis duurde niet lang. Hij had energie te over, want hij voelde zich als een verliefde schooljongen van acht.

Vic ontving niet veel berichten via zijn mailbox, toch controleerde hij hem regelmatig.

Er waren twee berichten binnengekomen. Het eerste was de maandelijkse boodschap van de telefoonmaatschappij om hun diensten aan te prijzen. Het tweede was veel interessanter:

<Meneer Wieder, het is slecht weer en ik heb zin om te knutse-len. Normaal doe ik dat in mijn eentje, want Hortensia is niet zo handig, en een broertje of zusje om mee te spelen heb ik niet. Mijn klasgenootjes durven niet naar hier te komen en ik mag van mijn ouders niet bij hen spelen. Kunt u mij laten weten wanneer u naar de knutselgroep gaat? Doei.

Het was zonder twijfel een bijzonder bericht. Een kind van acht dat de taal zo goed beheerste was een unicum. Vic kroop onmiddellijk in de pen en schreef:

>Elisa, jij bent een bijzondere meid en ik ben blij dat ik je eindelijk heb ontmoet. Ik moet toegeven dat het verhaal van de knutselgroep een smoesje was om met jou in contact te kunnen komen. Een halfjaar geleden heb ik een gele ballon gevonden waaraan een kaartje hing. Je had er een vraag opgeschreven – je vroeg om een goed rapport – en het viel me op dat je God erin betrok. Ik interesseer me ook in God, vandaar mijn zoektocht naar jou. PS. Stop met dat ge-u, voortaan jijjouwen we.

Vic ging met een behaaglijk gevoel slapen.

De volgende dag had hij verlof. Er lag weer een bericht van Elisa in zijn elektronische brievenbus:

<Dag Vic, ik herinner me de gele ballon en ik heb van God een goed rapport gekregen. Zal ik Hem ook vragen om samen met jou te mogen knutselen, zelfs als de knutselgroep slechts een geintje was?

Het was te mooi om waar te zijn. Ook al had ze zelf voor een goed rapport gezorgd door goed te leren, de toon van het bericht liet uitschijnen dat ze God zag als iemand die geen problemen had

met rapporten vervalsen of fictieve knutselgroepen uit te vinden. Opmerkelijk was dat ze eraan had gedacht Hem met een hoofdletter te schrijven.

Het was te verwachten dat het kind het wezenloze gedrag van Hortensia en Huub zou overnemen, maar dat was helemaal niet gebeurd. Het meisje ging prima met de buitenwereld om en converseerde vlot met de mensen erin.

Vic stuurde snel een bericht terug dat meer als een bevel dan als een verzoek klonk:

>Elisa, zeg aan je mama dat ik, Vic Wieder, je elke zaterdagmorgen om 9u30 kom halen om naar de knutselgroep te gaan. Tot later.

Hij twijfelde eraan het bericht te verzenden. Hij mocht het kind niet aanzetten tot liegen, maar hij wilde het meisje wel beter leren kennen. De vraag waarom het lot hen bij elkaar had gebracht intrigeerde hem en hij drukte resoluut op het knopje: VERZENDEN.

's Anderdaags, na een harde dagtaak in Brussel, controleerde hij opnieuw zijn mailbox.

Elisa's antwoord lag klaar:

<Hortensia en Huub gaan akkoord. Ik verheug me op zaterdag. Doe!

Het ging te gemakkelijk. Had Elisa op haar beurt over het akkoord gelogen? Of hadden haar ouders smeergeld gekregen om hem in de kleine-meisjes-val te lokken en hem nadien te chanten? Misschien was dat allemaal te vergezocht en was er een simpele verklaring voor, bijvoorbeeld het inzicht dat hun kind met andere mensen in contact moest komen om tot een evenwichtig mens op te groeien. Het was vast een heel karwei, dat ouder-zijn.

Op hun eerste knutselvoormiddag stelde Elisa onverwacht voor een fietstochtje in de omgeving te maken, zij natuurlijk achter op de bagagedrager. In Susteren kochten ze bij de bakker een half bruinbrood en over het fietspad in de richting van Nieuwstadt.

Bij de reling van de brug over de Vloedgraaf bleven ze even staan om naar het water te kijken dat over de rotsachtige bodem voortkabbelde. De rand van de beek was met stevige rotsblokken afgezet. Door de aanblik van het landschap waande hij zich even op vakantie. Elisa was ongeduldig en riep vanachter zijn rug:

‘Kom Vic, de eenden popelen van ongeduld.’

Ze sloegen achter het pompstation linksaf, waar aan de linkerkant van het fietspad enkele vijvers achter een haag van struiken lagen. Het terrein behoorde toe aan een vriend van de vader van haar overleden moeder.

Het ijzeren poortje was toe en een bordje liet de toevallige voorbijganger weten dat hij hier niets te zoeken had: NIET BETREDEN.

Vic hielp de kleine meid van de bagagedrager. Prompt liep ze met haar brood naar het poortje in het hek en duwde het gemakkelijk open.

Elisa gedroeg zich normaal ingetogen, behalve in haar rol als eendenhoeder. Ze ging heel dicht bij de rand van de grootste vijver staan en gooidde enthousiast stukken brood in het rond. Ze had veel moeite om alleen de marmereenden en de wilde eenden te voederen, want enkele zwarte meerkoeten en waterhoentjes probeerden het broodkruim in te pikken.

Vic kon het niet laten om de eenden te behandelen alsof het honden of poezen waren.

‘Kom, kom,’ riep hij.

Elisa giechelde.

Vic wilde dat hij een eend was, dan zou zijn hoedster Elisa zijn.

‘Poes, poes,’ zei hij.

Haar pret kon niet op.

Terwijl het kind de eenden voederde, dacht Vic aan haar pleegouders. In tegenstelling tot de kwieke indruk die de lelijke Hortensia hem tijdens hun eerste ontmoeting had gegeven, had ze meer op een zombie geleken toen ze het kind een jas had aangetrokken en haar aan Vic had overgedragen om te gaan fietsen. Haar vader was in de deuropening blijven staan en had van daaruit zijn kind te

kennen gegeven dat ze voorzichtig moest zijn. Huub had dat niet één keer maar vijf keer gezegd.

Vic zette zich op een platte steen en liet zijn blik op een oude eend vallen. Doelbewust kwam de eend het droge oplopen om zijn poten uit te rekken, zijn verenkleed te fatsoeneren en te schijten. Hij maakte vervolgens zijn buikje schoon door er met zijn snavel in te woelen en de veertjes te kammen. Daarna legde hij de kop in de nek om even uit te rusten.

Vic had al enkele keren een geluid in het water gehoord, maar hij had slechts concentrische kringen zien uitdeinen op het water. Hij richtte zijn blik op het wateroppervlak, toen ineens een vissenkop bovenkwam. Vic had er geen grote vissen verwacht. Vanwege de indringer onder water gingen de eenden ervandoor, behalve de eend die op de oever van de vijver stond uit te rusten.

Vic wilde Elisa terugroepen maar schrok toen hij haar aan de rand van de vijver zag staan, met haar rug naar hem gekeerd en met de schoenen half in het water. Haar armpjes hingen slap langs haar lijfje – het brood was op de grond gevallen – en ze staarde naar de kringen van golfjes die almaar groeiden.

Snel liep hij naar haar toe en nam haar bij de kleine schouder-tjes vast, trok haar achteruit en draaide haar om. Haar groene ogen keken dwars door hem heen, alsof ze achter zijn rug iets zag dat ze nog nooit had gezien. Maar er was niets.

‘Elisa, wat scheelt je?’

Ze antwoordde niet, ze knipperde zelfs niet met haar oogleden. Zijn geroep was voor niets.

‘Heb je iets?’ vroeg hij, ‘zeg nu eindelijk eens wat.’

Vic herinnerde zich zijn hulpeloosheid toen zijn neefje Bram zich in een wafel had verslikt. Met veel gebaren had Bram hem duidelijk gemaakt dat hij geen adem meer kreeg. Maar Vic had niet onmiddellijk geweten wat te doen. De jongen was gaan kokhalzen waarna Vic hem naar buiten had geduwd en hem een paar keer op de rug had geklopt. Dat had gelukkig geholpen. De moeder van Bram had Vic nadien de Heimlich-greep uitgelegd.

Elisa gaf geen braaksel op, ze kokhalsde zelfs niet. Toch probeerde Vic de levensreddende greep op haar uit. Hij nam haar onder haar oksels vast en hief haar van de grond op, kneep en zette haar even later met een schok weer neer. Toen begon ze haar armpjes in het rond te zwaaien.

Vic draaide het kind naar zich toe en zuchtte van opluchting. De catatonie was voorbij, haar blik was weer menselijk en ze glimlachte hem aan.

‘Wat had je?’ vroeg hij.

‘Waar was jij?’ vroeg ze.

‘Wat bedoel je?’

‘Ik heb je gezocht maar vond je nergens.’

‘Ik was hier bij jou.’

Ze schokschouderde.

‘Heb je ergens pijn? Gaat het?’ vroeg hij.

Hij voelde zich een bezorgde ouder.

‘Met mij is alles prima,’ zei ze, ‘ik dacht dat je me gevolgd was.’

‘Waar naartoe?’

‘Naar de kerk.’

De kerk van Zusteren lag kilometers hiervandaan.

‘Welke kerk?’

Elisa keek op van het pletsende geluid dat de wijze eend maakte toen ze in het water sprong. Het kind spurtte naar de vijfverrand, pakte het brood op en begon opnieuw de eenden te voederen. De hongerige eenden peddelden in haar richting en hun vaart trok rechtlijnige golfjes door het water.

Vanaf de plaats waar Vic stond, vormde het meisje het middelpunt van een stralenmonstrans.

Vic had Elisa beloofd om creatief met haar bezig te zijn, en hij hield woord. Een week later zaten ze op zijn zolder te schilderen en computerspelletjes te spelen. Elisa bleek vooral van autoraces te houden.

De rol van leermeester lag hem wel, en Elisa bewees dat ze veel in haar mars had. Terwijl Vic aantekeningen maakte op de achterkant van een poster, legde Elisa uit dat Belgen *duimspijker* een goed Nederlands woord vonden terwijl Nederlanders liever *punaïse* zeiden. Zo pikten de Nederlanders het Franse *jus d'orange* voor vruchtensap en het Duitse *föhn* voor haardroger. Vic stond paf van haar taalbeheersing.

Vic leerde haar in de kelder ook de beginselen van de chemie. Elisa luisterde ze aandachtig. Ze zat aan de vierkante tafel met de armpjes voor haar borst gekruist en miste geen woord. Zijn uitleg was voor haar blijkbaar niets anders dan de waarheid. In plaats van naar hem op te kijken, staarde ze recht voor zich uit en liet haar beentjes schommelen op de te hoge stoel.

De oude alchemie baseerde zich op de drie-eenheid ziel, lichaam en geest, waarmee het bewustzijn, de drager ervan en het niet-bewustzijn overeenkwamen. Die informatie leek hem te zwaar voor de kleine meid. Hij zei wel:

‘Je kunt volgens de vier elementen de toestand der dingen onderverdelen in vaste, vloeibare, gas- en etherische vorm.’

Elisa stak haar vingertje op.

‘Ja kindje?’

‘Wat is etherisch?’

Vic dacht even na en zei:

‘Vergelijk het met een geest. Wanneer het ontzielde lichaam in tijd en ruimte afsterft, dient het enkel als voedingsbodem voor nieuw leven.’

Hij was er zich van bewust dat zijn uitleg woorden bevatte waarvan ze de betekenis niet kende, maar hij hoopte dat ze intelligent genoeg was om ze uit de context te kunnen afleiden. Ze vroeg niets en hij ging op de ingeslagen weg verder:

‘De alchemist is een dienaar van de natuur en zoekt naar de steen der wijzen, hij hoopt met zijn wondermiddel alles weer in harmonie te brengen. Zijn natuurlijke leven transmuteert naar het geestelijke en goud zorgt voor innerlijke rust.’

Haar handje ging weer de lucht in. Ze speelde het schoolspelletje goed mee.

Vic knikte, als teken dat ze het woord mocht nemen.

‘Wat is *transmuteren*?’

Opnieuw had hij moeite om een goede beschrijving te vinden. Vic had een uitgebreide woordenschat, maar dat woord aan een kind uitleggen was andere koek.

‘Ik denk dat je dat het beste kunt omschrijven als *overgaan naar een andere toestand, veranderen*.’

‘Is de steen der wijzen dezelfde als die van Harry Potter?’

Vic kende de verhalen van de kleine leerling-tovenaar. Elisa liet op geen enkele manier blijken dat ze de boeken had gelezen of de films had gezien.

‘Ik denk het wel. Die steen komt in veel verhalen voor.’

Het kind knikte en pinde haar blik vast op de tafelrand vlak voor haar.

Vic vervolgde zijn chemieles:

‘De steen was aanleiding tot gesjoemel. De drang om onedele metalen om te zetten in edele metalen was groot en de trucs van de alchemisten misleidden geldschieters. Sommigen waren echte oplichters, anderen legden zich toe op zwarte magie omdat mensen bijgelovig waren en van mystiek hielden.’

‘Dat doen ze nog steeds,’ zei ze.

Voor een kind van acht begreep ze wel heel veel van wat hij haar vertelde.

‘Je hebt gelijk, je maakt ze vandaag de dag van alles wijs.’

Elisa zweeg.

Vic ging voort met zijn betoog:

‘Alchemisten werden vooral gedreven door hun zoektocht naar een manier om zilver en goud samen te stellen uit andere metalen. Tegelijk zochten ze naar het levenselixir dat het eeuwige leven gaf. Als laatste doelstelling wilden ze het menselijke leven nabootsen.’

‘Dat leven maken, hoe deden ze dat?’ vroeg Elisa zonder haar vingertje op te steken.

‘Dat is een heel ander verhaal. De huidige wetenschap, de moderne scheikunde en de genetica maken het ons mogelijk om het menselijke leven te manipuleren, maar het is nog niemand gelukt uit dode materie een levend wezen te maken.’

‘Hoe probeerden ze dat dan na te bootsen?’

‘Je houdt het niet voor mogelijk welke experimenten ze daarvoor uitgevoerd hebben. Je kunt je dat het beste voorstellen met een aquarium, dat is een wereld op zich. Alles hapt in elkaar als radertjes van een uurwerk. Als er eentje stuk is, valt de klok stil en is er geen leven mogelijk.’

Hij hoorde zichzelf over de klok spreken en keek op zijn horloge: 11u57. Het was tijd om een einde aan de eerste chemieles te maken.

‘Zo, ik hoop dat je het leuk vond.’

Hij legde de viltstift neer die hij gebruikt had om zijn verhaal te verduidelijken.

‘Het is voor herhaling vatbaar,’ zei Elisa.

Ze sprong van haar stoel en haastte zich de kelder uit.

De daaropvolgende zaterdag lazen ze stripverhalen van Cédric en lachten met diens opa en zijn uit het leven gegrepen wijsheid. Liggend op de tot bed uitgeklapte zetel losten ze raadseltjes op en stapdansten op de muziek van de Ierse groep *Lord of the dance*.

Kinderen wandelen meestal niet graag en Elisa was geen uitzondering, maar zwemmen lag haar wel en dus trokken ze de keer daarop naar het zwembad van Maaseik. Achteraf kreeg ze een ijsje als beloning, want zonder die belofte was ze niet meegegaan.

Vic Wieder had nog een rare hobby: wegkruisen en kapelletjes bezichtigen. De meeste waren toegankelijk voor het publiek en elk godshuisje had wel een goede ziel die het onderhield.

Hij kreeg Elisa zo ver om hem op zijn kapelletjesroute te begeleiden. Ze zat op de bagagedrager van zijn krakkemikkige fiets, dat voorzien was van een zacht kussentje.

‘Gaat het daarachter?’ vroeg hij.

‘Is het nog ver?’ riep ze.

‘Nee, we zijn er bijna, hou vol.’

Ze hadden net een minuut stilte in acht genomen bij het kapelletje op de grote weg in Kinrooi en reden over het kaarsrechte betonnen fietspad richting Maaseik. Het fietspad was breed genoeg voor twee fietsers. Vóór hen reed echter een vrouw pal in het midden ervan. Om haar aandacht te trekken, liet Vic zijn fietsbel rinkelen.

De vrouw schrok en viel bijna van haar fiets. Gelukkig kreeg ze haar zeilblauwe damesfiets snel weer onder controle.

Terwijl hij de acrobate voorbijreed, zei hij:

‘Sorry dat ik u liet schrikken.’

Acrobate zei niets, maar haar glimlach en haar hoofdknik spraken boekdelen. In een oogwenk constateerde Vic dat ze knap was. Ze had kortgeknipt zwart haar en droeg een dikke, roze mantel over een donkerrode jeans. Ze kon niet ouder dan vijftientig zijn, schatte hij.

Tien meter verder weerklonk Elisa’s stem vanachter zijn rug:

‘Dat zou een goede vrouw voor jou zijn!’

Ze hadden het eerder als twee volwassenen over de liefde gehad: Vic alsof hij er niets van afwist en Elisa alsof ze de wijsheid in pacht had. Volgens Elisa hing er tussen Hortensia en Huub geen web van liefdevol gesponnen draden. Maar zij hadden wel beslist haar te laten dopen, omdat haar echte ouders vrijzinnig waren. Vic had nog niet naar de omstandigheden gevraagd waarin zij waren

gestorven. Hij hoopte dat ze het verhaal uit eigen beweging zou vertellen.

‘Waarom zou zij een goede vrouw voor mij zijn?’

Misschien was Acrobate enkel uit op chique kleren en dure etentjes, maar Vic had aan haar vriendelijke knik gezien dat ze geen bekakte madame was.

‘Dat voel ik,’ zei Elisa.

Ondertussen hadden ze ongeveer vijftig meter voorsprong op Acrobate genomen. Het was tijd om een beslissing te nemen. Elisa voelde die aandrang blijkbaar ook, want ze zei:

‘Als ik jou was, zou ik even met haar praten.’

Ze had gelijk. Eenzame dames op de fiets waren hem meermaals tegemoet gereden, maar hij had nooit een gesprek durven aanknopen. Die werkwijze lag hem niet, maar hij dacht: *Die niet waagt, die niet wint.*

Vic bracht zijn fiets tot stilstand en wachtte af. Hij hoorde Elisa lachen en voelde haar handjes in zijn zij kriebelen.

‘Lach jij maar. Verzin eens een goede openingszin voor mij.’

‘Dat is geen probleem,’ zei Elisa, ‘vraag haar naam.’

Dat was echter gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Acrobate fietste voorbij en liet haar mooiste glimlach zien. Nadat hij zijn oude fiets weer wat vaart had gegeven, haalde Vic haar opnieuw in. Acrobate keek verwonderd op toen hij ter hoogte van haar kwam rijden. Hij ging in gedachten zijn lijstje van openingszinnen af, maar de vrouw snoerde hem de mond en vroeg:

‘Hoe heet jij, meisje?’

Via kinderen raakte je altijd tot bij het moederhart.

Vic vond dat ze een bekoorlijke stem had. Cherubijntjes haalden hun violen boven en tokkelden hun mooiste ballade erop.

‘Elisa Ronda,’ antwoordde ze koket.

‘Dat is een leuke naam,’ zei ze, ‘en hou oud ben jij?’

‘Acht,’ zei Elisa, ‘en jij?’

‘Ik ben er zesentwintig,’ zei Acrobate.

Ze liet haar wonderlijke blik van het meisje naar Vic gaan en knipperde met haar ogen.

Elisa zweeg en Vic kreeg de kans de ultieme vraag te stellen:

‘Hoe heet jij?’

‘Betty,’ zei ze, ‘Betty Boets.’

Vic had zin om haar in de stijl van James Bond na te bootsen, maar hij kon zich net op tijd inhouden.

‘Ik heet Vic Wieder en woon in Heppeneert. En jij?’

Hoe oud hij was liet hij wijselijk achterwege.

Ze was de dochter van een rijke man uit Nederland die in het kasteel van Hocht woonde, in Lanaken en niet te verwarren met Pietersheim. Betty wist iets af van de geschiedenis van Lanaken, toen het nog Pietersem heette en de baronnen het voor het zeggen hadden. De heren van Pietersem hadden zich bedreigd gevoeld, vandaar dat ze een ringvormige waterburcht bovenop een terp hadden gebouwd, met rondom verdedigingsgrachten. Het kasteel was ooit een cisterciënzerabdij.

‘Ben jij dan een begijntje?’ vroeg Elisa.

‘Nee malle meid, het is een gewoon huis voor mij.’

Een enorm huis. Niet alle kamers zouden in gebruik genomen zijn, ook al had ze drie broers en zeven zussen.

Voorts vertelde ze al fietsend de geschiedenis van de abdij die in 1182 was begonnen onder het patronaat van Sint Agatha. In 1217 namen de cisterciënzers het beheer over. Door de verwereldlijking evolueerde het klooster naar een stift voor adellijke dames.

‘Je bent wel een heel eind van huis,’ merkte Vic op zonder op de wetenswaardigheden in te gaan.

‘Ik kom net van een bezoek aan de stiftabdij in Thorn.’

‘Heb jij van je rijke vader geen auto gekregen?’ vroeg Elisa.

Een slimme vraag, vond Vic, want Thorn lag een heel eind van Lanaken, zeker met dat koud weer.

‘Ik heb een auto, maar ik rijd liever met mijn neus in de wind.’

Vic dacht al aan een ritje met de motor in de zomer. Hij in zijn leren pak en Betty in een topje met hotpants. Hij kreeg het al warm bij dat idee en was blij dat de frisse wind hem afkoelde.

Ze naderden het kruispunt van de expresweg naar Dilsen en de ring rond Maaseik. Elisa had hem al een paar keer in zijn zij gepord, maar Vic begreep niet wat ze wilde. Toen hij de Maasbrug zag liggen, viel zijn frank.

‘Heb je zin om je even op te warmen bij mij thuis?’ vroeg hij.

Betty keek op haar horloge en leek even te twijfelen.

‘Waarom niet? Mijn familie kan wel wachten met het eten.’

Haar moeder was ervandoor gegaan ook al was haar vader stinkend rijk, maar ze had dan ook een nog rijkere vent aan de haak kunnen slaan. Dat vertelde Betty terwijl ze knus in de woonkamer zaten en genoten van de warmte van het open haardvuur.

Ze had haar roze jas uitgetrokken en stelde haar strakke oranje T-shirt aan het daglicht bloot. Vic merkte op dat het de nationale kleur van Nederland was, én een van zijn lievelingskleuren. Hij probeerde niet naar haar weelderige boezem te staren en zei niets over de onmogelijke combinatie van haar roze jas, rode broek en oranje T-shirt.

Elisa wierp hem een waarschuwende blik toe, opdat hij zijn flirterige opmerkingen achterwege zou laten. De kleine meid was werkelijk bijzonder, toch schonk hij Betty heel even wat meer aandacht. Elisa leek dat te begrijpen en onderbrak hun gesprek nauwelijks.

Vic toonde Betty zijn kunstwerken en had het terloops over zijn schrijftalent. Over zijn chemische bedrijvigheid in de kelder liet hij maar weinig los. Betty schilderde niet, ze tekende. Als hij zin had, wilde ze hem een andere keer met plezier de schetsen in haar galerij tonen.

Na een halfuurtje namen ze afscheid, maar niet zonder nog iets af te spreken. Vic beloofde haar de volgende zaterdag naar Lanaken af te zakken en haar in het kasteel van haar vader op te zoeken.

Ze wuifden haar uit. Toen Betty een honderdtal meter ver weg was, maakte Elisa een hilarische opmerking:

‘Zullen we haar in het vervolg Betty Boobs noemen?’

Vic lachte zich bijna een breuk.

Nadat hij Elisa bij haar pleegouders had afgezet, bedacht hij op de terugweg dat Elisa en Betty twee moderne varianten waren van een en dezelfde voorouderlijke naam. Elisabeth.

Een week later draaiden Vic en Elisa aan de rotonde van de Maas-eikersteenweg met het verbindingskanaal Briegden-Neerharen linksaf. Het ging verder over de brug, en ze sloegen aan het einde van de helling opnieuw linksaf, over de smalle asfaltweg naar het kanaal. Niet veel verder lag het Briegdendok dat het Albertkanaal met de Zuid-Willemsvaart verbond. Aan de andere kant van de grens lag het Julianakanaal en de Maas.

Vic had zich voorbereid door een boek over abdijen in te kijken, en nu vergeleek hij het plaatje dat hij in het boek had gezien met wat hij voor zich zag. Ze waren er bijna. Hij fietste het laatste stuk door de platanendreef naar de toegangspoort van het domein omringd door perenboomgaarden.

Vic remde af en liet Elisa van de fiets springen. Zwijgend stapte hij af, zette de fiets op zijn standaard en samen namen ze de tijd om de omgeving in zich op te nemen.

Het poortgebouw was van hardsteen gemaakt en opgetrokken in Louis Quinze-stijl. Zware kettingen aan betonnen paaltjes omzoomden de weg ernaartoe. De gifgroene poort was geflankeerd door twee boogdeuren met kloppers eraan; het mansardedak stond iets scheef. De omheining aan de rechterkant van de poort bestond uit een dikke muur verborgen achter een metersdikke haag. Tegen de linkerkant van het poortgebouw was een abdijhoeve gebouwd; in de lange gevel zaten zelfs schietgaten. Het leiendak was voorzien van piepkleine kapelletjes die op vogelkastjes leken.

Er hing een mestreukje, vermoedelijk van varkens.

‘Het stinkt hier,’ zei Elisa en liep naar de gesloten poort.

Vic ging bij haar staan en samen keken ze door het traliehek. Het classicistische kasteel stond verdekt opgesteld achter hoge bomen en was omringd met waterpartijen. De muren waren geel geschilderd, versierd met beeldhouwwerk. De voorgevel van het kasteel telde minstens vijftig vensters.

Elisa riep:

‘Kijk daar, eenden.’

De vijver was veel groter dan die aan de vloedgraaf dicht bij haar huis.

‘Denk je dat ik hen eten mag geven?’

Vic werd even afgeleid door een kind dat over een pad van het domein fietste. Hij schrok toen een lichtbruine, gevlekte jachthond en een slome man van ongeveer vijftig met kortgeknipt grijs haar op het toneel verschenen. De hond blafte. De man droeg een groene trui op een jeans en slofte met zijn voeten. Hij klonk nors toen hij vroeg:

‘Wat willen jullie hier?’

‘Betty verwacht ons,’ zei Elisa voordat Vic iets kon zeggen.

Nors maakte een onzichtbaar teken naar de hond opdat hij zich koest zou houden. Dat had effect, want de hond hield op met blaffen en trok zich enkele meters terug.

Het vernoemen van Betty opende deuren, want Nors drukte op een afstandsbediening en de poort ging elektrisch open. Toen ze het terrein opliepen, kwam een lichtblauw vrachtwagentje op drie wielen pruttelend aangereden; de uitlaat produceerde giftige witte rookwolkjes. De jongeman achter het stuur negeerde hen en riep iets naar Nors, waarna het autootje door de poort naar buiten reed.

‘Wandel naar de voordeur,’ zei Nors, ‘ik zal jullie aanmelden.’

Hij wuifde met zijn hand alsof hij hen tot spoed wilde aanmanen. Ze haastten zich, hoewel Elisa moeite leek te hebben om de vijver en de eenden even te laten voor wat ze waren.

Vic belde aan, en een vrouwelijke bediende van in de zeventig liet hen binnen. Ze leek helemaal niet op de vrouw des huizes in het ouderwetse zwarte kleed met kanten voorschoot. Ze vroeg hen in

het salon te wachten terwijl ze Betty ging halen. Zo kregen ze de tijd om de kamer aandachtiger te bekijken.

De met rode stof gecapitonnerde stoelen zaten prima. Overal hingen grote schilderijen van mannen en vrouwen in oude klededrucht. Tegen de muren stonden kleine houten kasten die er heel oud uitzagen. Rode lappen stof hingen aan het plafond. Een immens tapijt op de parketvloer maakte de kamer wat gezelliger.

Enkele minuten later kwam Betty enthousiast naar binnen gelopen, in haar gezelschap een jongen van ongeveer Elisa's ouderdom. Betty droeg een grijze kabeltrui met lange mouwen en een brede, donkergrijze riem op de heupen. Ze zag er geweldig uit.

Betty stelde Elisa en Vic voor aan haar 9-jarige neefje Zoë. Vic dacht dat het een meisjesnaam was, maar hij wilde zich wel genderneutraal opstellen. Betty legde hen uit dat haar vader niet thuis was, dat twee broers van hem met hun gezin er woonden, en ook de grootouders van haar ouders hadden er onderdak gevonden. Samen met het personeel huisvestte het kasteel in totaal drieëndertig mensen.

Na een aantal spannende spelletjes op Zoë's smartphone had Elisa het moeilijk om afscheid van de jongen en zijn wonderbaarlijke machine te nemen.

Betty toonde hen de tekenkamer waar ze haar indrukwekkende schetsen van naakte mannen en vrouwen maakte. Vic gaf schoorvoetend toe dat Betty beter kon tekenen dan hij. Vervolgens gidste ze hen door de andere vertrekken zoals de keuken en de opslagplaatsen, de voormalige kapelaanwoning, het molenhuis en de kerkruïne uit de veertiende eeuw. Haar vader liet normaal geen pottenkijkers op zijn landgoed toe, en dus bleef al dit moois voor het publiek verborgen.

Ze kwamen bij de vijver aan, de eenden zwommen hen tegemoet.

‘Betty, heb jij oud brood?’ vroeg Elisa.

‘Waarom vraag je dat, meisje? Wij hebben altijd vers brood in huis, zelfgemaakt brood.’

‘Voor de eenden.’

‘Dat moet ik in de keuken vragen,’ zei ze, ‘ik ben zo terug.’

Ze rende als een gazelle naar de grote woning en verdween in een donkere deuropening, wellicht een die naar een kelder leidde.

‘Het is hier mooi,’ zei Elisa.

‘Dit is nog beter dan mijn boerderijtje.’

Vic wilde er wel wonen. Toen hij zijn blik op de vele vensters van de woning liet vallen, begreep hij dat er wel een stil plekje te vinden moest zijn waar hij zich kon terugtrekken.

‘Kom dan,’ fluisterde Elisa, tegen een eend die veel lef had en heel dichtbij kwam.

Vic deed mee en zei stilletjes:

‘Kom poes, kom poes.’

Ze lachten.

Ineens schrokken ze van een akelige lach achter hen. Betty was ongemerkt teruggekomen, ze giechelde mee. Helaas deed haar lach afbreuk aan haar liefvallige verschijning.

‘Hier heb je een oud brood,’ zei ze en reikte het Elisa aan.

Elisa brak het harde brood in drie stukken en gaf Vic en Betty er elk een. Gedrieën kweten ze zich van hun taak als eendenhoeders en hadden dolle pret. Alleen Betty’s rare lach zette een domper op de feestvreugde. Er was altijd wel iets aan een vrouw dat Vic niet aanstond.

Twee eenden scheerden over hun hoofden. Het was grappig hoe ze hun poten vooruitstaken en ze als waterski’s gebruikten. Hun landing op het water was prachtig om te zien.

‘Kan een eend enkel op het water landen?’ vroeg Vic.

Elisa haalde haar schouders op.

‘Ik heb al eenden in een weide zien neerstrijken,’ zei Betty, ‘is dat als antwoord voldoende?’

‘Perfect,’ zei hij, en glimlachte zijn tanden bloot.

Betty begreep niet dat hij met haar flirtte, maar hij liet het er wijselijk bij. Misschien moest hij even wachten met zijn toenaderingspogingen en als een fervente ornitholoog verder de omgeving afspeuren naar het malle gedrag van een eendenfamilie.

Het geluid van spetterend water trok zijn aandacht naar een eend die viermaal helemaal onder water ging. Ving ze vis of was het tijd voor een grondige wasbeurt? Ze leek een bad te nemen, want ze rolde kopje in het water. Een andere eend klom aan land en schudde zich uit als een hond op het droge, hier en daar pikte een meerkoet in het gras. Een dikke vis trok baantjes pal onder het wateroppervlak en deed het water golven.

‘Waarom heb je je mama niet meegebracht?’ vroeg Betty.

Elisa keek naar Vic. De blikken die ze elkaar toewierpen herinnerde hen aan het feit dat ze hun gezinssituatie nog niet uit de doeken hadden gedaan.

‘Mama en papa zijn dood. Ik woon bij Hortensia en Huub.’

Betty liet haar blik verwonderd van Elisa naar Vic gaan. De eenden wachtten ongeduldig op hun eten en kwaakten iets luider.

‘Haar pleegouders hebben me als haar gezelschapsman aangesteld,’ zei Vic.

‘O, ik dacht dat jij haar vader was.’

‘Helaas niet,’ zei hij.

Betty dacht na, richtte zich weer tot Elisa en vroeg:

‘Zorgen je pleegouders goed voor je?’

‘Ik zorg wel voor mezelf.’

Betty glimlachte en vroeg:

‘Heb je je echte ouders gekend?’

Elisa knikte.

‘Mis je ze?’

Ze knikte en haar glimlach verdween.

‘Wil je erover praten?’ vroeg Betty.

Elisa schokschouderde, alsof ze daar nog niet klaar voor was.

Vic vond het een goed idee om dat nu te doen.

‘Elisa,’ begon hij, en hij boog zich zodat hij op ooghoogte kwam – Betty volgde zijn voorbeeld –, ‘je bent een grote meid en het kan geen kwaad om het ons te vertellen.’

Elisa keek hem aan. In haar ogen zag hij hoe graag ze hem zag. Vervolgens keek ze naar Betty, en wellicht zag Betty hetzelfde als Vic, ook al kende ze Elisa amper een week. Hij had het in Betty’s blik gezien. Ze was een vrouw die te vertrouwen was en zich emotioneel bond met mensen, iets wat hij zelf niet zo goed onder de knie had.

Het moest een vreemd beeld zijn voor mogelijke toeschouwers in het huis, zij drieën bij de vijver: Vic en Betty voorovergebogen naar Elisa die haar verhaal vertelde. Soms gedroeg het kind zich zoals alle kinderen, onbesuisd en driftig, maar evengoed kon ze erg in zichzelf gekeerd zijn. Soms sprak ze in raadselen alsof iemand haar stem gebruikte. Nu kwam het verhaal er echter vloeiend uit. Vic noch Betty stelde een vraag ter verduidelijking.

‘Het was in de zomer, twee of drie jaar geleden, dat weet ik niet meer zo goed. Mama en papa waren gaan fietsen. Dat deden ze elke zondagnamiddag, door weer en wind. Ze waren altijd voorzien op een regenbui. In hun bagagedragers zaten paraplu’s en regenjassen, maar die dag kwam er een zwaar onweer uit het westen op. Ik denk dat ze de snelheid van de storm onderschat hebben, want voor ze het wisten kletterden dikke druppels op hun hoofden. Ze zijn toen op zoek gegaan naar beschutting en vonden die in een schuurtje op een wei. Ze vergaten echter dat de schuur onder een dode boom stond. De donderslag die volgde op die ene bliksem hebben ze zelfs niet gehoord. Het volgende moment ontplofte de boom en alles wat in een straal van vijftien meter eromheen stond. Van mijn ouders werd niet veel meer teruggevonden.’

Vic dacht dat ze in snikken zou uitbarsten, maar dat gebeurde niet. De meid had het trauma schijnbaar goed verwerkt, alleen vreemd dat ze erop terugkeek alsof ze zelf toeschouwer was geweest. Nochtans had de koster van de kerk in Susteren gezegd dat ze toen op kamp was in de Ardennen. Vic had geen idee hoe de wei

er na de blikseminslag had uitgezien, wellicht een waar slagveld. Even had hij de bomkrater uit zijn droom voor ogen.

Betty en Vic wisten niet wat zeggen waardoor Elisa de kans kreeg een conclusie te trekken:

‘Zo heeft God mama en papa naar de hemel geroepen.’

Vic voelde de rillingen over zijn rug gaan.

‘Gelukkig ben jij ongedeerd gebleven,’ zei Betty, die veronderstelde dat Elisa erbij was geweest.

Elisa knikte.

Betty zag het wellicht als een mirakel. Vic wilde het voor haar verduidelijken en zei:

‘Elisa, de koster zei dat jij toen op kamp was. Dus je was er niet bij. En je ouders waren alleen, dus niemand anders heeft je kunnen vertellen wat er is gebeurd. Hoe kun je dan die details weten?’

‘Toen was ik daar wel, heel even,’ antwoordde ze nadrukkelijk.

Hij begreep er niets van, en Betty nog minder aan haar gezichtsuitdrukking te oordelen. Hij ging liever niet in discussie met de kleine meid en zweeg.

‘Wat verschrikkelijk,’ vond Betty.

Ze draaide zich snel om, om haar tranen voor het kind te verbergen. Vic ging ook weer rechtstaan.

Elisa keek naar hen op en liet haar kinderlijke glimlach doorschemeren. Ze had nog een stuk brood in de hand en zei:

‘Eenden voederen is een goede therapie.’

Ze nam Betty’s hand vast en trok haar naar de rand van de vijver, terwijl ze riep:

‘Kom Vic.’

Betty keek even achterom, starend van ongeloof.

Vic dacht aan DIS-patiënten die alter ego’s opriepen om bizarre omstandigheden de baas te kunnen. Een vraag spookte door zijn brein. Was de echte Elisa Ronda in Spa gebleven terwijl haar geest getuige was van de dood van haar ouders?

Weer een week later bracht een fietstocht hen aan het einde van een licht dalende asfaltweg. De pijlrechte weg liep dood bij een gebouw van twee verdiepingen waarvan de hoge boogramen met neg-blokken versierd waren, net zoals de boogpoort. Een kwartdraaitrap leidde naar een voordeur onder een spits afdakje. Het huis werd rechts geflankeerd door een schuur met houten overblijfselen van een landbouwwerktuig hangend aan de muur. Op een pleintje van kasseien stond een eenvoudige bank.

‘Even uitrusten,’ zei Vic terwijl hij afremde.

De fiets schommelde toen Elisa van de bagagedrager sprong nog voor hij helemaal stilstond.

Ze trippelde naar de bank en zette zich erop. Ze schommelde met haar beentjes, want de bank was te hoog voor haar. Vic ging naast haar zitten en genoot van de stilte.

De hoge muren van de boerderij en de schuur belemmerden hun uitzicht op de tuin. Een smeedijzeren poort verhinderde toevallige bezoekers het domein te betreden. Het was er veel te stil hoewel Vic ergens spelende kinderen hoorde.

Elisa leek zich op iets te concentreren en zei:

‘Luister.’

‘Ik hoor gejoel. Bedoel je dat?’

Ze reageerde niet. Haar ogen waren gesloten.

Ze zaten met de rug naar de asfaltweg toe en Vic draaide zich om, om te kijken wie passeerde, maar er was niemand.

Enkele minuten later begreep hij wat haar bezighield. Als er een fietser of wandelaar voorbijkwam, leek ze haar oren te spitsen.

‘Wat moet ik doen?’ vroeg hij.

‘Luisteren.’

Vic gehoorzaamde en luisterde. Hij wilde het spelletje wel meespelen en sloot zijn ogen, waarna hij zich concentreerde op wat achter hem gebeurde. Bij sommige fietsers waren alleen de zovende

banden te horen, anderen kwamen luid pratend voorbij, of in gezelschap van jengelende kinderen. Zo zonder zicht waande hij zich in een schimmenwereld waar alles schijndood was, wachtend om in de levende wereld te springen.

‘Hoor je het?’

‘Ik hoor alleen banale gesprekken,’ zei hij.

Vic durfde zijn ogen te openen. Elisa glimlachte, zittend op het randje van de bank en haar ogen nog steeds gesloten. De kap van haar dikke donkergroene jas verborg haar hoofd bijna helemaal en haar lichtgroene kousenbroekbenen schommelden niet meer.

‘Dat ook ja, maar hoor je nog meer?’

Vic sloot zijn ogen weer en deed zijn uiterste best om een interessant gesprek op te vangen. Hij vermoedde dat twee oudere dames langs wandelden, zij hadden het over iemand die gestorven was, een vriendin misschien. Wat er met haar mis was, kon hij uit hun gesprek niet afleiden.

‘Ik krijg maar een deel van hun verhaal door,’ zei hij toen ze voorbij waren.

‘Ik zie een familie die meeleeft met een oma. Ze heeft tien kinderen, ze ziet er slechts drie regelmatig, de anderen wonen verder weg of hebben ruzie met haar. Op haar sterfbed vraagt ze zich af waarom sommige kinderen haar hebben laten vallen. Haar man is vier maanden geleden gestorven en zij heeft zich helemaal laten gaan om hem op zijn weg naar verlossing te volgen.’

Vic keek daarvan op. Haar taal klonk opvallend volwassen.

‘Dan zie jij meer dan ik.’

Hij hoorde fietsen naderen en spitste zijn oren. Hij onderscheidde twee stemmen, vrouwen, en ze spraken Frans, iets over een reisje naar de kust.

‘En?’ vroeg Elisa.

Hij had niet veel gehoord in de korte tijd dat zij voorbijreden.

‘Ik denk dat ze aan de kust lekker hebben gegeten in ik-weet-niet-welk restaurant, iets met *tournedos*?’

Tourne le dos? De rug toekeren? Zoals hij en Elisa dat op het eigenste moment deden?

Elisa zweeg, maar Vic durfde zijn ogen niet te openen om te kijken wat ze deed. Misschien keek zij net naar hem en zag ze dat hij zich niet aan de regels van het spel hield. Er was iets wat hem dwarszat, en hij vroeg haar:

‘Versta jij Frans?’

‘Was dat Frans?’ vroeg ze.

‘Volgens mij wel.’

‘Ik maak van woorden beelden.’

Daar keek hij van op. Kinderen van haar leeftijd konden de Nederlandse noch de Franse taal niet zo goed onder de knie hebben.

Vic besloot zijn ogen weer te openen, en hij vroeg:

‘Hoe doe je dat in godsnaam?’

Elisa kwam eindelijk uit haar trance, want ze opende haar oogjes en draaide haar hoofdje.

‘Ik begrijp niet dat jij dat niet ziet,’ zei ze, ‘ik dacht dat iedereen dat kon.’

‘Sommige mensen kunnen iets dat anderen onmogelijk na kunnen doen.’

‘Ik kan het je leren,’ zei ze.

‘Ik denk niet dat je zoiets kunt aanleren,’ zei hij.

‘Waarom niet?’

Hij dacht er even over na, en zei dan:

‘Hersenen werken als een radio, een ontvanger die elektromagnetische golven opvangt. In mijn brein ontbreekt die.’

Hij vond zijn uitleg goed, maar zij geloofde hem niet.

‘Mijn hoofd zegt me dat ik je dat wel kan leren,’ zei ze.

Ze keek rond alsof ze stemmen hoorde, maar er was niemand. Had zij ook last van de grafstem?

Ze diepte iets uit haar jaszak op en zei:

‘Bijvoorbeeld met dit.’

Ze opende haar handje.

‘Een haarlok?’

‘Yep.’

Hij kreeg enkele seconden de tijd om het ding in zich op te nemen. Het was een glazen cilindertje van vier centimeter lang en één centimeter breed. Beide uiteinden van het buisje waren met een donkerbruin leren riempje versierd. Binnenin herkende hij een bundeltje opkrullend haar dat aan de uiteinden verbrand leek te zijn. De haarlok was pikzwart, ze had niet de kleur van haar eigen haar. Een relikwie van een heilige?

Elisa plooidde haar vingertjes eromheen en stak haar handje weer in haar jaszak.

‘Van wie is die haarlok?’

Hij vermoedde van haar echte vader of moeder.

‘Hortensia denkt dat ze van mijn moeder is. Ik denk van niet.’

Was het mogelijk dat de politie plukjes haar van haar moeder had teruggevonden, en die had vrijgegeven?

‘Dat is een mooi souvenir,’ zei Vic, omdat hij niets beters vond om te zeggen.

Elisa draaide haar hoofdje naar de smeedijzeren poort en zweeg. Hij wist niet wat ze dacht, maar misschien kon zij wel zijn gedachten lezen. Bezorgde het relikwie haar de kracht om ver te horen? Of zat ze in een kwajongensfase en hield ze ervan mensen iets wijs te maken? Vic had daar altijd moeite mee. Van een kind verwachtte je dat het de waarheid vertelde, maar vanaf een bepaalde leeftijd begon het te veinzen als een volwassene, dat nog later veranderde in regelrecht liegen.

‘Ik fake niet hoor.’

Las ze werkelijk zijn gedachten of was het toeval?

‘Ik heb niets gezegd.’

‘Nee, maar ik zie aan je gezicht dat je me niet gelooft.’

‘Toch wel, ik sta open voor onverklaarbare zaken.’

‘Neem maar van mij aan dat die haarlok oud is,’ zei ze.

‘Hoe oud?’ vroeg hij.

‘Heel oud.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Zomaar.’

Dat was een vaag antwoord. Ofwel dacht ze dat de echte reden te ongelofwaardig was.

‘Heeft iemand je dat verteld?’

‘Nee, ik voel het.’

‘Als het haar heel oud is kan de lok niet van je moeder zijn.’

‘Misschien is de lok van de moeder van mijn moeder.’

Vic dacht: *Waarom geen vijftig generaties van moeders?* Stel je voor dat ze een echte relikwie van duizend jaar oud bezat.

‘Van wie heb je ze gekregen?’

‘Ik weet het niet meer zo goed, zeker niet van iemand van hier, veeleer van iemand aan de andere kant.’

‘De andere kant?’

Elisa keek hem doordringend aan, en zei:

‘Ik jok heus niet, ik voel dat zo aan. Ik kan het niet uitleggen.’

‘Oké, op een dag had je die haarlok en kon je de verhalen achter mensen zien.’

‘Zoiets ja.’

‘Was dat voor of na de dood van je ouders?’

Op het moment dat haar ouders waren gestorven was ze zes en niet oud genoeg om tijd en ruimte te ervaren zoals een volwassene die beleefde. Ofwel was er iets van het verhaal haar ontgaan, ofwel verzweg ze iets.

‘Ik denk dat het toen begonnen is,’ zei ze, ‘maar met die haarlok kan ik ook naar andere plaatsen gaan. Het is een soort talisman die me de weg wijst naar een wereld in deze wereld.’

‘Hoe ziet die wereld dan eruit?’

‘Hij lijkt veel op deze wereld, alleen is het er schoner en waait het er voortdurend.’

‘Hoe bedoel je schoner?’

‘Proper, zuiver, ruwer is misschien een beter woord.’

‘En het houdt er niet op met waaien?’ vroeg Vic, ongelovig.

‘Mijn haar raakt altijd in de war,’ zei ze.

Vic glimlachte. Hij wist niet of dat kwam door de ongewone informatie of door het vermoeden dat ze hem iets op de mouw spelde. Toch voelde hij aan dat de kleine meid oprecht was en hem in vertrouwen nam door dit ongelooflijke verhaal te vertellen.

Meer bijzonderheden gaf ze niet, want ze sprong van de bank en holde naar de fiets.

‘Kom op, onze reis is nog lang,’ riep ze.

Hij glimlachte, want hun fietstochtje had hen niet verder dan vier kilometer van haar huis in Susteren gebracht.

‘Oké, ik kom eraan.’

De DNA-techniek stelde de mens in staat dieren en zelfs mensen te kloneren. Stel je voor dat Elisa de haarlok aan de wetenschap vrijgaf, welke voorouder zou dan uit het dodenrijk opstaan?

Van chemische experimenten was niets meer in huis gekomen sinds hij Elisa had leren kennen, en het schilderen vlotte niet omdat de inspiratie achterwege bleef. Het schilderij van de kerk had hij wel nog kunnen afmaken. Vic vond dat hij zichzelf had overtroffen. Het hing in de woonkamer op de plaats van het schilderij van de mier, totnogtoe zijn beste werk.

Hij had de laatste tijd zijn hobby's verwaarloosd door een nieuw tijdverdrijf. In de voorbereiding van elke fietstocht met Elisa stak hij veel tijd. Hij had in het kantoor voor toerisme in Maaseik allerlei brochures gekregen. Wat niet duidelijk was, zocht hij op via het internet.

Zijn computer maakte hem auditief duidelijk dat er een bericht was binnengekomen. Vic opende zijn mailbox in de hoop dat iemand tijd had gevonden om hem een berichtje te sturen. Er waren twee berichten van Elisa aangekomen. Blijkbaar had hij geen signaal gehoord bij de ontvangst van het eerste bericht. Dat luidde:

<Vic, Hortensia is via de ouders van kinderen op school erachter gekomen dat er helemaal geen optocht gepland is. Huub wil dat ik je laat weten dat zij je niet langer als babysitter nodig

hebben. Ik ben je dank verschuldigd voor de mooie uurtjes die we samen hebben beleefd. Dit is geen vaarwel maar een tot ziens.

Het bericht kwam onverwacht, want hij had geen enkel teken opgevangen van Elisa noch van haar ouders dat ze hem niet vertrouwden. Hij keek weer op van de taal die ze gebruikte. Veel volwassenden zouden iets kunnen leren van haar schrijfkunst.

Hij vermoedde dat haar ouders niet wisten hoe ze de mailbox van hun dochter moesten openen, maar in het geval dat ze daar wel in zouden slagen stuurde hij Elisa een gecodeerd bericht dat misschien te moeilijk was voor hen om te ontcijferen:

>.nedniv et lew em teew ej, neppanstno nennuk sinegnaveg ej tiu hcot ej thcoM. netal tsur tem eilluj ki laz sud ne neretcepsers gningem nuh lew liw ki raam tein sreduo ej pjirgeb ki, asilE

Eenvoudig maar wellicht adequaat.

Vic keek door het ovale zolderraam naar buiten. Een donkere wolk hing boven het Maaslandschap, ze kon elk moment haar zware last op de aarde loslaten, met overstromingen tot gevolg. Tegen de natuur was niets te beginnen.

Vijf minuten later weerklonk het computergeluid opnieuw. Elisa schreef:

<.revjiv ed jib toT

Ze had de boodschap begrepen.

Opeens schrok hij van een systeemboodschap op het scherm: PROEVEN.AVI AANGEMAAKT EN BEWAARD. Voordien had hij met behulp van het montageprogramma de beste stukjes uit zijn gefilmde experimenten bij elkaar gezet. Het monteren had vijfenveertig minuten geduurd en de clip was klaar.

Hij opende het filmpje. Het was een aaneenschakeling van versnelde, vertraagde en stilstaande beelden met ingenieuze overgangen en titels die het geheel op een heuse droomfilm deden lijken. Hij bekeek het als een tv-producent die een reclamespot keurde. Het mocht gezien worden.

Iemand die het wachtwoord voor het inloggen van zijn computer kon achterhalen, zou zijn wenkbrauwen fronsen bij het zien van

zijn experimentele films. Het plaatselijke ongedierte – zoals een reuzenwesp of een glimworm – had er wel aan moeten geloven. Zijn camera met zoomlens had hun doodstrijd haarscherp geregistreerd.

De beeldenstroom deed hem denken aan de slechterik uit het boek *Anderland* van Tad Williams. Hij had opnames van zijn moordpartijen gemaakt en de politie was hem daarmee op het spoor gekomen. Het hielp Vic eraan denken dat je moest oppassen met het bewaren van allerhande gegevens op een computer. Zelfs wanneer een bestand verwijderd was, kon een computerspecialist van de politie het van de harde schijf aflezen.

Via de verkenner kwam Vic tot de vaststelling dat de gedigitaliseerde beelden meer dan driekwart van de diskcapaciteit van zijn draagbare computer in beslag namen. Het werd tijd een back-up te maken en die achter slot en grendel te bewaren.

Vic sloot de openstaande programma's, logde uit en zette de computer af. De vrees dat hij op het internet fragiel tegenover de buitenwereld stond kwam weer boven. Wie had er nu weer over zijn schouder meegekeken?

Het was 09u05, zaterdagmorgen. Vic had zich voorgenomen koste wat het kost Elisa te ontmoeten ondanks het verbod van haar ouders. Normaal spraken ze altijd rond 08u30 af om naar de school te gaan en daar de optocht voor te bereiden. Helaas konden ze dat verzinsel niet meer gebruiken om elkaar te zien.

Voor zijn vertrek stuurde hij haar nog een bericht:

>.ruu neit mo mok kI

Hij trotseerde de kou en stond binnen de kortste keren achter de verste en dikste boom op het erf van Elisa's pleegouders. Hij wist niet waarom hij niet naar de vijver was gefietst zoals ze gevraagd had in haar bericht, het was gewoon een voor gevoel.

Toen hij voorbij het huis was gereden had hij op het bordje aan de brievenbus de familienamen van Huub en Hortensia zien staan: SCHIMMEL-SMULLERS. De natuurlijke vader van Elisa moest Ronda hebben geheten, maar wat was de naam van de biologische moeder dan? Waarom was die niet gekend? Ook Elisa kende hem niet.

Zijn gedachtegang werd onderbroken door krassende kraaien ergens hoog in de bomen. Vic begreep dat hij tijdens zijn gepeins het huis even uit het oog was verloren. Was ze misschien al vertrokken? Hij dacht van niet omdat hij slechts een paar minuten in gedachten verzonken was geweest.

Hij dacht aan de grote vrijheid die een schrijver van een boek had, want hij bepaalde of een personage bleef of verdween in functie van het verhaal. Stel dat een vierdimensionale schrijver Vics bewegingen beschreef, wat zou die dan voor hem in petto hebben? Hij wist het niet. Misschien spleet de aarde onder zijn voeten en zakte hij in een gat zo diep als de aarde, of de hemelpoorten openden zich waarna een zondvloed hem verzwolg.

Opnieuw schrok hij uit zijn doemdenken op. De oorzaak was dit keer een langzaam voorbijrijdende auto, een tropischgroene SEBRING van Chrysler met getinte ruiten waardoor de inzittenden

nauwelijks te zien waren. Vic achtte hem geen tweede blik waardig, want hij hoorde de voordeur van het huis opengaan.

Hortensia kwam naar buiten, enkele seconden later gevolgd door haar man. Terwijl ze op de oprit bleef wachten, deed Huub de garagepoort open en ging naar binnen. Het geluid van een startende auto weerklonk, niet veel later reed een oude Volvo met brandende koplampen naar buiten. Hortensia stapte in en Huub stapte uit om de garagepoort te sluiten. Even later verdween de auto achter de bomen in de richting van Susteren-centrum.

Hij had geen idee of het koppel kwaad in de zin had. Waren ze gelukkig getrouwd of dreigde hun huwelijk spaak te lopen? Hij wist het niet. Een normale mens was onderhevig aan verandering en werd regelmatig geconfronteerd met de negatieve kanten van zijn eigen persoonlijkheid of die van een ander. En toch bleven koppels pogingen ondernemen om samen te blijven terwijl ze beter uit elkaar gingen.

Vic besloot even te wachten om te kijken of Elisa gebruik maakte van de afwezigheid van haar ouders om weg te glippen. Hij herinnerde zich zijn jeugd als sleutelkind toen hij ongeveer negen was. Misschien was hij daarom begonnen andere prioriteiten te leggen.

Het gebrom van een auto leidde hem weer af. Het was de groene SEBRING die het huis van de familie Schimmel-Smullers naderde. De auto vertraagde en hield voorbij de omheining aan de linkerkant stil zodat hij achter enkele bomen onzichtbaar bleef. De spionnen hadden de auto van de ouders laten gaan en dat betekende dat ze Elisa schaduwden. Wie was hun opdrachtgever? Of ging zijn fantasie weer met hem op de loop?

Vic dacht aan het internet, het zat er vol spionnen, om te weten te komen welke applicaties hij gebruikte en welke informatie hij op zijn computers bewaarde. Ze waren ook nieuwsgierig naar wat Vic at en dronk, wat zijn vrijetijdsbestedingen waren en welke idolen hij vereerde. En dan waren er ook nog de criminelen die zijn rekeningen probeerden te plunderen op de meest inventieve manieren.

Elisa's laatste, gecodeerde bericht luidde: *Tot bij de vijver*. Ze bedoelde de vijver aan de vloedgraaf even buiten Susteren, maar hoe zou ze er geraken? Met haar fiets? Had ze in de gaten dat iemand haar bespioneerde? Het waren vragen waarop hij geen antwoord vond, zeker niet in de kou achter de dikke boom. Hij was met de fiets gekomen en had die achter het stalletje in de wei geplaatst. Moest hij naar huis racen en haar alsnog een bericht sturen? Daar was het te laat voor, ondertussen zou ze zeker het huis verlaten en naar de vijver gaan. Wat nu gedaan?

Alsof hij telepathie had bedreven ging de voordeur van het huis open. Elisa kwam naar buiten. Ze trok de deur dicht en daalde de betonnen trap naar de oprit af.

Vics brein draaide op volle toeren om een oplossing voor het probleem te vinden. Terwijl hij dat deed, kreeg Elisa de kans om haar kleine fiets uit de garage te halen en ervandoor te gaan. Vic begreep dat hij achter haar aan moest gaan, vooral toen de chauffeur van de donkergroene auto de motor startte.

In de verte zag hij de kleine meid fietsen alsof de negen ringgeesten uit de film *Lord of the rings* achter haar aan zaten. De SEBRING reed langzaam. Het was niet duidelijk of de chauffeur haar achtervolgde, of naar een bepaald adres zocht.

Vic pakte zijn fiets en volgde de auto, terwijl hij zijn brein bleef aansporen om een uitweg te vinden. Als de mannen haar wilden ontvoeren, moest hij daar iets aan doen. Hij kon proberen de auto in te halen en haar te volgen. Anderzijds wilde hij niet dat de mannen wisten dat hij bij haar hoorde. Hoe kon hij haar redden?

Hij zette de sprint in om de SEBRING in te halen. Elisa reed minstens tweehonderd meter voor de auto uit en naderde een kruispunt. Vic kende onderhand de weg in Susteren en besloot rechts af te slaan. Hij wist dat die weg na een lange bocht uitgaf op hetzelfde kruispunt, en misschien kon hij daar haar achtervolgers voor zijn.

Vic hapte lucht in, zoog zijn longen vol, zette zuurstof om in de krachtcentrales van zijn cellen en stuurde de energie naar zijn benen, die de trappers van zijn fiets op en neer bewogen als de zuigers

van een ontploffingsmotor. Hij vloog, zweefde, hing in de bocht als een motorracer, naderde het kruispunt in vliegende vaart en zag nog net hoe een trappende Elisa achter het huis op de hoek verdween. Hij besloot haar niet te roepen, want dan zou ze misschien schrikken.

Hij stormde het kruispunt op, kwam van rechts en had voorrang. De tropischgroene auto kwam het kruispunt ook opgereden maar remde bruusk af om hem te laten passeren. Vic gebruikte zijn torpedorem, slipte en ging onderuit. Gelukkig was de auto onder-tussen tot stilstand gekomen.

Binnen de kortste keren stond Vic recht en liep vloekend en gesticulerend naar de chauffeurskant van de SEBRING. Hij bloedde aan zijn linkerhandpalm en zijn broek was aan de linker knie gescheurd. De schaafwonde die daaronder zichtbaar werd, achtte hij geen blik waard.

‘Kun jij niet uit je doppen kijken?’ riep hij.

Door het getinte zijraam zag hij amper wie er achter het stuur zat. Toen hij het portier wilde openen, bleek dat gesloten te zijn.

‘Jij bent een gevaar op de weg en daar zul je voor betalen,’ riep hij als een razende naar de half zichtbare mensen in de auto.

Maar hij twijfelde of zijn toneelspel succes zou hebben.

Ineens schoot de auto in zijn achteruit een eind van hem vandaan, vervolgens stootte hij slappend in de richting vanwaar hij gekomen was. Vic had net op tijd begrepen dat hij met zijn fiets ten minste de linkerhelft van de weg kon versperren. De auto moest nu een omweg maken om Elisa te kunnen achtervolgen. Ondertussen zou ze de vijver bereiken, waar hij haar kon terugvinden.

Enkele nieuwsgierigen aan de kant van de weg gaapten hem aan. Een vrouw die net de bakkerij verliet kwam naar hem toe en vroeg:

‘Hebt u zich bezeerd?’

‘Een beetje,’ zei hij, ‘maar als u mijn fiets opraapt, lukt het wel.’

De jonge vrouw met het korte haar en het rafelige jeanskleedje deed dat met een bevallige elegantie. Gek dat hij dat in die situatie opmerkte.

‘Dank u wel,’ zei hij en leidde de fiets naar de boord van de weg om hem tegen de muur van de bakkerij te zetten.

Hoe netelig de situatie ook was, hij dacht eraan om brood voor de eenden te kopen.

De meeste dingen – zoals zijn motorfiets die in de garage werkeloos de lente stond af te wachten – leken aan belangrijkheid in te boeten omdat één ding nu heel zijn aandacht opeiste: hoe was het Elisa ondertussen vergaan?

Vic had geen tijd om zijn wonden te likken en haastte zich naar de vijver aan de vloedgraaf. Hij tuurde de omgeving af, want de achtervolgers konden niet ver weg zijn. Bestond er een kans dat ze hém volgden in plaats van Elisa? Moest hij de politie op de hoogte brengen? Hij dacht het niet. Als ze bij een ontvoering pas in actie traden na 24 uren, hoelang zou het dan niet duren voor ze een vluchtmisdrijf zouden onderzoeken?

Elisa was er al, want haar fiets stond tegen de ijzeren poort. Vic zette zijn fiets op de standaard en liep naar de vijver. Maar Elisa was nergens te bespeuren. Toen hij zijn blik tot aan de rand van het bos liet gaan, zag hij haar op een platte steen zitten. De eenden waren haar gevolgd en zaten rondom haar. Hun bekken gingen open en dicht, en Elisa maakte rare gebaren.

Vic had genoeg fantasie om zich onbestaande werelden voor te stellen, maar toen hij het tafereel zag, kon hij niet geloven wat hij zag: Elisa praatte met de eenden. Het was te gek voor woorden. Hij liep hals over kop naar het kind terwijl hij het brood tegen zijn borst hield als een pasgeboren baby die hij niet mocht laten vallen.

Toen hij op een vijftal meter was genaderd, stoven de eenden in alle richtingen weg en zochten de veilige haven van hun vijver weer op. Slechts één eend liet zich niet door Vic afschrikken en

waggelde in een wijde boog om hem heen richting vijver. Het was de oude, wijze eend.

Elisa was niet in trance. Het meisje keek op en zei:

‘Vic, je bent vijf minuten te laat.’

‘Kom mee,’ zei hij terwijl hij haar aan haar jas optrok, ‘snel hier vandaan.’

‘Wat scheelt je?’ vroeg ze, ‘de eenden gaan verhongeren.’

Vic stond voor een dilemma. Vluchten voor de spionnen of Elisa volgen? Had ze misschien een manier gevonden om via de eenden in contact te treden met iemand van gene zijde? Zag ze het voederen als een beloning voor de gewonnen informatie?

Omdat het kind zo met de eenden begaan was, stemde hij in.

‘Oké,’ zei hij, ‘maar snel. Er zitten mannen met snode plannen achter je aan.’

Hij haalde het brood uit de verpakking en brak het in twee. Hij nam het grootste stuk en gaf haar het kleinere deel.

‘Heb je gemerkt dat iemand je bespiedt?’ vroeg Vic.

Terwijl ze het ene stuk na het andere gooide – niet erg nauwkeurig waardoor de eenden voortdurend heen en weer moesten zwemmen – schudde ze haar hoofdje heen en weer, en zei:

‘Ik heb Hortensia tegen Huub horen zeggen dat ze een donker-groene auto voor het huis had zien staan, maar zelf heb ik niets gemerkt.’

Het was vreemd dat ze haar pleegouders altijd bij hun voornamen noemde, het kwam afstandelijk over.

‘Laten we weggaan,’ zei hij, ‘weten je ouders waar ik woon?’

‘Ik denk het niet,’ zei ze, ‘waarom?’

‘Misschien is het beter dat je voor een tijdje bij mij komt logeren. Heb je daar zin in?’

‘Ja, ik wil wel, maar Huub en Hortensia zullen dat niet goedkeuren.’

Zonder twijfel. Het maakte van hem een kinderlokker, en misschien zelfs wel een pedofiel in de ogen van een hysterische mensenmassa.

‘Als iemand je ontvoert,’ probeerde ik, ‘is het misschien beter dat ik dat zelf doe in plaats van die snoodaards in de groene auto.’

‘Dat is waar,’ zei ze en glimlachte, hoewel het hele voorval haar wellicht een beetje beangstigde.

Vic gooide zijn laatste stuk brood tot voor de oude eend die het dichtste bij durfde te komen.

‘Kom, laten we gaan,’ zei hij.

Ze stapten op hun fietsen en vermeden de openbare weg door de Zwentiboldroute te volgen. Onopvallend reden ze het hele eind tot in Roosteren.

Het was druk op de grote baan van Roosteren naar Maaseik, maar er was geen alternatieve weg. Via de Maasbrug ter hoogte van Maaseik reden ze in de richting van Heppeneert.

Vic duwde Elisa op haar fiets over de steile helling voort en zag erop toe dat ze voor het stoplicht links het pad opreed dat langs de Maas liep. Het was als wandelpad bedoeld, maar de spionnen in de SEBRING dwongen hen tot het overtreden van verkeersregels. Aan het einde van het pad moesten ze even spookrijden om de weg naar Heppeneert links in te kunnen slaan.

Vic wist niet waar het kind zoveel energie haalde. Het melkzuur in zijn eigen benen begon te werken, hij was blij dat hij bijna thuis was. Restte hen enkel het laatste kronkelende stukje tot aan het verhoogde kruispunt met het fietspad op de dijk.

Toen zag hij de groene auto.

‘Elisa,’ riep Vic, ‘stop!’

Ze remde en keek achterom. Hij dankte een of andere god omdat het kind zo goed kon horen én ook naar hem luisterde.

‘Wat is er?’ vroeg ze.

‘Ik zag een de donkergroene auto de dijk afrijden.’

Hij keek tussen de struiken naar zijn hoeve – slechts een stukje van het dak was te zien – en herkende de auto die over de aardeweg reed als de SEBRING. Elisa vroeg geen uitleg en wachtte zijn volgende zet gelaten af.

Daar stond hij, Vic Wieder, wonende aan de Pastoorsdijk nummer 11 op het grondgebied van Elen. Het huis dat hij als veilige haven voor het kind had voorzien was al door de spionnen ontdekt.

‘Godverdikke,’ zei hij, ook al wist hij dat hij beter niet vloekte in het bijzijn van een kind.

‘Wat nu?’ vroeg ze.

‘Daar vraag je me wat.’

Hij had geen zin om de politie op te trommelen of een collega van de bank in te schakelen. In gedachten ging hij zijn vrienden af

en concludeerde dat hij enkel ex-vriendinnen had die hij beter niet onder ogen kwam.

Vic zag van ver dat de SEBRING ondertussen aan de hoeve was aangekomen. Het werd tijd dat hij een vluchtplan bedacht en als de weerlicht een ander onderkomen vond. Elisa keek naar hem op maar zei niets.

Zijn brein ratelde als de harde schijf van een computer die veel te veel commando's voorgeschoteld kreeg. Alles had een oorzaak, waarom de big bang dan niet? De mens was als bacterie begonnen, maar hoe was de bacterie ontstaan? De belangrijkste vraag die Vic zichzelf stelde was: *Wie zal mijn kippen en paarden voederen als ik op de vlucht sla?*

'Betty Boobs?'

De stem van Elisa was als een trigger, een onderbreking die hem uit het doldraaiende computerprogramma trok.

'Betty?' vroeg hij zich af.

'Bij Betty kan ik de eendjes voederen, en spelletjes spelen op de computer van haar neefje Zoë.'

Elisa had het over *computerspelletjes*, en dat was de trigger die een andere naam in zijn brein liet vallen, als een geschenk uit de hemel.

'Aïcha,' zei Vic, 'zij zal ons kunnen helpen.'

'Wie is dat?' vroeg Elisa wantrouwend.

Sinds hij Elisa Ronda had gevonden was Aïcha Kuik op de achtergrond geraakt. Hij had haar beloofd nog eens langs te komen maar had dat niet gedaan.

'Aïcha is een vriendin uit Zutendaal,' legde hij uit, 'ik denk dat zij de juiste persoon is om ons te helpen.'

'Is ze mooi?' vroeg ze.

'Ze is mollig, maar ze mag gezien worden.'

Elisa gaf hem geen tijd om een vluchtplan te bedenken:

'Is daar ook een vijver? Heeft ze spelletjes?'

Meestal gaf ze een veel te volwassen indruk, maar gelukkig kreeg het kind in haar regelmatig de bovenhand.

‘We gaan terug naar het centrum van Maaseik,’ zei Vic, ‘ik denk daar wel wat.’

Ze volgde hem gedwee. Vic hoorde haar bij zichzelf zeggen:

‘Ik hoop dat Aïcha een computer heeft en dat er in de buurt een park met eenden is.’

‘Zutendaal heeft bossen en vijvers genoeg en Aïcha is de koningin van spelletjesland,’ zei hij terwijl ze naast hem kwam fietsen.

‘Joepie.’

Elisa fietste hem voorbij en reed naar de ring rond Maaseik. Blijkbaar hadden Hortensia en Huub haar geleerd bij elke kruising te wachten, want ze stopte aan het zebrapad en keek achterom.

Toen hij bij Elisa aankwam herinnerde hij zich hun eerste ontmoeting en haar vraag of hij een mobieltje had. Ze had hem de indruk gegeven dat ze er een had, maar dat was niet zeker.

‘Heb jij je mobieltje bij?’

Ze knikte.

‘Mag ik hem eens lenen?’ vroeg hij.

‘Natuurlijk. Het is geen smartphone maar ik kan er wel mee telefoneren en berichten sturen.’

Ze reikte in haar rechterjaszak en haalde een gele zaktelefoon met een tekenfilmheld erop tevoorschijn.

‘Scooby Dooooeeh,’ deed Vic de tv-hond na.

Elisa barstte in lachen uit.

Vic vroeg zich af of het papiertje met het telefoonnummer van Aïcha nog in zijn portefeuille zat. Het nummer van haar bazaar in Maastricht had hij helaas niet. Terwijl hij zich afvroeg hoe hij het ging aanpakken, zoefde een auto voorbij. Vic herinnerde zich weer hun achtervolgers en vond dat ze te zichtbaar in het straatbeeld stonden.

‘Laten we tot onder die bomen rijden,’ zei hij en wees naar de overkant van de grote weg, ‘kijk uit naar auto’s die van rechts komen.’

‘Ik heb dat al meer gedaan,’ zei ze wijs.

Hij volgde de kleine meid de weg over, waarna ze hun fietsen achter een dikke eik zetten. Uit zijn portefeuille diepte hij enkele papertjes op en ging na of het telefoonnummer van Aïcha ertussen zat.

‘Hebbes,’ zei hij.

Het was het nummer van haar vaste toestel, weinig mensen hadden dat nog. Vic drukte de kleine knopjes van de telefoon in, maar dat ging moeilijk met zijn portefeuille in de andere hand. Elisa kwam hem te hulp en nam de portefeuille over terwijl ze haar mooiste glimlach liet zien.

Een harde toon maakte duidelijk dat de telefoon een verbinding had gemaakt. Hij telde de tonen. Bij zes vond hij dat het veel te lang duurde.

Opeens weerklonk een vrouwenstem, maar door de typisch Hollandse tongval verstond hij haar niet. Toen hij vroeg met wie hij sprak, antwoordde ze:

‘Aïcha Kuik.’

‘Met groot kiekeken,’ zei Vic

Hij probeerde zijn lach in te houden, maar zij had hem wel herkend, want ze zei:

‘Als je me belt om met me te lachen, leg ik neer.’

Ze zei het op een vriendelijke toon waardoor hij niet moest vrezzen dat ze de daad bij het woord zou voegen.

‘Nee, ik ben blij dat ik je stem hoor.’

Aïcha was niet alleen aantrekkelijk, haar sensuele stem deed hem smelten.

‘Ik moet zeggen dat ik je zoetgevooisde stem ook wel gemist heb,’ zei ze, ‘wat heeft je zo beziggehouden?’

‘Ach, vrouwen leiden me voortdurend af.’

Ze hadden begrepen dat een liefdesrelatie er niet in zat en praatten vriendschappelijk over andere mannen en vrouwen zonder jaloers te worden. Toch hoorde hij een trilling in haar stem toen ze vroeg:

‘Wie is de vrouw die jou heeft kunnen verleiden?’

‘Ze heet Elisa,’ begon hij, ‘en ze is acht.’

Haar stem mocht dan wel als die van een engel klinken, haar lach joeg hem de stuipen op het lijf. Ze lachte als een man. Vic wachtte tot het gebulder aan de andere kant van de lijn ophield. Ondertussen dacht hij aan Betty die hem met een glimlach kon strikken maar wier gegiechel niet om aan te horen was.

‘Jezus Mina, let maar op dat ze je niet betrappen,’ zei Aïcha.

Hij ging niet in op Aïcha’s verdachtmaking.

‘Ik ben een gentleman,’ zei hij, ‘had je dat dan nog niet door?’

‘Je bent attenter dan de meeste mannen, dat moet ik toegeven,’ zei Aïcha, en dat klonk hartverwarmend in zijn oren.

Elisa’s vragende blik hielp hem eraan denken dat hij een reden had om Aïcha te bellen. Hij besloot ter zake te komen.

‘Aïcha, mag ik je iets vragen?’

‘Je doet het al,’ zei ze, ‘je kunt beter vragen: *Mag ik je storen.*’

De wijsneus. Vic besloot daar niet op te reageren, maar ze had enigszins gelijk. Hij streefde enkel beleefdheid na.

‘Louche mannen bespioneren Elisa, bovendien houden ze ook mijn hoeve in de gaten. Mogen wij enkele dagen bij jou logeren?’

Het duurde even voordat ze zei:

‘Ik heb een man leren kennen en we wonen samen in mijn appartement in het centrum van Zutendaal, maar misschien kunnen jullie op mijn onderduikadres in Maastricht terecht.’

Ze vroeg niet waarom Vic en Elisa geschaduwd werden.

‘Je bedoelt de bazaar?’

‘Ja, mijn winkel bevindt zich op de gelijkvloerse verdieping. Je kunt op de bovenste verdieping intrekken, die gebruik ik zelden.’

‘Prachtig,’ riep hij, tegelijk toverde Elisa een stralende glimlach op haar gezichtje.

Vic dacht: *We kunnen moeilijk naar Maastricht fietsen, te ver voor Elisa, én voor mij.*

‘Nog een vraagje,’ zei hij, ‘heb jij tijd en zin om ons te komen halen én ons daarheen te brengen?’

Zonder te aarzelen zei Aïcha:

‘Absoluut, ik kom eraan, als je me tenminste zegt waar jullie je nu bevinden.’

Vic legde uit waar ze zouden wachten, bedankte haar hartelijk, verbrak de verbinding en gaf de zaktelefoon terug aan Elisa.

‘Is onze reddende engel in aantocht?’ vroeg ze.

‘Yep,’ zei hij vrolijk.

Zijn gedachten waren echter somber. Hij had de indruk dat hij de kleine meid ontvoerde. Of was kidnapping enkel van toepassing wanneer je het kind tegen haar wil meenam? Hadden Hortensia en Huub ondertussen de verdwijning van hun dochter gemerkt?

‘Elisa, kun jij je ouders bellen om te vragen of je dit weekeinde bij mij mag logeren?’

‘Oké,’ zei ze.

Ze vroeg niet waarom. Toen ze aansluiting kreeg, zei ze niets, maar Vic las van haar lippen *antwoordapparaat* af.

Elisa legde uit dat ze naar de film ging en hen niet uit hun slaap wilde houden. Ze zou bij Vic *Wieder* blijven logeren, en dat kwam goed uit, want zo hadden ze de hele zondag om de abdij van Averbode te bezoeken. In de late avond zou ze terug naar huis keren.

Ze was duidelijk oud genoeg om dingen te verzinnen.

Allerlei doemscenario’s hadden eerder de revue gepasseerd. Maar nu Hortensia en Huub niet thuis waren, zag hij zichzelf niet meer als een kidnapper maar als een babysitter.

Vic nam zich voor positief te denken en verdreef zijn angstige voorgevoelens door zich af te vragen of hij een goede vader voor Elisa kon zijn.

Iets minder dan een halfuur later hoorde hij de auto van Aïcha aankomen, met het typische geluid van een uitlaat die aan vervanging toe was. Tijdens het ritje naar Lanaken, dat volledig in het water was gevallen, had hij al een hoorbaar defect geconstateerd.

De Aston Martin scheurde aan de overkant van de vierbaansweg voorbij. Aïcha zag haar vergissing snel in en remde met piepende banden om net op tijd een bocht naar links te kunnen

maken. Ze sneed een auto die vanuit het centrum kwam de weg af, met als gevolg dat de chauffeur hevig toeterde en met zijn lichten knipperde. Nu zag Vic dat haar auto een Belgische nummerplaat droeg.

‘Is dat de engel die je bij God hebt besteld?’ vroeg Elisa, nog voor de auto tot stilstand kwam.

Zoals zij Hem goede punten had gevraagd.

‘Ik vrees van wel. Ze heeft de rijstijl van een cascadeur, maar ze is de zachtheid zelf.’

Het zwarte dak van de cabriolet was omhooggetrokken. Blijkbaar had ze de linnen hoes losgekregen, ofwel had ze die in de garage laten repareren.

Aïcha schoot uit haar auto en kwam als een wervelwind naar hen toe, gekleed in een lichtbruin mantelpak met geelwit gestreept hemd eronder.

‘Is dat het schatje waarover je vertelde?’ vroeg ze.

De kolos van een vrouw wachtte niet op een antwoord. Ze nam Elisa onder de oksels vast en tilde haar op.

‘Ben jij Elisa?’ vroeg ze, alsof ze het niet kon geloven.

Vic keek toe en hoopte dat Elisa niet het moederinstinct van de vrouw had wakker gemaakt; met hem als vader zouden ze nog verder van huis zijn.

Elisa knikte en liet blijken dat ze liefst weer op de begane grond wilde staan.

‘Wat een mooi kind,’ zei Aïcha terwijl ze Elisa zachtjes op het gras zette, ‘waar heb je haar gevonden?’

‘Ze woont bij haar pleegouders in Susteren.’

‘Wat erg,’ zei Aïcha.

Vic tuurde de omgeving af, op zoek naar dingen of wezens die niet in het plaatje thuishoorden. Hij zag niets verontrustends.

‘Ik denk dat we beter ervandoor gaan nu het nog kan,’ zei hij.

‘Oké,’ zei Aïcha en liep kordaat naar de chauffeurskant van haar auto.

Vic had eraan moeten denken dat Aïcha's auto te opzichtig was om naar Maastricht te rijden, maar daarvoor was het te laat. Hij hielp Elisa achter in de auto stappen terwijl Aïcha de motor startte. Ze drukte herhaaldelijk op het gaspedaal om de motor aan de praat te houden. Met die luidruchtige motor viel de auto nog meer op.

'Zijn jullie eindelijk klaar,' riep ze.

'Reken maar van yes,' riep Elisa vanaf de achterbank.

Aïcha keek opzij naar Vic terwijl ze zei:

'Toffe meid heb jij opgescharreld.'

'You bet,' zei hij en gedrieën barstten ze in lachten uit.

Slippend liet Aïcha de auto een kwartdraai maken. Met een verrassende acceleratie stoven ze over de Ringlaan rond Maaseik tot aan de expresweg naar Lanaken.

Onderweg naar Maastricht merkte hij dat de dames goed met elkaar opschoten. Dat leidde hij af uit het enthousiasme waarmee ze in de auto zongen. Ook al was Aïcha vooraan in de veertig, ze kende blijkbaar nog de kinderliedjes die ze vroeger op school had geleerd.

Ze laveerde de auto door de smalle straten van Maastricht alsof de politie haar op de hielen zat en zette de Aston Martin uiteindelijk op een parkeerterrein stil. Te voet liepen ze naar een groot plein dat Aïcha als het Vrijthof voorstelde.

Twee kerken stonde majestueus aan een zijde van het plein dat omzoomd was door twee parallelle bomenrijen, met aan de overkant niets dan cafés en eethuizen. De terrasjes zaten in de zomer vol met dagjestoeristen onder grote parasols.

Aïcha stak de straat over ter hoogte van het restaurant: IN DEN OUDENVOGELSTRUYS. Met een afbeelding van een struisvogel. Op de hoek van de Platielstraat lag een pianozaak. Aïcha bleef aan de deur van het gebouw er net naast staan.

De gevel leek op die van een school met hoge vensters. De naam van de winkel was over de hele lengte in eenvoudige zwarte letters uitgesmeerd: BAZAAR. Er was van alles te koop, en volgens Aïcha

lieten de mensen zich gemakkelijk verleiden om te kopen wat ze niet nodig hadden.

Ze gingen naar binnen. Aan de balie stelde Aïcha hem voor aan een oudere man.

‘Mag ik je voorstellen aan mijn hulpje Carel Zuurveld.’

Hij was volledig kaal, droeg een gestreept bruin pak met een roze hemd en een bijpassende gele das die een wasbeurt kon gebruiken. De col van zijn hemd had veel zweet opgeslorpt en op zijn voorhoofd parelden zweetdruppels. Zuurveld leek op de politie-inspecteur van een tv-serie uit de jaren tachtig van de twintigste eeuw, maar Vic kon zich diens naam niet meer herinneren.

‘Aangenaam,’ zei Zuurveld en stak zijn hand naar Vic uit.

Vic gaf hem een hand en had daar onmiddellijk spijt van omdat Zuurveld veel te hard kneep. Hij verbeet de pijn en trok zijn hand snel terug.

Zuurveld vroeg aan Elisa:

‘Dag meisje, zoek je misschien speelgoed?’

‘Ik hoor bij hen,’ zei ze voordat Aïcha kon reageren.

‘Carel, dat is Elisa Ronda en dit is Vic Wieder,’ zei Aïcha.

‘Pik Bieber?’ vroeg Zuurveld en hield de rechterhand achter de schelp van zijn rechteroor.

Aïcha herhaalde de naam, en Zuurveld gebaarde dat hij het begreep.

‘Ik zal de zaak afsluiten,’ zei Aïcha, ‘het is bijna zes uur.’

Zuurveld nam zijn hoed van de kapstok en liep naar de deur.

‘Ik wens jullie een aangename avond,’ zei hij.

Aan Aïcha vroeg hij:

‘Tot maandag mevrouw Kuik?’

De zondag gold ook in Nederland als rustdag. God zou foeteren als dat ooit veranderde.

‘Ja, kom maandag maar langs,’ zei ze, ‘en bedankt.’

Vic hoorde niet wat Zuurveld antwoordde. Het moest grappig zijn, want Aïcha gilte van het lachen. Ze liet Zuurveld uit en deed

de deur dicht, draaide de sleutel in het slot en stak hem in de zak van haar jas.

‘Carel neemt mijn werk over wanneer ik even niet kan. Hij wil geen geld, hij wil alleen spelletjes spelen,’ legde ze uit.

‘Welke spelletjes verkoop je?’ vroeg Elisa.

‘Hier zul je je gading wel vinden,’ zei Aïcha, ‘straks zal ik je de computer wijzen. Ik zal jullie eerst de kamers boven tonen.’

‘Cool,’ riep Elisa en klapte geestdriftig in haar handjes.

‘Laten we dat doen,’ zei Vic.

Elisa voelde zich in haar sas en liep Aïcha voor naar de smalle, krakende trap die hen naar de eerste verdieping bracht.

Op de overloop kwam een vijftal deuren uit. Elisa liep over het geboende parket naar de eerste deur en deed ze open.

‘De plee,’ riep ze en trok de deur weer dicht.

Ze rende naar de tweede deur, opende ze en riep:

‘Het magazijn.’

Vic moest ingrijpen en zei:

‘Elisa, hou je koest, maak niet zoveel lawaai, wil je?’

‘Dat is niet erg,’ zei Aïcha, ‘de burens gebruiken hun bovenverdieping net zo weinig als ik.’

Uit ervaring wist hij dat burens lastig konden zijn. Toen hij nog in de stad woonde, had hij zijn burens niet bij naam gekend. *Goe-dendag*, een knik, een gesprekje over het weer of over de vakantie, dat was het. Hij gedroeg zich als een beleefd mens, want je had wel eens de hulp van je buur nodig. Egoïstisch? Nee, zo zat de mens nu eenmaal in elkaar.

Elisa was ondertussen tot aan de derde deur gelopen en opende ze. Ze stak haar hoofd naar binnen en riep:

‘Dit is de woonkamer.’

Vic glimlachte om zoveel ijver.

Elisa liet de deur openstaan en rende verder naar de vierde. Ze controleerde de binnenkant van die kamer en riep:

‘De slaapkamer.’

Aïcha stond bij de derde deur en glimlachte.

‘Dat kind wil ik wel grootbrengen,’ zei ze.

‘Ik ook,’ zei Vic.

Het verwonderde hem dat hij dat hardop toegaf.

Aïcha keek hem doordringend aan. Het ging niet erom Vic de schrik op het lijf te jagen door te insinueren dat zij vader en moeder over het kind moesten spelen. Ze zag het gewoon als een onweerlegbaar feit, dat ze haar best zou doen om de kleine meid alles te geven wat ze als voorbereiding op het echte leven nodig had.

‘Ik beloof niets,’ zei hij om te lachen.

Opnieuw liet Aïcha haar ijzingwekkende lach horen, het geluid ging door merg en been.

Hij liep de woonkamer binnen en hoorde Elisa roepen:

‘Deze deur zit op slot.’

‘Dat is mijn bureau,’ riep Aïcha, ‘daar hebben kleine meisjes niets verloren.’

Elisa had de derde kamer een woonkamer genoemd. Maar gezellig was het er niet. In het midden stond een zwartleren driepersoons zetel en op de brede schoorsteenmantel stond een draagbare tv. Er hingen geen gordijnen waardoor de burens aan de overkant van de straat zomaar naar binnen konden kijken. Onder de vier hoge, smalle ramen zag hij kleine radiatoren, vermoedelijk met dichtgedraaide kranen, want het was er koud.

‘Het is hier frisjes,’ zei Aïcha.

Ze liep naar het eerste venster om de kraan van de radiator open te draaien.

Elisa kwam binnengestormd.

‘Ik slaap rechts,’ zei ze.

Vic keek haar verbouwereerd aan en zei:

‘Wat bedoel je?’

‘Er staat een groot tweepersoonsbed in de slaapkamer,’ zei ze, ‘misschien kunnen er wel meer in.’

Hij wist niet hoe hij moest reageren en zei uiteindelijk:

‘Dan zal ik links slapen.’

‘Denk je dat je het hier kunt uithouden?’ vroeg Aïcha aan Elisa.

‘Ik ben er zeker van,’ zei Elisa.

Vic knikte en zei:

‘Ik denk dat het wel zal lukken, maar ik hoop dat we ons niet te lang moeten verstoppen.’

Aïcha ging op haar hurken zitten en nam Elisa’s handjes vast.

‘Dan zal ik je nu de spelletjes tonen, oké?’

‘Ja,’ riep Elisa.

Even later verstomde ze. Haar gezichtje versomberde en haar blik werd ijl. Vic zag de verandering als een slecht voorteken.

‘Kindje, wat scheelt je?’ vroeg Aïcha.

Elisa reageerde nauwelijks. Vic boog zich en draaide haar gezichtje naar hem toe. Aïcha had nog steeds haar handjes vast.

‘Elisa, wat heb je?’ vroeg Vic.

Hij probeerde haar uit haar catatonie te bevrijden door haar schouderjes beet te pakken en haar lichtjes heen en weer te schudden. Hij begreep niet wat er aan de hand was. Aïcha ook niet, want ze zweeg.

Ineens veranderde de kale kamer gevuld met winterzonlicht in een donkere beuk van een kerk. Slechts even, want toen Elisa een hartverscheurende kreet liet horen, materialiseerde de woonkamer zich weer. Vic had even elektriciteit door zijn lichaam voelen knetteren. Toen ze elkaar loslieten vielen ze languit op hun rug op de koude parketvloer.

Versuft duwde Vic zich met zijn armen op en zag dat de dames al rechtop zaten, hun armen als steunberen uitgestrekt. Hoe kon hij het gebeurde verklaren? Hij had de indruk dat de chemische reactie die ze hadden ondergaan rond Elisa draaide, dat Aïcha de katalysator was en dat hij voor proefkonijn had gespeeld.

Het was niet om te lachten en toch schaterden ze het uit van plezier.

Diezelfde avond wandelden ze gedrieën langs de kerstmarkt: KERMIS OPPE VRIETHOF. Elisa liep in het midden. Vic had haar linkerhand vast terwijl Aïcha haar rechterhandje omknelde. Er was genoeg lawaai en muziek om de orgie van beelden en geluiden zwijgend te ondergaan.

Vic was als kind niet veel naar de kermis gegaan. Eenmaal volwassen had hij begrepen dat zijn ouders het niet te breed hadden. Als begeleider van zijn broers kinderen had hij de kermis weer leren appreciëren. Hij verdiende genoeg geld om een gedeelte ervan te investeren in hun toekomst.

Hij had vooraf geconstateerd dat er slechts een biljet van 20 euro in zijn portefeuille zat. De kleine Elisa had vermoedelijk helemaal geen geld op zak en over de rijkdom van Aïcha durfde hij niet te speculeren. Maar het was niet de bedoeling veel geld uit te geven aan allerlei attracties. De carrousel lieten ze links liggen, het luna-park gunden ze geen blik. Aan een vogelpikkraam ontploften ballonnen aan de lopende band.

Toen ze bij de muntautomaten aankwamen, vroeg Elisa:
‘Mag ik een gokje wagen?’

Vic keek naar Aïcha. Zij had meer oog voor een gespierde man in de deuropening van een woonwagen die tussen twee attracties stond opgesteld.

‘Zeker kindje,’ zei Vic, en zo trok hij weer Aïcha’s aandacht naar het meisje.

‘Heb jij geld bij je?’ vroeg ze aan Elisa.

Vic reageerde sneller dan Elisa en zei:

‘Ik zal wel voor haar betalen.’

Hij trok zijn portefeuille uit zijn achterzak en diepte zijn enige bankbiljet eruit op. Terwijl Elisa enthousiast naar de hoge ijzeren opstaptree liep en met haar armpjes naar de beweegbare sleuf reikte, keek Vic rond om te achterhalen wat de prijs was. Hij zag een bord met een interessante korting op: BIJ 10 EURO 100 MUNTEN

GRATIS. Het leek hem een gunstig tarief. Zijn biljet gaf hij aan de man achter de gokautomaten die op stripfiguur Kiekeboe leek. In ruil kreeg hij twee bakjes vol munten en een 10 eurobiljet terug.

‘Zoveel munten?’ vroeg Elisa.

Opgetogen grabbelde ze in het doosje waar ze net bij kon.

‘Ik zal ook tien euro inzetten,’ zei Aïcha terwijl ze naar Kiekeboe wenkte.

‘En ik help je wel,’ zei Vic tegen Elisa, hij nam gretig een handvol centen uit een van de bakjes.

Ze speelden hun spel zwiingend, ieder deed letterlijk zijn duit in het zakje. Ze mikten naar links of naar rechts en een na een verdwenen de munten in de gleuf. Kiekeboe rende heen en weer om te controleren of er geen munten over elkaar lagen.

De vallende munten zetten een mechanisme in gang die de automaat deed gokken. Het was een spel waarvan sommige mensen zeiden dat er niets aan was, toch fascineerde het Vic. Hij hield niet alleen van chemische maar ook van mechanische dingen en stond versteld hoe toeval meespeelde terwijl er toch een grote handigheid vereist was.

Elisa schreeuwde tweemaal dat ze een jeton van 50 punten had gedraaid. Aïcha maakte een sprongetje in de lucht toen ze een paarse jeton tussen de vele groene in de onderste lade zag liggen. De munten slonken gestaag.

‘Hoeveel punten moeten we bijeensprokkelen?’ vroeg Vic.

Meestal konden kinderen moeilijk kiezen uit een grote hoeveelheid cadeaus, maar Elisa wist het snel en zei:

‘Ik speel voor de step.’

‘Een wat?’ vroeg hij.

Aïcha stopte met spelen om te kijken wat de kleine meid bedoelde. Elisa stak haar linkerarmpje in de hoogte en wees ergens naar de achterwand van de kermiswagen. Toen zag Vic wat ze wilde: een blinkende autoped met plastic wielletjes en een hoog smal stuur. Een etiket gaf aan hoeveel punten de step waard was.

‘Vierhonderd twintig,’ riep hij ongelovig.

Hun roze bakjes waren bijna leeg. Dat haalden ze nooit.

‘We hebben er al minstens tweehonderd,’ zei Elisa zonder haar spel te staken, ‘als jij een jeton van 50 punten haalt, zijn we klaar.’

Vic kon een glimlach niet onderdrukken. Aïcha lachte, wat in het lawaai op de markt minder akelig overkwam dan anders.

‘Oké, jaag me niet op,’ zei hij gemaakt kwaad.

‘Moet je geld hebben?’ vroeg Aïcha.

‘Nee, ik gooi er nog tien euro tegenaan.’

Hij zwaaide met zijn allerlaatste bankbiljet naar Kiekeboe.

‘Laten we met vereende krachten de finale ingaan,’ riep hij, iets te luid, want Kiekeboe keek hem verbaasd aan.

Onwillekeurig dacht Vic aan de term *verkrachte eenden*, hoewel hij zich daar niets bij kon voorstellen.

Ze joegen de laatste muntstukken door de machines. Het lukte Aïcha om een jeton van vijftig punten te draaien, uiteindelijk hadden ze zelfs twintig punten te veel.

Vic kreeg de step over de toeg aangereikt door Kiekeboe – die zijn breedste grijns liet zien – en zette het ding op de grond.

‘Hier heb je je step,’ zei hij.

Elisa sprong van de hoge tree af, nam de autopod in haar handen en verdween steppend tussen de marktbezoekers.

Vic dacht dat ze op hem zou wachten, maar ze peddelde voort en verdween binnen de kortste keren in de massa. Voordat hij kon reageren, riep Aïcha al:

‘Elisa!’

Vic had de neiging om in paniek te raken, want misschien kregen de spionnen nu de kans om haar te ontvoeren. Hoewel hij geen enkel idee had waarom ze dat zouden doen.

Samen renden ze Elisa achterna, maar Aïcha kon niet zo snel lopen en gaf het op.

‘Ik wacht hier bij de standbeelden,’ hoorde Vic haar roepen.

Hij liep naar de rand van het plein waar enkele rare sculpturen stonden. De beelden vormden een fanfare die uit een schilderij van Jeroen Bosch leken te komen. Het gezelschap was van donkere

steen gemaakt; ze gaven een onafgewerkte indruk en hadden overal knobbels: de trompettist met horens, de nijlpaardman met bombardon, de vaandeldrager met een onaards hoofddekseel en de ezelachtige man met zijn trombone. De aanvoerder was kleiner dan de rest, vanonder zijn jas stak een lange staart tevoorschijn. Een hond die accordeon speelde?

Voor het kunstwerk had Vic echter geen oog. Hij moest de kleine meid zien terug te vinden. Zijn fantasie ging met hem op de loop, hij zag Elisa al in een onderaardse crypte van een geheime club waar ze aan de meestbiedende werd verkocht.

Hij stormde door het straatje tussen de twee kerken en kwam op een pleintje uit. Het was er donker, maar het straatbordje stond in het licht van een lantaarn: HENRIC VAN VELDEKEPLEIN. Het grootste deel van het plein bestond uit een plantsoen met daarop vier cilindervormige, met ronde top geschoren bomen in een ruit opgesteld, eromheen perkjes waar 's zomers kleurige bloemen hun bloeiplekje hadden. In het midden van de tuin stond een bronzen standbeeld van een zittende man, wellicht Henric van Veldeke.

Elisa zat tegen de voet van de sokkel, met opgetrokken knieën en haar armen eromheen geslagen. Haar step lag op de grond. Het zag ernaar uit dat ze gevallen was. Vic wandelde nahijgend van de inspanning ernaartoe. Ze zag hem niet omdat ze in de lucht tuurde. Hij begreep dat ze de toren van de kerk in de gaten hield. Of trok iets anders haar aandacht?

‘Kijk je naar de sterren?’

Ze schrok niet en keek hem ook niet aan. Ze bleef onverstoord naar de toren of de lucht eromheen staren.

Vic hurkte en keek mee de hoogte in.

Het was een vreemde toren. Wellicht had hij enkele oorlogen overleefd, want hier en daar waren stenen figuren afgebroken. Vroeger waren abdijen en kerken veel feller gekleurd. Dat bleek uit de rode verf op plaatsen waar de lantaarnpalen de kerk beschenen.

‘Wat zie je?’ vroeg hij.

‘Verwoesting.’

Een woord dat een meisje van acht niet snel gebruikte. Wat nog meer opviel, was de stem die het woord had uitgesproken. Het was geen kinderstem. Elisa had een volwassen stem. De grafstem?

‘Wat is er verwoest?’ vroeg hij.

‘Ga niet te lichtvaardig om met leven en dood.’

Het woord *verwoesting* had ze kwaad uitgesproken, haar laatste zin was er echter zangerig uitgekomen, rustgevend zelfs. En het was geen antwoord op zijn vraag. Wat ze zei maakte nog meer vragen los. Van wie kwam de boodschap en voor wie was ze bedoeld?

Vic kon zich moeilijk voorstellen dat het haar eigen woorden waren. Op haar spookachtig belichte gezichtje was er geen teken te zien dat op hysterie wees.

‘Wie ben jij?’ vroeg hij in een plotse ingeving.

‘De tijdverdrijver.’

Vic kon heel goed tijd verdrijven.

‘Wat kom je hier doen?’

‘Ik ben op zoek naar iemand.’

‘Wie?’

Elisa, of diegene die via haar sprak, zei:

‘De schrijver.’

Vic zag zich niet als een echte schrijver.

‘Hoe heet hij?’

‘Het is geen man.’

Hij dacht dat ze meer uitleg zou geven, maar dat gebeurde niet. Blijkbaar hoorde bij elke vraag een simpel antwoord.

‘Hoe heet zij?’

‘Het is geen vrouw.’

Ze maakte het hem wel erg moeilijk.

‘Geef me dan een naam,’ probeerde hij.

Ze fronste haar wenkbrauwen alsof ze het moeilijk had om het juiste antwoord te formuleren, ofwel wilde ze niet dat er aan het woordspelletje een einde kwam. Onverwacht zei ze:

‘Afrodiet.’

Alsof ze ineens wakker werd uit dagdroom sprong Elisa recht, rende naar haar step en riep:

‘Wie het eerst bij Aïcha is.’

Ze stepte met de blinkende autoped over de hobbelige kasseien naar beneden. Dat ging moeilijk zodat Vic haar zonder problemen kon bijhouden.

Aïcha was blij hen terug te zien. Ze nodigde Vic en Elisa uit om een glaasje prik te drinken, op het Vrijthof tegenover de kerken: IN DEN OUDEN VOGELSTRUYS.

Vic en Aïcha zaten in de leren zetel van de kale woonkamer en bespraken de situatie waarin ze terecht waren gekomen. Ze hadden Elisa naar bed gestuurd en hoopten dat de kleine meid van een goede nachtrust zou genieten. Elisa vertoonde geen symptomen die op problemen wezen. Ze nam het hele gedoe als een donquichotterie op, een queeste naar een andere wereld of door een deur naar een andere tijd.

Hij vertelde Aïcha de vreemde ervaring bij de kerktoren terwijl de kleine tv op het bijzettafeltje speelde. Vic durfde de computer van Aïcha niet te gebruiken om via het internet naar Afrodiet te zoeken, met de gedachte erachter dat goeie spionnen ook hackers waren. Maar toevallig had Aïcha klassieke filologie gestudeerd en wist ze te vertellen dat Aphrodite naar een Semitisch godenpaar voor de vruchtbaarheid verwees.

‘Een afrodiet is ook een menselijk wezen waarvan het geslacht onbepaald is,’ zei ze.

Vic had spijt dat hij zich nooit in de Griekse mythologie had verdiept. Om zijn kennis toch wat te etaleren zei hij:

‘Er zijn veel diersoorten waarvan je het geslacht niet goed kunt bepalen, maar dat betekent niet dat ze er geen hebben.’

‘Inderdaad,’ zei Aïcha.

‘En een hermafrodit is een tweeslachtig wezen.’

Aïcha wilde niet voor hem onderdoen en zei:

‘Het herbergt het mannelijke principe van Hermès, boodschapper van de goden, en het vrouwelijke principe van Aphrodite, de godin van de liefde, beter gekend als Venus.’

Zijn brein hield niet op met verbanden te zoeken. De naam maakte nog meer dingen los.

‘Ken je Aphrodite’s Child?’ vroeg Vic.

Aïcha fronste haar wenkbrauwen en dacht hard na.

‘Is dat niet Eros, of Amor?’

‘Dat zou kunnen, maar ik bedoel de Griekse popgroep die eind jaren zestig, begin jaren zeventig succes had. Ze waren met drie: Roussos, Loukas en Vangelis.’

Van de vorige eeuw welteverstaan.

‘Demis Roussos en Vangelis ken ik,’ zei Aïcha.

‘Ken je ook de volledige naam van Vangelis?’

Opnieuw fronste ze haar wenkbrauwen.

‘Zegt je Evangelis Papathanassiou iets?’

Ze keek hem aan en leek nog meer uitleg te verwachten, maar Vic zweeg.

‘Wat moet ik met die informatie?’

‘Niets, maar zo werkt het brainstormen.’

‘Hoe moet het dan verder met Evangelis?’ vroeg ze, ‘ik vermoed dat je met Papathanassiou geen kant op kunt, behalve papa dan.’

Hij wist zelf nog niet waar hij heen wilde. Onverwacht lieten de synapsen in zijn brein een andere wetenswaardigheid los.

‘Evangelie.’

Aïcha trok een gezicht, maar Vic ging onverminderd verder:

‘Het evangelie volgens Marcus, Johannes, Lucas en Mattheus, het Nieuwe Testament, de leer van Christus, de blijde boodschap.’

Dat de namen van de evangelisten ooit willekeurig op de evangeliën waren geplakt, deed niet ter zake. Drie van de vier hadden elkaar gekopieerd, alleen Johannes was op een andere manier door de gemeenschappelijke bron geïnspireerd geweest.

‘Sint Jan was ook een evangelist,’ zei Aïcha.

‘Hoe kom je bij Sint Jan?’

‘De kerktoeren waarop Elisa zich zo fixeerde is die van de Sint-Janskerk.’

In gedachten maakte hij zijn woordassociatie af: *Evangelist, prediker, monnik, klooster, priorij*. Ver kwam hij daar niet mee, hij moest een andere denkpiste volgen.

Een journalist van CNN rapporteerde ondertussen op de tv over de zoveelste bloedige terreuraanslag ergens in de wereld.

‘Hoe is het zo ver kunnen komen?’ vroeg Vic zich af.

‘Dat kan ik je wel vertellen.’

Vic had geen idee hoever Aïcha zou gaan om andersgelovigen haar godsdienst op te leggen. Ze vond zichzelf een diepgelovige moslim. Hij gaf toe dat de christenen hun godsdienst ook fanatiek aan anderen hadden opgedrongen en dat hun interventie op sommige plaatsen zelfs slecht was afgelopen.

‘Stond jij achter Osama,’ vroeg hij aarzelend.

‘Nee, ik ben tegen geweld, maar ik garandeer je dat een heleboel moslims Osama nog steeds als een held zien.’

‘Daar twijfel ik niet aan.’

‘Ik zal je iets vertellen,’ begon ze, ‘Mohammeds mening over ongelovige legers op heilige grond lag Osama bin Laden na aan het hart. Het Amerikaanse leger had volgens Osama geen reden om aanwezig te zijn in Saoedi-Arabië tijdens de eerste Golfoorlog, het moest dus teruggedreven worden. Dat is hen echter niet gelukt.’

‘Nee, maar de aanslag op de Twin Towers lukte wel,’ wist Vic.

Aïcha knikte en ging verder met haar uitleg:

‘In de tijd van president Nasser gaf de CIA steun aan het Egyptische moslimbroederschap. Saoedi-Arabië en Jordanië ving de vluchtende moslims uit Egypte op en lieten hen toe belangrijke posities in het onderwijs te verwerven. Osama heeft er zijn ideeën opgedaan en zij dienden als basis voor de oprichting van zijn netwerk. Trouwens, de basis, dat is de vertaling van Al-Qaeda.’

‘Te gek.’

‘Ja,’ zei Aïcha, ‘veel aanslagen zijn verijdeld, maar met betrekking tot de elf-septemberaanslag hebben ze goed geblunderd. Als de FBI de computer van de vermeende twintigste kaper op tijd had gecontroleerd, was er niets gebeurd.’

‘IJdele hoop.’

‘Jammer ja,’ zei Aïcha.

Vic zuchtte, want hij wist ook niet hoe hij vrede in de wereld kon brengen. Jezus had het tweeduizend jaar geleden geprobeerd, met weinig succes.

‘Weet je dat in de dagen vóór de aanslag verdachte beurstransacties met aandelen van vliegtuigmaatschappijen werden genoteerd?’

‘Bedoel je dat Al-Qaeda-leden geld hebben verdiend aan de aanslag?’ vroeg Vic.

‘Reken maar van yes. Zonder gelazer allemaal sjacheraars.’

Vic stond er paf van.

‘Zal ik je nog wat vertellen?’ vroeg ze.

Het klonk alsof ze voor de klas stond en een conclusie uit haar les trok. Ze ging verder zonder een antwoord af te wachten:

‘Het onderwijs in geschiedenis en aardrijkskunde gaat in het Westen zienderogen achteruit. Jullie hebben het vermogen verloren om zich in te leven in een ander. Elementaire mensenkennis, dat is het wat jullie ontbreekt.’

Ze zei het niet alsof ze het tegen een andere partij had, het was veeleer een waarschuwing als van een bezorgde ouder tegenover een rebelse tiener.

‘Ik heb genoeg verbeeldingsvermogen,’ zei Vic.

‘Ik bedoel zich inleven in de situatie van een ander.’

Ze had gelijk, dat was iets anders, maar zich inleven kon hij net zo goed als zich iets verbeelden.

‘Het zal uitdraaien op een wereldoorlog, maar niet zoals de eerste of de tweede. Ik denk dat alle moslims hun plaats in de wereld zullen opeisen.’

Vic herinnerde zich uit een boek over vierduizend jaar goddelijke verering dat moslims van mening waren dat de toegang tot het rijk van God via een finale strijd met de joden zou gaan, en dat de christenen niet veel in de pap te brokkelen zouden hebben.

‘Jammer dat de christenen niet meer bezielde zijn,’ zei hij.

Aïcha reageerde niet omdat de journalist van CNN een reportage aankondigde over de redding van zeemannen die twee maanden op hun stuurloos schip hadden gedobberd. In vergelijking met de vorige reportage vond Vic ze onbenullig.

Toen het CNN-nieuws gedaan was, begon Aïcha als een bezetene door het tv-aanbod te zappen. Ze overbrugde de kanalen zonder een woord te zeggen.

Vic nam het besluit om naar bed te gaan, misschien gaven zijn dromen de oplossing voor wereldvrede prijs.

‘Waar ga jij slapen?’ vroeg hij.

‘Ik heb mijn eigen kamer aan het einde van de gang.’

De kamer met de deur op slot. Volgens Aïcha hadden kleine meisjes zoals Elisa er niets verloren.

‘Oké, dan wens ik je goedenacht,’ zei hij en stond op.

‘Wel te rusten,’ zei ze en zapte naar het volgende kanaal.

Vic liep naar de deur, maar gehijg trok zijn aandacht terug naar de tv. Op het kleine scherm zag hij de lijven van een man en een vrouw die over elkaar kronkelden zonder hun genitaliën aan de kijkers te tonen. Het aanzicht van volumineuze borsten ontlokte een appreciërend geluid aan zijn mond.

‘Zo,’ zei hij, ‘jij weet nog wat doen hé?’

Aïcha keek achterom en glimlachte.

‘Kom jij maar niet op onfrisse gedachten,’ zei ze, en grijnsde.

Vic knipoogde naar haar, ook al kon hij dat niet goed.

‘Slaap wel,’ zei hij en sloot de deur.

Aïcha had niet meer gereageerd, vermoedelijk vanwege een interessante wending in de film op tv.

Voor de slaapkamerdeur bleef hij even staan en dacht over zijn entree na. Elisa had een T-shirt van Aïcha gekregen, groot genoeg om als slaapkleed te dienen. Ze had hem een pyjama van haar hulpje aangeboden, maar die had hij afgeslagen. Carel Zuurveld bleef af en toe slapen als hij iets te veel gedronken had om naar zijn huis even buiten Maastricht te rijden. Naar Aïcha’s mening was hij ook op de fiets een gevaar op de weg.

Vic opende voorzichtig de deur, liep de donkere kamer in en liet de deur op een kier staan zodat hij in het duister ten minste kon zien waar hij liep, met het spleetje uit de gang als lichtbaken. Elisa

sliep, dat hoorde hij aan haar ademhaling. Hij kleepte zich uit op zijn onderlijf en onderbroek na en stapte in bed.

Elisa had er geen probleem van gemaakt met Vic in hetzelfde bed te moeten slapen. Hoe voelden ouders zich in bed met een kind tussen hen in terwijl het buiten onweerde? Juist ja, intens gelukkig, met het idee dat ze een menselijk wezen onder hun vleugels hielden. Voor Vic was vader-zijn voornamelijk veiligheid bieden.

Tegen alle verwachtingen in sliep hij heel snel in.

Toen Vic de volgende morgen wakker werd, merkte hij dat de andere helft van het bed leeg was. Terwijl hij zich klaarmaakte om naar beneden te gaan, probeerde hij erachter te komen wat hij had gedroomd. Zijn dromen waren mooi geweest, ze hadden hem een zalig gevoel gegeven, maar een onzichtbare hand had zijn herinneringen eraan uit zijn geheugen geplukt.

Na het ontbijt besloot hij in zijn eentje een luchtje te scheppen. Aïcha moest haar bazaar openhouden van 09u00 tot 13u00, en Elisa was met geen stokken vanachter de spelcomputer te krijgen. Hij wist niet of ze geluisterd hadden toen hij zei dat hij naar de kerken op het Vrijthof ging kijken.

Het was even na elf – de zondagsdienst was net gedaan – toen hij het Vrijthof opliep en tussen de gesloten marktattracties naar de twee kerken wandelde.

Een meisje met lang bruin haar in een staart, een knap gezichtje en gekleed in een rood-oranje leren jasje op jeans met vale plekken op de dijen keek niet op. Ze had haar aandacht nodig om haar rottweiler in toom te houden. Op het Henric de Veldekeplein kwam een bakfiets voorbij, die taarten aan huis bracht. Wellicht had de bakker voor het vlottere vervoermiddel gekozen vanwege het drukke verkeer in Maastricht.

Vic liep naar de ingang van de rode kerk. Voordat hij naar binnen ging, legde hij zijn hoofd in de nek en keek omhoog. Waarom had Elisa de avond voordien zo intens naar de toren gekeken? Hij

had genoeg kerken en abdijen bezocht om te weten uit welke materialen ze waren opgebouwd. De Sint-Janskerk was hoofdzakelijk gemaakt van mergelblokken, het basement bestond uit hardsteen.

De deur stond uitnodigend open. Vic daalde een brede trap af en wandelde op zijn gemakje naar binnen, als een rechtgeaarde toerist. Het altaar stond niet in het zeskantige koor maar in het midden, recht voor de mooie preekstoel. De stoelen waren in bogen eromheen geplaatst.

Een *vriend van de Sint-Janskerk* – witharig en half kaal – zat achteraan in de linkerhoek, naast zich een houder vol brochures. Vic liep naar hem toe, nam een boekje uit de houder en overhandigde de vriend 2 euro. Vriend keek hem verbaasd aan en zei:

‘Dat is te veel meneer.’

Vic keek naar de voorkant van het vakje en las:

‘1 euro 95 cent.’

‘Zoveel?’ vroeg Vriend, en hij kwam vanachter zijn toog om zich van de hoge prijs te vergewissen.

‘Ik had niet gezien dat het de dikke brochure was,’ zei Vriend.

Hij nam het muntstuk aan en overhandigde Vic het wisselgeld.

‘Ik dank u,’ zei Vic.

‘Wilt u misschien de toren beklimmen? Dat kan hoor.’

Vic volgde de arm van Vriend die naar een deur wees.

‘Dat kost twee euro,’ zei hij.

‘Geen probleem,’ zei Vic, ‘mijn portefeuille zit vol eurocenten.’

Vriend lachte en begreep het probleem volkomen.

‘Nou, ik kan ervan meespreken, vandaar dat we de prijs voor de toren rond hebben gehouden.’

Vic haalde zijn wisselgeld boven en kwam 20 eurocent te kort. Gelukkig schold Vriend hem de schuld kwijt.

‘Oké, ik ben weg,’ zei Vic.

Hij trok de smalle houten deur open.

‘Mooi,’ zei Vriend, ‘veel plezier, meneer.’

Vic vatte de beklimming aan.

De draaitrap bestond uit stevige treden. In de donkere delen van de trap waar er bijna geen licht kwam liet hij zich leiden door de reling.

Enkele minuten later woei de wind hem koel rond de oren. De zon scheen, maar het was er ijskoud. Aan de voet van de lantaarn, het bekronend motief in tempelvorm, zat hij veertig meter boven het Vrijthof, hoog genoeg om zich ongemakkelijk te voelen. Hij had een beetje last van hoogtevrees, maar dat belette hem niet rond de lantaarn te lopen en de stad over 360 graden te aanschouwen. Het uitzicht was adembenemend.

Vic concentreerde zich op de toren die nog een heel stuk hoger was; volgens de brochure zeventig meter. De Sint-Janskerk werd ooit gebouwd om de vele pelgrims op te vangen die de Sint-Servaasbasiliek bezochten. De toren van toen werd verwoest door een natuurstorm en een beeldenstorm.

In de verte zag hij een heuvel liggen, een heel eind daarachter de Maas, als hij zich niet vergiste. Vanaf de toren gezien bestond de stad uit onopvallende daken van huizen, en hier en daar een opzichtige kerktoren. Overal rondom bevonden zich onzichtbare oude vestingwerken van Maastricht. Ook van het ondergrondse gangenstelsel was niets te zien, maar Vic wist dat je er de Kazemattentocht kon maken. Toeristen lokten ze ernaartoe met het verhaal van de muskietier d'Artagnan die in 1675 voor de stadspoorten was gesneuveld.

Er was een gesloten deur en een deur die openstond. Hij waagde een blik erachter en herkende de moderne versie van een uurwerk in een plexiglazen kubus van twee meter breed, die de wijzerplaten aan beide kanten van de toren bediende. Er bewoog niet veel aan het uurwerk, behalve de lange slinger die op een hypnotiserend ritme heen en weer pendelde.

Toen hij de klink vastpakte, schrok hij van een stroomstoot. In een schrikreactie zou hij de hand van de klink hebben gehaald,

maar ze bleef vastzitten. Normaal zou hij zijn hoofd gedraaid hebben om ernaar te kijken, maar dat weigerde eveneens dienst. Was hij versteend?

Zijn omgeving gaf hem een indruk van hoe het er ooit was geweest. Hij was niet meer alleen, er waarden mensen om hem heen. Ze bewogen schichtig alsof de filmband die hij bekeek werd doorgespoeld. Arbeiders sleutelden aan een onzichtbaar uurwerk. Op momenten liepen ze op een vage manier door hem heen. Hij vroeg hen wat ze deden, maar ze reageerden niet of keken niet om. Ze lieten hem aan zijn lot over, hangend aan de klink van de deur naar het uurwerk.

Hij had niet alleen de indruk dat hij veel meer zag – kun je sneller zien? – maar dat zijn oren ook meer geluiden registreerden. Hij hoorde zelfs het stormachtige geluid van de doordraaiende wereld door zijn gehoorgangen razen. Daardoor viel hem ook de verandering in het klikkende, tikkende geluid van het uurwerk op. Het geratel deed hem denken aan de rammel van een grote huisklok, wanneer ze zich klaarmaakte om te gaan slaan.

Toen weerklonk de eerste slag van de klok ergens onder de toren, onzichtbaar hangend en van een immense klepel of hamer voorzien. Vic had niet meer het tikkende uurwerk voor ogen maar de gifgroene klok van bijna twee meter hoog die aan de kerk van Susteren te bezichtigen was. Hij dacht: *Wat leuk dat je voor twee verschillende dingen hetzelfde woord kunt gebruiken.*

De hamer sloeg regelmatig. Vic kon zichzelf er niet van weerhouden het bonzen te tellen. Tot twaalf telde hij, en toen was de slingerervaring voorbij. Het uurwerk tikte weer op de geluidloze manier van voorheen.

Zijn hand liet de klink los en zijn hersenen kregen hun helderheid terug waardoor zijn gehoor en zijn gezicht weer op de gewone manier signalen van de buitenwereld registreerden. Ook zijn beenspieren wilden weer mee. Hij begaf zich naar de schijnbaar einde-loze trap naar beneden.

Tijdens de afdaling liet hij zich door niets of niemand afleiden en telde de treden. In de brochure stond het aantal, maar hij wilde controleren of ze de onwetende toerist geen blaasjes wijsmaakten.

Toen hij weer beneden bij Vriend stond, begreep hij dat de brochure klopte.

‘Tweehonderd achttien,’ riep hij, ‘maar ik zal zeker niet de enige zijn die de treden heeft geteld hé?’

Vriend lachte met hem mee. Het lachen leek de oude man ook goed te doen.

Vic liep naar de ruimte onder de toren. Daar bleef hij even naar boven staren, naar de veelhoekige vorm die er tot uiting kwam. Vervolgens liep hij naar buiten. Het kwam niet veel voor dat hij een trap op moest gaan om een kerk te verlaten.

Hij dacht aan Buffy en Zeppos, omdat in de brochure stond dat de kerk ooit als paardenstal had gediend. Hadden de paarden nog wel voldoende eten?

Naast de Sint-Janskerk stond een andere kerk. Ze had vier torens van ongeveer gelijke hoogte, maar ze waren lager dan de rode toren van de Sint-Janskerk. Volgens de brochure werd het straatje tussen de twee kerken in de volksmond ooit *vagevuur* genoemd. Nu kende iedereen het als: TUSSEN DE KERKEN.

Als een godvruchtige bezoeker begaf Vic zich naar een mogelijke ingang van de kerk. Die was echter afgesloten met een stalen constructie. Achter het glas hing een mededeling: INGANG SINT-SERVAASBASILIEK AAN HET KEIZER KAREL-PLEIN. Hij keek door het glas en zag een boogpoort in gotische stijl, met kleurrijke beelden versierd, afgewisseld met pilaartjes in trapvorm.

Het leek hem de moeite waard om de binnenkant van de basiliek te bekijken. Hij volgde de kasseiweg langs het klooster naar een pleintje, daar daalde hij een trap af en liep de hoek om. Daar verwelkomde de kerk hem met een grote open poort.

Statig wandelde hij naar binnen. De eerste menselijke aanwezigheid die hij gewaarwerd was een man die voorover in een knielbank zat, met het hoofd op zijn armen. Vic vroeg zich af of hij bad, of zijn roes uitsliep.

Hij slenterde de dwarsgang in, bleef halfweg voor een balie stilstaan en haalde zijn portefeuille boven. Aan de kassier, die mogelijk een *vriend van de Sint-Servaasbasiliek* was, vroeg hij:

‘Hoeveel moet ik u?’

‘Zwei euro,’ zei de vriend.

Ofwel gaf Vic zijn medemens een Duitse indruk, ofwel kwamen er veel Duitse bezoekers.

Vic besloot bij zijn eigen taal te blijven en vroeg:

‘Kunt u mij de Nederlandse uitgave van dat boekje geven?’

Hij wees het voor alle zekerheid aan.

‘Dat is drie euro,’ zei Vriend in perfect Nederlands.

Vic betaalde gepast.

Hij liep door het toegangspoortje, al lezend in het boekje volgend liep hij door de kruisgang; de binnenplaats heette de Pandhof. Aan het einde van die gang weerklonk een stem vanuit een duistere kamer. Hij dacht eerst dat het de grafstem was, maar niet veel later begreep hij dat er een diapresentatie afspeelde. Hij ging binnen en ving een glimp op van de laatste beelden. Van mening dat het een doorlopende voorstelling was, wachtte hij af en las ondertussen de geschiedenis van de Sint-Servaasbasiliek bij kaarslicht.

Maastricht was ontstaan aan een doorwaadbare plaats in de Maas, en aan een kruispunt van Romeinse heerbanen. De uit Armenië afkomstige Servatius predikte er zijn leven lang het christendom, en werd begraven aan de brug over de Maas, waar Pelgrims een kapel bouwden ter nagedachtenis aan hem. Rond 750 bouwden ze een nieuwe kerk met Karel Martel als beschermheer. Vele keren werd ze heropgebouwd, tot een brand in 1955 de middelste toren verwoeste waardoor alleen de vier kleinere torens waren overgebleven.

Vic begreep dat de diapresentatie niet herstartte en besloot de rest van de kerk te gaan bekijken. Hij liep naar buiten, volgde de lange kruisgang tot in het midden en ging de schatkamer binnen. De schat bestond uit pelgrimsstaven, ivoeren reliekhouders verguld met zilver, drinkhoorns van buffels en oerossen met zilverbeslag, kistjes in ivoor en hout, gevelstukken van de noodkist – het schrijn van Sint Servatius –, draagbare monstransen met haartjes en botjes, struisvoegeleieren met verguld koperbeslag, reliekkistjes met tinnen beslag en draagbare altaren. Het was niet te geloven dat de moderne mens dat alles had afgezworen om een nieuwe god te aanbidden: de wetenschap.

Vic liet de expositieruimte met textiel links liggen en trad de basiliek binnen. Hij bevond zich aan het celebratiealtaar en keek om zich heen. Zijn boekje vermeldde de namen van alle zijkapellen, wees hem de bronzen deuren aan weerskanten van de apsis aan, het koorgestoelte, het priesterkoor, links de noordelijke dwarsvleugel en de ingang tot de lageregelegen crypte, rechts de zuidelijke

dwarsvleugel. Hij draaide zich om en keek in het verlengde van het middenschip, zag Onze-Lieve-Vrouw mét kind aan een draad in de lucht hangen, en achteraan het altaarretabel met romaans reliëf, daarboven orgelpijpen.

Vic wandelde naar de plaats waar daglicht de kerk binnenviel en keek naar buiten. Hij begreep dat hij eerder aan de andere kant van het glas had gestaan. Het boekje noemde de ingang het Bergportaal. Hij wilde via de kruisgang terug naar buiten maar bedacht zich. Het belangrijkste voor een pelgrim was het graf van Sint Servatius. Daarom daalde Vic de trap af, naar de crypte links van het altaar.

Aan de achterkant van de onderaardse kapel was een traliehek. Door de openingen zag hij onder een gewelfd plafond de sarcofaag van de heilige staan. Op de muur stond: BEGRAAFPLAATS SEPULTURE DE STE SERVAIS + 384. Vic kon zich niet zo goed voorstellen hoe de plek er oorspronkelijk had uitgezien.

Plotseling ving hij een beeld op dat van God weet waar kwam. Een gewone toerist zou nogal geschrokken zijn, maar niet Vic. Het graf leek nu meer op een knekelhuis – archeologen zouden er een vette kluit aan hebben – maar het akelige moment was in een oogwenk voorbij.

Beduusd slenterde Vic verder door de kerk, en opnieuw liet hij zich van zijn stuk brengen. Links van het traliehek stond een doos in de vorm van een eenvoudig huis, beschilderd door een moderne artiest die kunst maakte door zijn verftubes op het doek leeg te duwen. Een tekst boven de doos maakte echter duidelijk dat het een replica was – geen natuurgetrouwe – van het schrijn van Sint Servatius, of de noodkist. Ze was door kinderen gemaakt en iedereen die nood aan iets had kon zijn wens op papier via een gleuf in de doos deponeren.

Vic had alles wat hem beliefdde en had geen nood aan gebeden. Onderweg naar de uitgang bewonderde hij de mooie glas-in-loodramen. In de figuren naast de ouderwetse tekeningen herkende hij de hand van een moderne kunstenaar. Zijn brochure betitelde de

beglazing als de uitbeelding van het pinksterverhaal en de spraakverwarring.

Hij ging niet als een heilige weer naar buiten, en hij was ook niet veel wijzer geworden over de aantrekkingskracht die Elisa voor een van de kerken had bevoeld. Wel had hij enkele tijdschrommen geraakt tijdens zijn slingerervaring op de toren van de Sint-Janskerk en zijn knekelhuiservaring in de crypte van Sint Servatius. Wat die hem moesten vertellen, daar had hij het raden naar.

Vic vond dat oude kerken, kapellen en abdijen iets tijdloos hadden. Een mensenleven stelde niets voor. In godsnaam, hoe kon hij als mens die ouderdom evenaren? Vic kon tijd kortsluiten, maar nu zou hij een manier moeten vinden om tijd te rekken.

Het was 13u14 toen hij terug voor de deur van de bazaar stond. De winkel was duister en afgesloten.

Vic vloekte. Met een smartphone had hij kunnen achterhalen waar Elisa was. Enkele vragen doorkruisten zijn brein op een akeelige manier. Waren ze op restaurant gaan eten? Of hadden de spionnen het spoor van Elisa teruggevonden en was ze ontvoerd?

Gezwind wandelde hij naar het restaurant IN DEN OUDEN VOGELSTRUYS. Er was weinig volk. Aan de toog bestelde hij een Grolsch. De man achter de tapkraan leek meer op een piepjonge politicus dan een kroegbaas. Vic vroeg:

‘Kent u de uitbaatster van de bazaar achter de hoek?’

‘Is dat die dikkere dame van buitenlandse herkomst met haar groene Aston Martin?’

‘Ja die,’ zei Vic.

De tapper knikte terwijl hij het schuim van het glas bier afveegde en zei:

‘Ze komt regelmatig binnen om een ijsje te eten.’

Daarmee leek alles gezegd. Tapper zette de pint voor Vic en verviel in stilzwijgen.

Een vijftiental seconden verstreek terwijl Tapper hem onderzoekend aankeek. Toen kwam hij uit een heel andere hoek:

‘Ben jij niet de man die altijd in haar gezelschap is?’

‘Hoe bedoelt u?’

‘Ofwel lijkt je heel erg op haar vriend. Hij is mooi, maar jij hoeft niet voor hem onder te doen.’

Vic begreep dat hij met een verliefde homo te maken had.

‘Ik val niet op mannen hoor.’

‘Dat is hartstikke jammer.’

Hij besloot Tapper niet te vertellen dat in de tijd van Plato liefde enkel tussen mannen mogelijk was; vrouwen dienden slechts als broedmachines en keukenhulpjes.

‘En ze is niet getrouwd,’ zei Vic, ‘dus ga je gang.’

‘In orde, dan zal ik die vriend van haar eens checken.’

Vic keek door het raam naar buiten en herademde: Aïcha en Elisa kwamen hand in hand uit de straat van de Sint-Janskerk. Hij slokte het laatste restje bier naar binnen en verslikte zich bijna toen een man en een vrouw in bruine kleding opdoemden. Op een afstand van tien meter achtervolgden zij Aïcha en Elisa. En hun uitdossing leek verdomd veel op die van de werknemers van SPEAKBRIEF uit Leut.

Vic onderdrukte de impuls om onmiddellijk naar buiten te rennen, betaalde zijn drankje en nam met een kwinkslag afscheid van Tapper.

‘Veel geluk in de liefde.’

‘Doe de vriend van jouw vriendin de groeten van mij.’

Vic had geen tijd meer om te reageren. Hij verliet de zaak en liet de snel op elkaar volgende gebeurtenissen op zich inwerken. Aïcha keek uit om de straat over te steken, maar Elisa trok zich van haar los omdat ze Vic had gezien. Ze rende de straat over om hem te komen groeten. Hij glimlachte om zoveel kinderlijke blijdschap en dat maakte een vadergevoel in hem los. Dat duurde slechts even, want ineens begon Aïcha te schreeuwen. Tegelijkertijd zag hij de veiligheidsagenten naar Elisa spurten; de vrouw was mollig en de man had o-benen.

O-been was eerder bij Elisa dan Mollig. Tot Vics ontsteltenis greep O-been Elisa onder de oksels en trok haar voor de wielen van een racende scooter vandaan. Een steek ging door zijn hart. Opnieuw liet Aïcha een door merg en been snijdende kreet horen, van opluchting weliswaar. Ook Vic dankte de goden dat ze Elisa nog niet naar de onderaardse krochten van hun rijk hadden geroepen.

Maar de belagers waren nog niet klaar. Vic kon geen stap verzetten terwijl hij zag hoe O-been Elisa naar de overkant droeg en haar op de stoep neerzette, een tiental meter bij hem vandaan. Mollig was aan de andere kant van de straat blijven staan. Ook Aïcha bleef aan haar kant van de weg. Iedereen begreep dat Elisa door het oog van de naald was gekropen.

Elisa kwam met open armpjes op hem afgerend, alsof ze hem drie weken had moeten missen. Vic dacht dat O-been ook naar hem zou komen om een bedankje in ontvangst te nemen, maar de man haastte zich terug naar Mollig, en samen gingen ze op in het volk op de markt.

Vic ving Elisa onstuimig in zijn armen op en vroeg haar:

‘Waar komen jullie in godsnaam vandaan?’

‘We wilden jou verrassen in de kerk, maar we hebben je niet gevonden. Aïcha heeft me meegenomen in de toren.’

‘Dat is lief van haar,’ zei Vic.

Aïcha stak de drukke straat over. Ze was lijkbleek.

‘Sorry,’ zei ze toen ze hem dicht genoeg genaderd was om verstaanbaar te zijn in het marktlawaai, ‘de beklimming van de toren duurde wat langer dan voorzien.’

Hij kon zich voorstellen dat de 218 treden een heel karwei voor de dames waren geweest.

‘Gelukkig is alles goed afgelopen,’ zei hij tegen Aïcha terwijl hij Elisa op de grond zette, ‘en jij stoute meid, jij moet voortaan oppassen wanneer je de straat oversteekt. Heb je dat begrepen?’

Elisa wist dat hij niet echt kwaad was en glimlachte.

Aïcha aaide Elisa over het hoofd, ging op haar hurken zitten en hield haar gezichtje in haar grote handen vast.

‘Kindje, vergeef me dat ik niet goed op je gepast heb, wil je?’

‘Aïcha, doe niet zo mal, er was helemaal niets aan de hand.’

‘O nee? Wat was er dan zonder de hulp van die man gebeurd denk je?’

‘Dan had ik mijn haarlok vastgepakt en gewenst dat ik ergens anders was.’

Aïcha keek naar Vic op zonder Elisa’s hoofdje los te laten.

Vic schokschouderde, want hij wist niet goed hoe hij die informatie kon interpreteren. Bevatte de haarlok een magische kracht waarmee Elisa zich tijdelijk in een andere wereld kon verbergen? Of was Elisa een bijzonder kind dat speciale gaven had? Hadden de spionnen helemaal geen kwaad in de zin en keken ze er enkel op toe dat het experiment met hun beschermeling niet in het honderd liep?

Goed en kwaad gingen hand in hand, daarvan was Vic heilig overtuigd. Want waar God een kerk stichtte, daar bouwde de duivel een kapel.

Hij stond bij het raam van de woonkamer en keek naar buiten in de richting van het Vrijthof dat voor de feestdagen als een kerstmarkt was versierd. Vic dacht aan zijn solitaire avonden thuis voor de buis. Nu was hij in goed gezelschap: Aïcha Kuik in de leren zetel aan de tv gekluisterd, met Elisa Ronda op haar schoot, op een knalgeel spelcomputertje spelend.

Ze zaten hier goed, en Vic kon wel even wegglippen om zijn paarden te gaan voeren.

‘Aïcha, mag ik je auto lenen?’

Aïcha reageerde niet onmiddellijk omdat ze iets op tv volgde.

‘Mag ik mee?’ vroeg Elisa.

Ze wachtte niet op een antwoord omdat haar spelletje haar aandacht opzooog.

‘De autosleutels liggen op de vensterbank,’ zei Aïcha.

Vic liep ernaartoe, nam de sleutels op en bleef voor het venster drentelen. Voor geen van beiden was het belangrijk om te weten wat hij ging doen.

‘Elisa, mag ik je zaktelefoon lenen?’

‘Dat betekent dat ik niet mee mag.’

‘Hier ben je veiliger,’ zei Vic en hoopte dat het zo was.

Ze speelde zwijgend verder. Ze maakte zelfs geen aanstalten om haar zaktelefoon boven te halen.

Hij ging voor het tweetal staan en stak zijn hand uit. Aïcha keek verveeld op omdat hij haar zicht op de tv belemmerde, terwijl Elisa de pauze-knop van haar spelletjescomputer indrukte en met haar hand in haar diepe broekzak greep. Terwijl ze de zaktelefoon overhandigde zei ze:

‘Betaal je me de onkosten terug?’

‘Natuurlijk kindje.’

Ze keek hem enkele seconden geringschattend aan, waarna ze haar aandacht weer op het spelletje richtte.

‘Dank je wel,’ zei hij, ‘dan ben ik nu weg.’

Hij draaide zich naar de deur, keek op zijn horloge en zei:

‘Het is kwart voor vier. Ik rij naar huis om mijn dieren te inspecteren. Over twee uur ben ik zeker terug.’

Achter zijn rug hoorde hij in koor een jonge en een oudere stem *doei* zeggen.

‘Dan ben ik weg,’ zei hij en vroeg zich af of het voor het tweetal duidelijk was dat hij twijfelde.

Op weg naar de deur nam hij de tijd om te wikken en te wegen. Om de kippen gaf hij niet veel – die konden wel aan eten komen – maar de paarden lagen hem na aan het hart. Hij wilde ook controleren of er geen spionnen op de loer lagen. Of waren ze hem al tot in Maastricht gevolgd? Was het toeval dat de veiligheidsagenten van Leut in Maastricht waren opgedoken?

Elisa en Aïcha keken achterom, over de rand van de zetel, misschien omdat ze geen beweging meer hoorden.

‘Jij kunt moeilijk beslissen,’ zei Aïcha.

Ineens nam hij een besluit. Hij koos resoluut voor zijn paarden, Elisa én Aïcha.

‘Oké, kom maar allebei mee.’

Ze stoven uit de leren zetel, en als twee soldaten bleven ze in houding voor Vic staan, wachtend op zijn bevelen en met hun lippen op elkaar geperst om een aankomende lachbui binnen te houden.

‘Hier heb je je telefoon terug,’ zei Vic.

‘Bewaar jij hem voor mij?’ vroeg Elisa.

‘Oké, hier heb je je sleutels terug,’ zei hij tegen Aïcha.

‘Jij mag rijden, wij zullen met plezier passagier spelen.’

Enkele seconden verstreken terwijl hij de indruk had dat ze alle drie in gedachten nagingen of er iets sterk genoeg was om verbond te breken. Toen holden ze de trap af en naar buiten, als een commando op weg naar een geheime operatie.

Het viel hem op dat in Maastricht de bewegwijzering voor Hasselt veel beter was dan omgekeerd. In Hasselt zocht je vruchteloos naar een bord dat Maastricht aangaf.

Het was niet zo ver rijden naar Lanaken, maar de rit naar Maaseik duurde lang. De vele stoplichten en de snelheidsbeperkingen waren een doorn in het oog. En hij reed minder hard omdat de auto van iemand anders was.

Aïcha zat naast hem en gaf geen commentaar op zijn rijgedrag. Elisa zat op de achterbank en leunde tussen de zetels naar voren. Onder het donkere dak van de cabriolet leken ze op bioscoopbezoekers die naar een roadmovie keken.

Bij het binnenrijden van Maasmechelen merkte Vic een FORD-busje op in zijn buitenspiegel. Bovendien kwam de donkerbruine kleur ervan helemaal overeen met de kleding van de veiligheidsagenten erin.

‘Godverdikke, ze zitten ons weer op de hielen.’

Aïcha keek achterom, ook Elisa probeerde door het plastic ruitje in het openklapbare dak te zien wie hen bespiedde.

‘Volgens mij hebben ze geen kwaad in de zin,’ zei Aïcha.

‘Dat zijn niet de man en de vrouw van daarstraks, het zijn nu twee mannen,’ merkte Elisa op.

Ze had gelijk.

Het busje week niet van hun achterbumper terwijl ze door het verkeer van Maasmechelen laveerden. Het kon de veiligheidsagenten blijkbaar niets schelen dat ze waren opgemerkt.

Vic gaf plankgas op het moment dat het mogelijk was en keek in zijn buitenspiegel of het busje zijn tempo bijhield. Dat was het geval, want het kwam terug tot op een veilige afstand.

Vic nam de tijd om een manier te bedenken waarmee hij zijn achtervolgers kon afschudden. Ze zouden een list moeten gebruiken, maar hoe?

Niet veel later naderden ze het kruispunt met de expresweg ter hoogte van Lanklaar.

‘Als je snel genoeg rijdt en voor de brug rechts afslaat, kun je het busje misschien kwijtraken in de bochtige wegen achter Lanklaar,’ stelde Elisa voor.

Hun fietstochtjes aan de Maaskant wierpen vruchten af. De kleine meid kende de streek op haar duimpje.

Aïcha ging akkoord, want ze zei:

‘Beter dat dan op deze rechte weg te blijven.’

‘Oké,’ zei Vic omdat hun oplossing logisch klonk.

Vic vertraagde omdat het stoplicht op oranje sprong. Het busje volgde zijn voorbeeld, ook toen hij voorsorteerde om links af te slaan. Pal achter de Aston Martin kwamen ze staan. Vic kon de twee mannen nu veel beter zien zitten. Op het borstzakje van hun hemden stond het logo van de bewakingsfirma CQ. Ze lachten, waarschijnlijk om een grap. Vic had niet het gevoel dat ze hem bespieden. Zag hij dan toch spoken?

Het duurde een halve minuut eer het licht op groen sprong.

‘Go,’ riep Elisa als een volleerde navigator.

Vic gaf plankgas en de cabriolet schoot uit zijn startblokken de expresweg naar Genk op. Hij schrok van de acceleratie, binnen de kortste keren hadden ze tweehonderd meter voorsprong genomen.

‘Wow, dat ding gaat snel,’ riep Elisa boven het loeiende motorgeluid uit.

‘Ayrton Senna zou het niet beter gekund hebben,’ zei Vic.

Vierhonderd meter hadden ze snel afgelegd zodat hij alweer aan remmen moest denken. Hij vertraagde de auto net genoeg om de scherpe bocht naar rechts te kunnen nemen. Vervolgens scheurden ze over de licht heuvelachtige, oneffen weg de achterbuurten van Lanklaar binnen.

Elisa hield hem op de hoogte van de toestand achter hen.

‘Ik zie ze niet meer, ze blijven achter.’

Vic kende er de weg goed genoeg. Als een wereldkampioen rallyrijder stormde hij door de dorpskern van Lanklaar, sloeg linksaf en daarna rechts. Hij vloog over de verkeersdrempels die de auto

van Aïcha geen goed deden. Ze zei er niets van, want ze had haar handen vol om zich vast te houden.

Hij raasde de rechte weg naar Rotem op, slalomde tussen de bloembakken midden op de weg, draaide opnieuw naar links en naar rechts, vlamde door de dorpskern en koos de weg van Neeroeteren. Halfweg besloot hij rechts af te slaan, richting Elen. Daar stak hij de expresweg over, hotste en botste over de vele drempels in Elen-dorp en sjeesde over de smalle asfaltweg door de velden tot aan de Pastoordijk in Heppeneert, Vics thuis.

Hij stopte op de dijk en trok de handrem aan. Vanaf Lanklaar had niemand in de auto nog iets gezegd.

‘Jullie blijven zitten, ik zal kijken of er andere auto’s geparkeerd staan, oké?’

De dames knikten.

Vic stapte uit, ging aan de vangrail staan en zag in de verte enkel het oranje dak van zijn eigen bestelwagen. Hij liep terug naar de cabriolet, stapte in en zei:

‘De kust is veilig.’

Vervolgens reed hij de auto voorzichtig over de aardeweg.

‘Aïcha, heb jij iets in de auto liggen om me te vermommen?’

‘Ik denk het wel,’ zei ze.

Aan Elisa vroeg ze:

‘Kindje, kijk eens onder mijn zetel of daar een pet ligt, wil je?’

Vic hoorde Elisa onderin rommelen. Na een tiental seconden stak ze Vic een zwarte pet toe.

‘Dat is net wat ik zocht,’ zei hij en drukte de pet diep over zijn hoofd met de klep naar beneden gericht.

‘Ze staat je goed,’ zei Aïcha, ‘alleen heb je nu flaporen.’

Aïcha glimlachte. Elisa schaterlachte.

Vic kende het euvel en trok de klep van de pet wat naar beneden zodat zijn oren meer plaats kregen.

‘Jullie moeten je ook camoufleren, ik ga langs de hoeve rijden.’

‘Geen probleem voor mij,’ zei Elisa.

Ze verdween in het donkere gat achter de voorzetels. Daar was ze nagenoeg niet te zien voor mensen buiten de auto.

Aïcha keek hem verwijtend aan. Hij hoorde het haar denken: *Een dikkerd kun je niet zomaar in een kleine auto verstoppem.*

‘Elisa, er ligt daar ergens een groene autodeken. Geef me die eens aan kindje, wil je?’ vroeg Aïcha.

Elisa antwoordde niet, wel weerklonk gegrom en het morrelen van kinderhandjes achter de zetel.

‘Hebbes,’ riep ze en zwaaide de deken over de zetel naar voor.

Vic reed langzaam verder over de oprit naar de hoeve terwijl Aïcha verwoede pogingen deed om haar omvangrijk lijf onder de deken te verbergen.

‘Zie je nog iets van mij?’ vroeg ze.

‘Nee, je bent onzichtbaar,’ zei Vic quasi verwonderd.

Vic hoorde Elisa lachen, goed verborgen achter de zetel.

‘Daar gaan we,’ zei hij.

Het was goed dat ze in de Aston Martin zaten ondanks zijn opvallende kleur. Mochten de spionnen uit de groene SEBRING in zijn hoeve hebben postgevat, dan wisten zij niet dat het de auto van Aïcha was.

Hij loerde vanonder de klep van zijn pet terwijl hij de hoeve naderde. Aan de voorkant was er geen beweging te bespeuren. Hij besloot de hoeve voorbij te rijden.

‘Blijf rustig. Ik stop achter de volgende bocht en parkeer daar.’

Elisa noch Aïcha reageerde.

Vic parkeerde de cabriolet op een wei met hoog gras aan de oever van de Maas.

‘Ik heb geen mannen in ‘t zwart gezien,’ zei hij en stapte uit.

‘Dat is prima,’ zei Aïcha, ‘want ik stik bijna.’

Ze gooide de deken over Elisa die net naar boven kwam piepen. Elisa giechelde en wachtte tot Aïcha was uitgestapt, vervolgens gooide ze de deken op de achterbank en stapte uit.

‘Spannend hé?’ vroeg Aïcha aan Elisa.

Elisa haalde haar schouders op en zei:

‘Het zal volgens mij nog spannender worden, hé Vic?’

Hij bespiedde de omgeving en reageerde vertraagd:

‘Jij blijft hier bij Aïcha tot ik zeg dat alles in orde is.’

‘Oké,’ zei Elisa beteuterd.

Voordat hij op weg ging naar zijn hoeve keek hij achterom naar de Maas. Zijn blik viel op de lichtgroene auto van Aïcha die half zichtbaar in het hoge gras stond, van een geslaagde verdwijningstruc kon je niet spreken.

Hij voelde zich verantwoordelijk voor de twee dames.

‘Hier blijven, begrepen? Niet weglopen!’

Ze knikten braaf, maar hun ondeugende blikken spraken boekdelen.

Terwijl Vic te voet terug naar de hoeve liep, wilde hij niets aan het toeval overlaten en deed hij zich voor als een toevallige wandelaar. Hij wandelde voorbij de hoeve en hield de omgeving scherp in de gaten. Toen hij van mening was dat de kust veilig was, schrok hij van een beweging die hij in zijn rechterooghoek opving.

Het was net alsof zijn bestelwagen, die met de achterkant naar hem toe stond, even heen en weer had geschommeld. Zijn lichaam stond onder hoogspanning en hij dook vliegensvlug achter de hoek van het huis weg. Nadat hij van de eerste schrik was bekomen, loerde hij om de hoek. De auto wiegde opnieuw lichtjes heen en weer. Er zat iemand in.

Vic liep op de tippen van zijn tenen ernaartoe. Hij prees zichzelf met zijn keuze om de korte oprit te voorzien van klinkers en niet van kiezelstenen, want dan had hij zich verraden. Bovendien had de bestelwagen een afgesloten laadruimte zonder ramen waardoor de inzittenden langs achter niet naar buiten konden kijken.

Hij liet zijn hartslag dalen en sprak zichzelf moed in om te controleren wat er aan de hand was. Even dacht hij eraan om zijn vuurwapen op zolder te gaan halen, maar misschien had zich daar ook een spion verdekt opgesteld.

Vic maakte zich zo klein mogelijk en waagde zich aan de passagierskant naar voor. Het duurde even voordat hij een blik door het zijraampje naar binnen durfde te werpen. Wat hij zag, had hij helemaal niet verwacht.

Achter het stuur zat een man in een bruine uitrusting die zonder twijfel tot de bewakingsfirma CQ hoorde, aan het logo op zijn jas te oordelen. Zijn hoofd leunde tegen de hoofdsteun, zijn mond stond open maar zijn ogen waren dicht. De struise man was in slaap gesukkeld. Hij snurkte niet.

Vic wierp een blik op de rest van de stuurcabine. Op de passagierszetel lag een bundel papieren, vermoedelijk was die uit de hand van Struis gevallen. Hij leek zich op een examen voor te

bereiden, de titel loog er niet om: ONDERHANDELINGSCONFLICTEN, MANIEREN VAN CONFLICTHANTERING, CONFLICTEN ONTLOPEN, TOEGEVEN EN ZICH AANPASSEN, ANTICIPEREN.

Als er een manier was om een conflict te ontwijken, dan was het wel door in slaap te vallen. Het leek Vic het gepaste moment om Struis te verrassen, hem te knevelen en hem te ondervragen. Maar hoe? Vic was helemaal geen vechter en hij had nog nooit een mens bedreigd. Moest hij de hulp van Aïcha inroepen? Had zij meer lef dan hij? Hij besloot het probleem alleen aan te pakken.

Vic sloop van de passagierskant naar de chauffeurskant en overliep zijn strategie opnieuw. De deur opentrekken, Struis bij zijn nekvel uit de auto sleuren voor hij goed en wel wakker was en hem buiten westen slaan. Daarna zou hij de tijd hebben om een touw te zoeken, hem vast te binden en hem in de bestelwagen op te sluiten. Het leek hem een goed scenario, maar het kon ook anders uitdraaien.

Voordat hij van gedachten kon veranderen, trok hij het portier zachtjes open zodat Struis niet van de schok wakker werd. De deur piepte, maar de man sliep erdoorheen. Vervolgens nam hij Struis bij de kraag en trok hem uit de auto. De schone slaper had een hele tijd nodig had om bij zijn positieven te komen. Hij rolde letterlijk uit de auto, kroop redelijk vlug op zijn knieën en schudde zijn hoofd.

Vic begreep dat hij te lang had gewacht om Struis uit te schakelen. Zijn voornemen om een klap uit te delen liet hij varen, in plaats daarvan schopte Vic hem in zijn maagstreek. Struis sloeg niet dubbel maar greep even naar zijn onderbuik. Blijkbaar had hij een buik van staalbeton en kostte het hem opvallend weinig moeite om op te staan.

Nu de man stond, kon Vic er niet omheen: Struis was minstens twee meter lang en enorm breed, zijn schouders en armen leken op hijskranen. Zijn gezicht stond nors en Vic begreep dat hij de underdog zou zijn. Wat kon hij doen? Hij had niets van wapens meegebracht, had daar zelfs niet aan gedacht.

Struis gromde, als een rechtopstaande beer keek hij Vic aan. Normaal was één blik genoeg om iedereen de stuipen op het lijf te jagen. Maar Vic bleef staan.

‘Wat doe jij hier in mijn auto?’ vroeg Vic bars.

De man achtte het niet nodig te antwoorden en zette een stap in zijn richting.

Vic sprong een eindje achteruit en zei:

‘Wil je als de weerlicht opsodemieteren?’

Struis zette een dreunende stap vooruit en dacht zo te zien hard na. Het was een domme kolos, maar Vic voelde zich helemaal niet als klein duimpje die de reus te slim af was. De man wilde zich wreken, maar iets hield hem tegen.

‘Wie is je opdrachtgever?’ vroeg Vic.

‘Ik,’ zei een vrouwenstem achter hem.

Vic dacht dat Struis zich op hem zou gooien als hij een poging deed achterom te kijken, maar hij wilde weten wie de touwtjes in handen had en draaide zich resoluut om.

Vic stond aan de grond genageld. Hij begreep er niets van.

‘Betty?’

Betty Boets zag eruit als Onze-Lieve-Vrouw, want haar boobs sprongen niet in het oog. Ze droeg een lichtgrijs ensemble, een vestje met lange broek en een pelzen sjaal. Hij verwachtte een pistool in haar hand te zien, maar dat was niet het geval.

‘Laat hem met rust David,’ zei Betty.

De moeder van haar mannetje had hem beter Goliath gedoopt.

De afstand tot David was gelukkig niet veranderd, en dat betekende dat hij Betty gehoorzaamde als een schoothondje.

‘Wat doe jij hier?’ vroeg Vic.

‘Ik heb informatie die jij wellicht kunt gebruiken.’

‘Welke informatie?’

‘Jij was toch geïnteresseerd in abdijen, niet?’

Hij knikte.

‘Wel, ik heb enkele boeken van mijn vader erop nageslagen en die hebben me heel wat wijzer gemaakt over de abdijkerk van het stift in Susteren.’

‘En wat doet die kleerkast in mijn auto?’ vroeg hij.

‘Ik wilde er zeker van zijn dat je niets zou overkomen.’

‘Werken die mannen van CQ voor jou?’

Ze knikte en zei:

‘Van de mensen die voor de veiligheid van ons kasteel instaan heb ik vier bewakers aangesteld om jullie te observeren en eventueel te beschermen indien dat nodig zou blijken.’

‘Ben je ons gevolgd vanuit Maastricht?’

‘Nee, ik wilde enkel nagaan of jouw dieren voldoende voedsel hadden.’

Vic stond perplex. Was haar hulp louter liefdadigheid? Of wilde ze daar iets voor terug?

‘Ik wilde toevallig hetzelfde doen.’

‘Dan kunnen we het samen doen,’ stelde Betty voor.

Het idee leek hem wel wat, maar eerst moest hij Aïcha en Elisa naar hier roepen.

‘Ik ben niet alleen, ik ben slechts de verkenner van het team.’

Betty nam even de tijd om te raden wie bij hem was en vroeg:

‘Is Elisa hier ook?’

‘Yep, en Aïcha. We hebben bij haar gelogeed, in Maastricht. We komen er nu net vandaan. Haar auto staat iets verderop geparkeerd.’

Even dacht hij een jaloerse trek rond haar mond te zien, maar ze herstelde zich snel en zei:

‘Wil je me dan eindelijk eens aan die Aïcha voorstellen?’

‘Kom mee,’ zei hij en liep de aardeweg op.

Hij hoorde hoe Betty David commandeerde. Gaf ze hem instructies om op de achtergrond te blijven? Of moest hij voor versterking zorgen nu bleek dat Vic niet alleen was?

‘Ga jij ze maar halen, ik zal hier wel op je wachten,’ riep ze.

Het was duidelijk dat ze haar schoenen niet vuil wilde maken.

‘Oké,’ zei Vic.

Hij vatte de wandeling terug aan. Toen hij aankwam op de plaats waar hij Elisa en Aïcha had achtergelaten, zag hij de cabriolet staan, maar van de dames geen spoor.

‘Godverdomme, die kunnen nooit eens luisteren.’

Hij wandelde verder om te kijken of ze zich achter de bocht hadden verstopt. Dat was niet het geval. Vervolgens liep hij door de wei naar de oever van de Maas, maar ook daar waren ze niet. Met zijn handen op zijn heupen vroeg hij zich af wat de wereld van hem wilde. Maar bovenal mocht hij zijn geliefde paarden niet vergeten.

‘Rechtsomkeer,’ zei hij bij zichzelf en ging met een zwaar gemoed terug naar de hoeve.

Toen hij er aankwam, waren Betty en David verdwenen. Zijn bestelwagen had het gezelschap gekregen van de SEBRING. Dat moest de auto zijn waarmee Betty was gekomen en dus bevond ze zich daar nog steeds.

Hij wandelde naar de achterkant van de hoeve in de hoop hen daar aan te treffen. Zijn hart sprong op toen hij Elisa klaterend hoorde lachen, een lach die hem als muziek in de oren klonk, niet zo kakelend als de lach van Betty en Aïcha.

Eenmaal om de hoek viel een pak van zijn hart. Elisa, Aïcha en Betty stonden aan de omheining van de paardenweide. Zeppos en Buffy lieten zich over hun snuiten aaien, want dat was hun doorgewinterde manier om eten te bedelen.

‘Wat had ik jullie gevraagd?’

Bij het horen van zijn gemaakt kwade stem draaiden Aïcha en Elisa zich om. Betty reageerde niet, ze kriebelde Zeppos in zijn nek terwijl Buffy om aandacht hinnikte.

‘We zijn door het veld gekomen,’ zei Aïcha, ‘dat kan toch geen kwaad, ofwel?’

Elisa zweeg en liet de volwassenen aan het woord.

‘Dat weet je nooit zeker,’ zei Vic.

Hij draaide zich vervolgens naar Betty en zei:

‘Je hebt al kennis gemaakt met mijn gezelschap.’

Betty, die met haar rug naar hem gekeerd stond, draaide zich langzaam om en zei:

‘Wat mij betreft is het een aangename kennismaking.’

Ze knipoogde naar Aïcha, terwijl de paarden hinnikten omdat ze merkten dat niemand zich nog over hen wilde ontfermen.

‘Straks kunnen we kletsen zolang we willen, ik ga eerst Zeppos en Buffy voederen,’ zei hij, ‘wil je mij daarbij helpen Elisa?’

Alleen als hij een vijver met eenden had, zou Elisa sneller gereageerd hebben.

‘Natuurlijk,’ zei ze.

Ze rende naar de garage, want ze wist het voer voor de paarden en de kippen blindelings staan.

‘Dames,’ zei Vic, ‘als jullie willen, kunnen jullie naar binnen gaan. Ik zal de deur ontsluiten en de verwarming aanzetten.’

‘Zal ik koffiezetten?’ vroeg Aïcha.

‘Fijn,’ wist Vic.

Voor het eerst die dag voelde hij zich zorgeloos. Hij wilde Betty vragen of hij haar lijfwacht op het avondeten moest uitnodigen. Het kon echter geen kwaad dat iemand toezicht hield en nieuwsgierige types rond de hoeve op afstand hield.

Het was 17u12. De zon was achter de horizon verdwenen, de schemering viel in. Elisa had snel genoeg van het voederen en liep naar binnen om de vrouwen te helpen met het dekken van de tafel. Dat gaf Vic de tijd om een antwoord te vinden op een prangende vraag. Hoe moest het nu verder?

‘Braaf dier,’ zei hij tegen Buffy en liet haar uit zijn hand eten, ‘jij bent het mooiste paard ter wereld.’

Alsof hij begreep wat Vic zei, richtte Zeppos zich van zijn voerbak op en kwam naast Buffy bij de omheining staan.

‘Sorry Zeppos, dat kan ik alleen tegen meisjes zeggen. Jij mag het sterkste paard zijn.’

Tijdens de ritjes had hij gemerkt dat hun uithoudingsvermogen eindeloos was. Hun paardenkracht voelde aan als het gelijkmatige

koppel van een turbodieselmotor. Maar ze hoefden helemaal geen zwaar werk op de hoeve uit te voeren.

‘Wat moet ik met die dames daarbinnen beginnen?’

De paarden keken hem met hun grote ogen aan. Als ze hadden kunnen spreken, hadden ze hem waarschijnlijk gezegd dat hij zijn instinct moest volgen, want dat was betrouwbaar genoeg. Ze zeiden echter niets en hun liefdevolle blikken hielpen hem geen stap verder.

Hij probeerde het op een andere manier. Als hij de paarden *ja-of-nee-vragen* stelde, diende hij slechts te kijken of ze met hun paardenkoppen knikten of schudden. Het leek vergezocht, maar misschien zou het lukken.

‘Moet ik met Elisa vluchten?’

Buffy knikte noch schudde, wel begon ze liefelijk aan de snuit van Zeppos te snuffelen. Zijn buurman had hem verteld dat Zeppos een ruïn was, en dus kon hij Buffy niet zwanger maken. Maar ze toonden wel affectie voor elkaar.

‘Elisa, zegt jullie die naam iets?’

Vic schrok omdat Zeppos zijn kop schudde. Blijkbaar was dat zijn antwoord niet, want het dier nam zijn plaats aan de voederbak weer in en liet Buffy voor wat ze was: goed gezelschap.

‘En jij Buffy, ken jij Elisa beter?’

Buffy draaide haar oren als schotelantennes op een dak, terwijl getater van de vrouwen tot buiten weerklonk. Vervolgens keerde Buffy zich van hem af en ging in haar voederbak zitten neuzen.

‘Bedankt voor de grote hulp.’

Vic zette zich op het bankje tegen de muur en probeerde zich Elisa’s wereld voor te stellen. Zij zag de wereld in een wereld, had ze ooit gezegd. Die andere wereld was volgens haar ruwer en schoner. Het waaide er voortdurend waardoor haar haarlokken rond haar bevallige hoofdje dansten.

Was het kind gedoemd als een DIS-patiënt door het leven te gaan? Was de nare gebeurtenis van de dood van haar ouders, toen ze vijf was, zo ondraaglijk dat ze zich onbewust had opgesplitst in

alter ego's? Verplaatste ze zich daarom naar andere werelden en keek ze van een afstand toe hoe het de echte Elisa verging?

Zocht ze een manier om door de tijd naar haar levende ouders te reizen, zoals in een droom? Was die andere wereld op een of andere manier verwoest? En was haar boodschap over het niet te lichtvaardig omgaan met leven en dood voor de hele mensheid bedoeld? Zij had zich de tijdverdrijver genoemd, op zoek naar de schrijver Afrodiet. Als die schrijver man noch vrouw was, dan kon het heel goed een kind zijn.

Hij dacht onwillekeurig aan zijn nichtje Sanne die in een van zijn dromen gevleugelde woorden had gesproken, misschien in een oefening om later schrijfster te worden: *Gezegend zijn de doden en God maakt van hen goden*. Maar daarmee kon Vic het verhaal niet afmaken, zelfs niet beginnen. Als schrijver moest hij het enkel met woorden doen. Hij beitelde aan zijn zinnen om de essentie van wat er gebeurde te vatten, in de hoop dat ze sterker werkten als een tv-beeld.

Vic ontvluchtte de werkelijkheid door te schrijven en te lezen, maar hij gooide zich ook regelmatig in het nachtleven. Elke getrouwde vrouw waarmee hij in aanraking kwam zag de ideale man in hem, voor hen was hij een droomman. Als hun huidoppervlakken elkaar raakten, bevonden ze zich meteen op de plaats van hun droom. Dan waren het ook een soort tijdreizen.

De negen belangrijkste goden van Heliopolis dienden niet alleen als spirituele basis voor de Oudegyptische beschaving maar ook voor mensen die meer zagen dan de zichtbare wereld, zoals Vic. Het enige dat hij nodig had waren triggers, bijvoorbeeld het beeld van een gifgroene klok op een muur waarvan de klepel hem bij klokslag twaalf naar de overblijfselen van een duizend jaar oude stiftabdij bracht.

Vic kreeg triggers aan de lopende band. De ballon van Elisa. De boobs van Betty. De levenslust van Aïcha Kuik. De wereld van Elisa kende hij goed. Welke rol Betty speelde wist hij nu ook, maar wat was Aïcha Kuik met hem van zins? Eerst had hij gedacht dat ze

Elisa nodig had om haar spelletje EILAND op een spelcomputer uit te testen. Maar het was vooral Aïcha's hulpje Carel Zuurveld die dat deed. Vic was te oud voor EILAND.

Het spelletje draaide rond paaseieren en hoe je ze op een inventieve manier kon vinden. Je koos als speler een paashaas, een paasklok die zijn klepel gebruikte om de gevonden eieren binnen te halen, of een Christusfiguur die met de armen in de lucht over de wegen schreed. In EILAND ging je niet dood, je kloon of pop die je commando's opvolgde vervaagde slechts.

Vic zuchtte. Elisa was een kind dat hij kon vertrouwen. Maar de twee vrouwen leken Pinocchio na te spelen. Hopelijk hadden ze hem voor de laatste keer leugens verkocht. Hij wilde hen nog één kans geven om de volledige waarheid te vertellen en nam zich voor in het vervolg minutieus toe te kijken of hun neuzen één millimeter uittrekte.

Hij schrok op uit zijn gepeins omdat het afgrijselijke gelach van Betty en Aïcha tot buiten te horen was. Zuchten stond hij van de bank op en slenterde naar de achterdeur. In de deuropening hoorde hij iemand zeggen: *Hou je taai*.

Het moest de grafstem zijn, of een van de paarden wenste hem alle geluk van de wereld met zijn queeste toe.

Vic glimlachte omdat hij met drie dames aan de keukentafel zat, terwijl hij meestal in zijn eentje at, staand voor het aanrecht zodat geen kruimels op de grond vielen. Elisa merkte zijn glimlach op en deed hem na.

‘Waarom lachen jullie in jullie vuistje?’ vroeg Aïcha die een plakje kaas op haar boterham legde.

‘Zomaar,’ zei Vic.

Hij vond dat Betty zwijgzaam was. Ze was een elegante Nederlandse met een rustige natuur; haar aanwezigheid contrasteerde met het kwieke voorkomen van de mollige Arabische aan de andere kant van de dis. Beiden hadden een frisse persoonlijkheid, maar Vic wist niet wie hij als partner zou kiezen als dat moest.

‘Mag ik van tafel?’ vroeg Elisa.

Ze popelde om een spannend spelletje te gaan spelen op de draagbare computer.

‘Doe maar,’ zei Vic, ‘ik zal ondertussen proberen een volwassen gesprek met de dames te voeren en je de uitkomst later meedelen.’

Zijn plechtige toon toverde verwonderde blikken op de gezichten van de vrouwen. Elisa glimlachte en liep de trap op naar de zolder.

‘Moest jij mij niet nog iets vertellen?’ vroeg Vic aan Betty.

Ze had gezegd dat ze een boek over het stift in Susteren had gelezen. De geschiedenis ervan kende hij. Wat had ze dan nog meer gevonden?

Betty antwoordde niet onmiddellijk. Ze keek naar Aïcha en liet vervolgens haar blik op Vic rusten. Vic keek van Betty naar Aïcha die haar wenkbrauwen fronste, alsof ze die informatie goed zou kunnen gebruiken.

Eindelijk begon Betty haar verhaal:

‘Je weet dat het kasteel van mijn vader vroeger een stiftabdij was. Hij bezit dingen die opzien zouden baren onder de relikverzamelaars, bijvoorbeeld enkele kazuifels, oude kruisen en liturgische beeldjes.’

Ze haalde een boekje uit haar rechterjaszak en vervolgde:

‘Elisa heeft me de vorige keer de haarlok in het glazen buisje getoond. Het ding kwam me bekend voor en ik heb een afbeelding ervan gevonden in een boekje van de Sint-Servaasbasiliek in Maas-tricht, zie je?’

Ze bladerde door het boekje tot bij een hoofdstuk met als titel: RELICS. Vic zag dat het de Engelse versie was van het boekje dat hij in de kerk had gekocht. Linksonder stond een foto van een roodachtig, driehoekig handtasje, met goudbeslagen bloemetjes versierd en een kwastje eraan, met daarnaast een glazen buisje gevuld met een gekrulde haarlok.

Aïcha was opgestaan en kwam nieuwsgierig meekijken. Blijkbaar had Elisa haar de haarlok nog niet getoond, want ze vroeg:

‘Is dat de relikhouder van Elisa?’

‘Ben je mal?’ vroeg Betty, ‘dan hadden we zeker over een diefstal in de basiliek gehoord.’

‘Ik was daar vandaag, maar dat heb ik niet zien liggen,’ zei Vic.

Hij vroeg zich af of Elisa het originele relikwie uit de schatkamer bezat. En als dat zo was, hoe was dat dan in haar bezit gekomen?

Betty vroeg verwonderd:

‘Heb je de eerste verdieping ook een bezoek gebracht? Waar de ornamenten, kleren en textiel liggen?’

‘Nu je het zegt, die heb ik niet bezocht.’

Betty leek opgelucht.

‘Als Elisa dat glazen buisje had, zou ze ook het tasje hebben dat erbij hoort,’ zei Aïcha.

‘Goede opmerking,’ zei Betty, ‘en zo kom ik bij de schatten van mijn vader. Behalve de paarden voederen, heb ik iets om je te tonen, ik heb zo’n tasje zónder glazen buisje bij me.’

Betty greep in de linkerzak van haar jas die over de stoel hing en toverde een ding tevoorschijn dat op het eerste gezicht leek op enkele boterhammen in keukenrolpapier gewikkeld. Ze legde het pakketje op de tafel en ontvouwde het papier.

‘Mooi,’ zei Vic terwijl Aïcha tussen hem en Betty kwam staan.

Het ding was bezielde door een martelaar van honderden jaren geleden. Het leek op een ouderwetse, versleten portemonnee, hoewel Vic nog nooit een driehoekige portemonnee had gezien.

‘Mag ik het eens vasthouden?’ vroeg hij.

‘Ja, maar laat het niet vallen. Het is nogal broos,’ zei Betty.

Hij draaide en keerde het en legde het terug op tafel.

Toen Aïcha het wilde grijpen, verscheen Elisa in de deuropening van de keuken. Vic keek op en Aïcha bevroor. Betty had Elisa nog niet gezien en zei:

‘Weet je wat – ’

Toen ze de enge blik op Elisa’s gezichtje zag, vroeg ze:

‘ – maar kindje, wat is er?’

Elisa antwoordde niet. Het kind staaarde naar de portemonnee op de tafel en bleef stokstijf staan.

Aïcha liep om de tafel heen en hurkte bij haar neer.

‘Meisje, wat scheelt je?’

Elisa maakte haar oogjes tot spleetjes alsof een veel te scherp licht haar verblindde. Ze stak haar linkerhandje uit en opende het. Op de palm lag het buisje met de haarlok.

Vic herkende haar catatonische toestand. Hij had het al meegemaakt aan de vijver in Susteren, en toen ze voor de Sint-Janskerk de schrijver Afrodiet had genoemd. Samen met Aïcha had hij iets gelijkaardigs ervaren in de woonkamer van haar bazaar in Maastricht. Toen waren ze gedrieën voor heel even in een donkere beuk van een kerk geworpen. En met Betty was hij getuige geweest van haar lethargische houding toen ze het verhaal over de dood van haar ouders had verteld.

De avond was over de buitenwereld gevallen waardoor de bundel geel licht die uit het niets verscheen heel goed opviel. Uit de

vloer in de keuken scheen een wand van licht omhoog, net op de plaats waar Elisa stond. Vic en Betty zaten aan tafel en verroerden zich niet. Aïcha deinsde achteruit en viel met haar omvangrijke zitvlak op de grond.

Het gelige licht bescheen de zoldering als een reusachtige leespennen die de kamer scande. Ze sneed Elisa in tweeën. Niet letterlijk natuurlijk, maar Vic vond het raadzaam het meisje uit de hachelijke positie te redden.

In de keuken had eerder alleen het harde getik van de klok geklonken, nu bulderde ineens een stem vanuit de diepte van de aarde. De trillingen borrelden aan de oppervlakte op en vormden zich via de mond van Elisa om tot een perfect verstaanbare zin:

‘Ik wil naar mama en papa!’

Vic herkende de grafstem. Wat ze zei klonk als een bevel. Het was niet duidelijk of ze Hortensia en Huub bedoelde, of haar overleden ouders?

In een impuls sprong hij naar Elisa toe en trok haar aan haar hand uit het licht. Even voelde hij een weerstand die hij niet kon verklaren. Toen het meisje van de lichtmuur loskwam, spatte het gele licht uit elkaar in een flitsende regenboog, nauwelijks een fractie van een seconde zichtbaar. De lichtverandering bracht een luchtverplaatsing teweeg en Vic werd weggeslingerd. Hij kwam naast Aïcha terecht, vanwaar hij zag hoe Elisa zichzelf probeerde staande te houden, wat haar amper lukte.

De klok tikte weer op haar gebruikelijke ritme en volume. Het enige licht dat in de keuken scheen kwam van het lampje boven de afwasbak en de twee spotjes die net boven de keukentafel hingen. Met knipperende oogleden tuurde Elisa door de keuken. Ze keek hem doordringend aan, verplaatste haar blik naar Aïcha en bleef enkele seconden streng naar haar kijken. Vervolgens staaarde ze Betty aan die nog steeds aan tafel zat en met open mond toekeek.

Elisa’s doordringende blik maakte plaats voor een dromerige blik, alsof de kleine meid uit een nachtmerrie ontwaakte. Aïcha krabbelde overeind en controleerde of Elisa weer de oude was. Dat

was het geval, want ze had haar beide handjes weer diep in de broekzakken gestoken en nam een nonchalante houding aan.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ze nietsvermoedend toen ze de verwonderde blikken op de gezichten van haar begeleiders zag.

‘Ocharm kind, wat bezielt je toch?’ vroeg Aïcha.

Ze legde haar rechterhand op het hoofd van de kleine meid, draaide zich naar Vic en Betty – Vic had zich moeizaam van de vloer opgericht en zat nu naast Betty aan tafel – en vroeg:

‘Kan iemand van jullie verklaren wat ik heb gezien?’

Vic haalde zijn schouders op en speelde met zijn lepeltje.

‘Het was in elk geval vreemd,’ zei Betty.

Ze plooide het papier weer rond de bijzondere portemonnee en stak het pakketje netjes in haar jaszak. Ze leek over iets na te denken maar kreeg de tijd niet om alles op een rijtje te zetten, want Vic riep ineens:

‘Het enige dat ik uit deze buitengewone ervaring afleid is dat jouw portemonnee bij de haarlok van Elisa hoort.’

De vrouwen zeiden niets.

Elisa stak het buisje met de haarlok diep in haar broekzak weg, ging aan tafel zitten en vroeg:

‘Zal ik jullie uitleggen hoe ik het ervaren heb?’

Vic en Aïcha knikten, Betty staarde nog steeds in het niets.

‘Oké, ik zat op de zolderkamer een computerspelletje te spelen toen er op het beeldscherm een foto verscheen van mijn mama en papa zittend op de schommel in de tuin. En plots herinnerde ik me hun namen weer.’

‘Hoe heten ze dan?’ vroeg Vic.

‘Hans en Graciella Ronda-Opstelten,’ zei ze, ‘en het volgende moment trok jij me door de keuken alsof je me een pak rammel wilde verkopen.’

Vic dacht na terwijl hij zijn koffielepeltje op de rand van het kopje liet balanceren. Aïcha nam haar plaats aan tafel terug in, nam de koffiepot op en bediende zich. Ook Betty gaf een eerste levens-teken door aan Vic te vragen:

‘Heb je niets sterkers dan koffie?’

Hij schudde het hoofd, zijn koelkast bevatte alleen water en sinaasappelsap. Een Kriek zou hij zich inschenken als hij niet eerst wilde achterhalen hoe Elisa een foto van haar ouders op zijn computer had kunnen zien.

‘Momentje,’ zei hij en haastte zich naar boven.

Toen hij op de zolderkamer aankwam, toonde zijn computer een foto van de Notre Dame in Parijs, een vakantiekiekje van jaren geleden. Vervolgens projecteerde de schermbeveiliger de kerk van Susteren, een foto genomen vanaf het Salvatorplein met de klok op de voorgrond. Het leek erop dat de schermbeveiliger foto’s van het internet plukte. Wellicht had het intelligente systeem aan de hand van zijn zoekwoorden relevante foto’s opgespoord en was het zo uitgekomen bij de foto van Elisa’s ouders.

Vic begreep dat iets of iemand hem op de goede weg wilde zetten. Er zou een einde aan het verhaal komen. Dat was nodig, want de volgende morgen moest hij weer vroeg opstaan om in Brussel te gaan werken. Hij was jaloers op Elisa omdat zij kerstvakantie had, en hij hoopte dat, wanneer het avontuur achter de rug was, hij van haar pleegouders nog wat tijd met haar mocht doorbrengen.

Toen hij weer in de keuken aankwam, hoorde hij Elisa zeggen dat ze vastbesloten was haar ouders terug te vinden. De sterke wil om te weten wie je echte vader en moeder waren, bleek duidelijk uit het tv-programma Spoorloos dat al meer dan dertig jaar meedraaide. Vic dacht: *Als we ze niet vinden, kan ik nog altijd auditie doen voor perfecte pleegvader.* Wie weet, misschien wilde Aïcha zich opwerpen als overbezorgde moeder, of Betty zag een kinderevens in vervulling gaan.

Vic had geen idee hoe hij het wist, maar dat de oplossing van het mysterie in de kerk van Susteren te vinden was, daar was hij zeker van. Betty en Aïcha vonden het vergezocht dat hij zich liet leiden door het zien van een foto op een computerscherm. Betty wierp tegen dat de kerk vermoedelijk gesloten was. Toen Vic opmerkte dat hij de koster kende, zwichtte zij voor het idee. Vic had

geen idee waar de koster woonde, maar ver van de kerk zou dat niet zijn.

Aïcha bood het langst weerstand. Het had volgens haar meer zin uit te zoeken waar het gele licht vandaan was gekomen dan de reliekhouders van Betty en Elisa naar de kerk in Susteren te brengen. Vic vond een stevig argument in het feit dat ze de rit naar Susteren als voorbereiding van een chemisch experiment moesten zien en dat de volledige uitwerking van de aantrekkingskracht tussen alle elementen zich enkel daar zou ontplooiën.

In een wereld met tien dimensies waarvan er drie de ruimte definieerden en tijd de vierde was, bezaten de Kaluza-kleine-deeltjes de alleenheerschappij in de zes overige dimensies. Vic stelde zich voor dat zij de kortsluitertjes van het heelal waren en dat ze op elk ogenblik en op elke plaats gezamenlijk een gat naar een andere wereld konden slaan.

Met de gifgroene auto van Betty reden ze naar Susteren. Betty stuurde en Aïcha zat naast haar. Vic zat linksachter en hield zich gedeisd. Elisa zat naast hem en leunde tussen de zetels naar voren.

‘Hier rechts,’ riep Elisa toen ze in het centrum aankwamen.

De luxeuze auto van Betty reed zachtjes over het marktplein.

‘Hier moet je links afslaan,’ zei Elisa.

Ze wees met haar rechterarm de goede richting aan en raakte daarbij Betty’s neus.

‘Hé, ik weet wel waar links is,’ zei Betty.

Ze giechelde.

Vic hield zijn hart vast, want hij dacht dat de dames in koor hun beroemde lach zouden laten horen.

‘Nu rechtdoor,’ zei Elisa, ‘daar zie je de kerk al staan.’

Het beeld van de kerk in de duisternis was mooi. Het licht uit twee spots aan de rand van het Salvatorplein bescheen de volledige voorkant van de kerk gelijkmatig.

‘Zet de auto rechts voor de zijgevel van dat huis,’ zei hij.

Hij wees het aan zoals Elisa dat eerder bij Betty had gedaan, door haar neus aan te raken.

‘Uitstappen,’ riep Betty iets te hard.

Het ene portier na het andere sloeg dicht, viermaal. De kerkklok sloeg voor de eerste keer. Tijdens de volgende zeven slagen verroerde niemand zich.

‘Acht uur,’ riep Elisa.

‘Zal ik mijn bewaker oproepen?’ vroeg Betty.

‘Laat David in de omgeving patrouilleren en uitkijken naar dronken mannen,’ zei Vic.

Nederlanders waren nuchter en zagen het nut er niet van in geld uit te geven aan het drinken van alcohol. Volgens de Belgen was hun Heineken maar slootwater. Betty reageerde niet omdat ze wellicht geen zin had om Nederlanders en Belgen te vergelijken.

De houten deuren van de kerk waren naar binnen opengeslagen, uitnodigend. Vic herademde opgelucht, misschien was de koster ergens in de crypte bezig met de voorbereidingen voor een kerkdienst.

Elisa stond ongeveer in het midden van het plein, een vijftal meter voor de ingang. De vrouwen hadden aan weerszijden enkele meters achter het meisje postgevat, als lijfwachten van een koningin. Gedrieën keken ze omhoog naar de statige torens van de kerk.

‘Het spel kan beginnen.’

Elisa zei het alsof ze op het virtuele EILAND zat en als een mini-jezus naar paaseieren ging te zoeken.

Vic bekeek het van een afstand. Hij dacht aan het onzekere aspect van het meeslepende spel, niet wetend dat hij voor te trigger zou zorgen. Hij kreeg de bronzen klok op het muurtje in de gaten, slechts drie meter van hem vandaan. Hij dacht: *Hoe klinkt een staande klok eigenlijk?*

Hij liep ernaartoe en tikte haar met de knokkel van zijn rechterwijsvinger aan. De klok pendelde niet en ze klonk ook niet als een hangende klok. Het geluid dat ze maakte ging door merg en been, alsof er iets scheurde. Het akelige geluid hield aan, maar hij

kon niet achterhalen wat het was. Zijn vrouwelijk gezelschap keek niet eens om, alsof ze het helemaal niet hoorden.

Zijn ervaring als amateur-alchemist kon hem niet helpen, of hij moest iets hebben aan het feit dat de begin- en eindcodons van een gen uit de aminozuren ATG-TAG bestonden. Wat als die codes bepaalden op welke frequentie zijn cellen vibreerden en resoneerden met geluiden in de ruimte rondom hem? Helaas lag de theorie meestal mijlenver van de praktijk, en geen enkele steen der wijzen kon daar verandering in brengen.

Het scheuren hield abrupt op. Vic rende naar het drietal aan de ingang van de kerk. Hij wilde Elisa net vragen wat ze van plan was toen ze zei:

‘Kom, we gaan naar binnen.’

‘Hebben jullie dat scheurend geluid ook gehoord?’ vroeg Vic.

Het drietal reageerde niet en wandelde naar de deur.

‘Hé, hebben jullie dat niet gehoord?’

Terwijl Elisa en Betty de kerk inliepen, draaide Aïcha zich om en zei:

‘Stop nu eens eindelijk met dat geouwehoer, wil je?’

Hij wist hij niet wat te zeggen. Het woordgebruik van een Nederlander kon de mond van een gewone Belg gemakkelijk snoeren. Vic moest wennen aan het gewijzigde rollenpatroon. Hij dacht dat hij de touwtjes vrij strak in handen had, maar nu was aan de dames om het initiatief te nemen.

‘Volg ons, we hebben je nodig,’ vervolgde ze.

Mooi. Blijkbaar konden ze zijn down-to-earth-aanpak gebruiken om het hoofd te bieden aan de mogelijke gevolgen van een ontmoeting van sterfelijke wezens met onsterfelijke entiteiten. Op het juiste moment tijd en ruimte als een bout en een schroef in elkaar draaien, dat was zijn opdracht.

Hij volgde Aïcha, die stoïcijns naar binnen wandelde. In het portaal brandden twee spots, links en rechts van hem, maar in de kerk was het nagenoeg donker. In het schaarse licht van de lantaarnpalen dat via de kleurrijke glas-in-loodramen binnenviel, zag hij een klein silhouet, geflankeerd door twee grotere, voor het hoofdaltaar staan. Dat beeld deed hem terugdenken aan hun ervaring met Elisa en Aïcha in de woonkamer boven de bazaar, toen een hogere entiteit hen in de donkere zijbeuk van een onbekende kerk had gesmeten. Deze kerk.

Terwijl hij naar hen toeliep, verbrak het gepiep van zijn sportschoenen de stilte. Hij zag hoe Elisa naar het altaar wandelde en er

iets oplegde, vermoedelijk de haarlok. Vervolgens draaide zij zich om, kwam terug en ging voor de vrouwen staan.

‘Elisa, waar ben je in godsnaam mee bezig?’ vroeg hij.

Het meisje reageerde niet, ze leek onder hypnose te staan.

Hij schrok toen Aïcha haar elleboog in zijn zij porde.

‘Stop dat gezwets, het is nu Betty’s beurt,’ zei ze bits.

Vic leek in zijn hemd te staan. Aïcha was niet bij zinnen en haar vijandige houding stond hem helemaal niet aan. Het was te donker om te zien hoe dodelijk haar blik wel was.

Betty kwam langzaam in beweging. Ze liep tot voor het altaar, haalde de portemonnee uit het papier, legde hem naast het glazen buisje van Elisa en keerde terug naar haar eerdere staanplaats. Vic had de indruk dat de vrouwen een ritueel afhandelden. Hij had het raden naar de reden ervan.

‘Halleluja,’ zei hij in een onweerstaanbare impuls.

Opnieuw benaderde Aïcha hem, nu als een dreigende onweerswolk. Ondanks haar zwaarlijvigheid stak ze een halve kop boven hem uit.

‘Als jij nog één keer deze ceremonie verstoort, zet ik je buiten. Heb je dat begrepen, ettertje?’

Jeetje, dat was gesproken. Het was donker in de kerk en haar uitval veroorzaakte bij Vic een nog grotere duisternis.

Ze zag dat haar afschrikking werkte, en ze draaide zich weer om naar het altaar om de bijzondere kerkdienst van de avond verder te zetten.

Het begon allemaal links van hen. Het waren niet de doden die vanonder hun grafstenen kwamen gekropen, het waren niet de notenhouten beelden die levend werden, en de figuren op de schilderijen bleven waar ze waren. Het waren niet de heiligen die zich achter de altaren materialiseerden of de cherubijntjes die zich van de biechtstoel losmaakten. Dat de relikwie van Elisa en de relikhouder van Betty een eigen leven zouden beginnen leiden, dat was logischer, maar zelfs dat gebeurde niet.

Het was het deksel van de stenen doopvont dat omhoogkwam. Op hetzelfde moment begonnen de vier koppen aan de hoeken water te spuwen. Vic geloofde niet wat hij zag, en dat was hem slechts één keer eerder overkomen als tv-getuige van de aanslag op de Twin Towers van New York.

Met een klingelend geluid kwam het deksel op de stenen vloer terecht. Na een boogje te hebben gemaakt, verdampten de waterstralen tot vier rookkolommen die opwaarts kringelden om zich boven de doopvont te verenigen tot een stralende lichtpijl die het ultieme moment van afschieten afwachtte, niet geduldig maar lijdzaam toekijkend op de tijd die het scheidde van de sterke begeerte om op weg te gaan.

Het was vreemd, maar het doopvontspektakel was niet interessant genoeg om de aandacht van Betty, Elisa en Aïcha te trekken. De dames kwamen niet van hun plaats, dus de volgende trigger moest van iemand anders komen. Maar wie? Vic vond dat hij al genoeg gedaan had. Wat nu?

De trigger kwam onverwacht van rechts onder de vorm van een vierde silhouet. Mannelijk of vrouwelijk, dat kon hij niet onderscheiden vanwege de lange kapmantel die het hoofd en de lichaamsvormen bedekte. Was deze duivelstrawant ontsnapt uit de woeste wereld van Elisa en kwam hij de rekening vereffenen?

De vereffenaar besteed langzaam het trapje vanuit de crypte. En ook Aïcha kwam in beweging, als in een vertraagde film scène. Terwijl ze naar de vereffenaar schreed, stonden Betty en Elisa als vastgenageld aan de grond, alsof de tijd voor hen stilstond. Op de achtergrond weerklonk het spuitende geluid van water uit een tuinslang en het gesis van lichtfotonen die hun weg doorheen het dak van de kerk zochten.

‘Weet je nu eindelijk hoe het werkt?’ vroeg de vereffenaar.

Zijn stem klonk uitgerekt, als een stem op magneetband in een ouderwetse cassettespeler die te traag draaide. Vic herkende er de grafstem in. Aïcha antwoordde op dezelfde manier:

‘Ik denk het wel. Je volgt gewoon Elisa en klaar is Kees.’

Vic vroeg zich af of de vereffenaar misschien haar knappe Nederlandse vriend was.

‘Waar komen we dan terecht?’ vroeg de vereffenaar.

‘Hier op deze plaats, maar meer dan duizend jaar eerder.’

‘Dat moet ik zien voor ik het geloof.’

‘Dit zal je nog lang heugen,’ zei Aïcha.

Het was voor Vic nu duidelijk dat Aïcha een dubbelrol speelde. Tijdens hun gesprek in ‘T KOETSHUIS was de reden van haar bezoek onbesproken gebleven. Ze woonde in Zutendaal waar er genoeg gelegenheid was om te wandelen, waarom was ze dan naar Bokrijk gekomen?

‘Bekokstoof je iets?’ vroeg de vereffenaar, ‘want dan reken ik met je af.’

‘Nee, je mag er zeker van zijn dat het werkt,’ zei Aïcha, alsof ze reclame maakte voor haar spelletje EILAND.

‘Ik weet bij God niet hoe je de carrousel hebt stilgezet. En hoe zet je het ding weer aan?’ vroeg de vereffenaar.

‘Wees niet ongerust, mopperaar,’ zei Aïcha, ‘ik heb alles onder controle.’

De vereffenaar liep verbazingwekkend langzaam naar Elisa, nam haar onder de oksels vast en tilde haar op. Zijn bewegingen leken op die van een luiaard die een uur nodig had om zich aan een tak om te draaien.

Toen Vic in actie wilde komen kwam hij tot zijn verbazing veel te langzaam in beweging. Zijn ledematen bewogen, maar Vic begreep dat hij nooit op tijd zou komen. Hij schreeuwde het uit van frustratie en begreep zelfs niet wat er uit zijn keel opwelde. Het leek op: *Elisa*.

Wonder boven wonder schoot links van hem de lichtpijl boven de doopvont omhoog en boorde een gat door het dak. Het scheurende geluid keerde harder dan voordien terug, alsof een ongekende kracht twee werelden uit elkaar trok om iets veel groters door te laten.

Even waaide een rukwind door het gat. Vic dacht aan de wereld in de wereld, het eiland van Elisa waar het voortdurend stormde en de wind alles proper blies. Hij kon er slechts een glimp van opvangen omdat de rondvliegende gensters en spetters hem het zicht bemermerden.

Opnieuw trok een krakend geluid door de kerk alsof het gebinte van een van de torens als lucifershoutjes in elkaar zakte en door het houten plafond brak. Het leek hem een goed moment om dekking te zoeken, want misschien viel er straks een klok naar beneden. Boven het scheurende geluid uit weerklonk een ritmische en rammelende begeleiding. Was het een astronomisch uurwerk dat op het punt stond zijn klokkenspel ten gehore te brengen? Of kwam het geluid van een knekelhuis waar de knoken en schedels van de reken vielen en op de grond in stukken braken?

De kerk zakte niet in. In plaats daarvan vielen alle zintuiglijke sensaties weg. Niet lang, want toen Vic weer opkeek, zag hij dat het dak noch het meubilair schade had opgelopen en dat er van de vijf aanwezigen nog slechts drie present waren: Betty Boets, Aïcha Kuik en hijzelf.

Hij begreep dat Elisa was verdwenen en dat de vereffenaar haar was gevolgd. Terwijl hij nog geen fatsoenlijk afscheid van haar had genomen. Vic hoopte dat haar pleegouders niet hysterisch zouden reageren op het bericht dat hun enige kind ontvoerd was door een apocalyptische figuur. Hun leven zou verwoest zijn, terwijl Elisa hem voor die verwoesting had gewaarschuwd.

Onverwacht rende Aïcha naar het hoofdaltaar, graaide de portemonnee en de haarlok mee en haastte zich naar de uitgang, verrassend snel voor een honderd kilo wegende vrouw.

‘Houd haar tegen,’ riep Vic.

Gelukkelijk reageerde Betty alert en lichtte Aïcha voetje. Ze viel voorover op de vloer. Gekreun volgde.

‘Die relikwieën horen hier thuis en nergens anders,’ zei Betty. Ze had gelijk.

Vic haastte zich naar Aïcha, want hij wilde haar enkele dringende vragen stellen. Aïcha deed een poging om op te staan, maar dat kon hij vermijden door met zijn volle gewicht op haar te gaan liggen.

‘Bruut, wat bezielt je?’

Hij had moeite om de woeste vrouw in bedwang te houden.

‘Betty, help me even, wil je?’

Vic ging over van een liggende naar een zittende houding. Betty repte zich en zette zich op het achterwerk van Aïcha. Met hun ruggen naar elkaar toe zaten ze bovenop de dikke vrouw.

‘Ellendige feeks, wil je eens als de sodemieter oprotten?’

‘Verrek jij,’ zei Betty, ‘secretet dat je bent.’

‘Krijg de kolere huichelaar,’ zei Aïcha.

Aan haar taalgebruik te oordelen was Aïcha toch niet de ideale pleegmoeder die Vic zich had voorgesteld. Ze hijgde lichtjes en deed geen poging om zich los te wrikken.

‘Vertel me nu eerst eens wat je uitspookt?’ vroeg Vic.

‘Ben je mesjogge?’

‘Was dat de knappe vriend die je aan de haak hebt geslagen?’

‘Hou op met dat gezeik, schorem.’

Het was overduidelijk dat hij geen bijkomende informatie uit de vrouw zou krijgen. Hij moest het anders aanpakken.

Betty deed het op de enige goede manier.

‘Luister eens goed meid,’ zei ze, ‘ik kan ook bikkelhard zijn en van dat gezwets van jou krijg ik het op mijn heupen. Als je niet binnen tien seconden zegt hoe de vork aan de steel zit, rijg ik je aan het spit. Heb je dat begrepen?’

‘Auw,’ riep Aïcha, ‘ben je besodemieterd?’

‘Wat deed je?’ vroeg Vic aan Betty.

‘Ik heb haar in haar bil geknepen, maar ik dacht dat ze niets zou voelen met dat vet,’ zei Betty, en lachte op haar aparte manier.

‘Vuile slet,’ riep Aïcha nog, te laat om Betty ermee te beledigen.

Vic kon wel een plaats bedenken waar hij haar wilde knijpen. Aangespoord door Betty’s enthousiasme kon hij het niet laten zijn

achterwerk even op te tillen en het weer te laten zakken, waarmee hij de lucht uit haar longen perste.

Ze hijgde en kuchte en deed een poging om hulp te roepen. Vic had aangenomen dat de koster de deuren van de kerk had geopend, maar hij was nergens te bespeuren. Speelde de koster een rol in dit verhaal en was hij met Elisa in de leegte verdwenen? Hij vroeg:

‘Waar in ’s hemelsnaam is Elisa? Wie heeft haar ontvoerd?’

Aïcha reageerde enkel door te vloeken op Nederlandse wijze: *Schelmen, blaaskaken, hufters*. Dat kon er nog mee door, maar: *Etterbakken, sodomieten*? Dat deed de deur dicht.

Als op een luchtkussen wipte Vic op en neer. En Betty kneep Aïcha in haar billen. De marteling was niet te vergelijken met de folterpraktijken uit de Middeleeuwen, maar hun slachtoffer kreeg er wel genoeg van.

‘Oké, ik zal jullie alles vertellen, maar hou dan op met dat gekakker, willen jullie?’

‘Doen we,’ zei Vic.

‘Laat me even op adem komen, oké?’

‘Niet oké,’ zei Betty.

Aïcha schreeuwde het uit van de pijn, wellicht had Betty weer ergens gemeen in haar bips geknepen.

‘Het is al goed,’ zei Aïcha en schraapte haar keel, ‘we bespieden het kind al langer.’

Gehijg.

‘En mij dus ook?’ vroeg Vic.

‘Ja.’

Gesnotter.

‘Wat willen jullie van haar?’

‘Elisa is een verre nazaat van de stiftsjuffers van Susteren.’

Dat was in ieder geval een interessant gegeven. Wat een stiftsjuffer was, hoefde hij Betty niet uit te leggen.

‘En wat willen jullie van mij?’ vroeg hij.

‘Jij weet veel van abdijen en kerken.’

Gehijg.

‘Hoe konden jullie vermoeden dat ik Elisa zou ontmoeten?’ vroeg hij verder.

Meer gehijg. Het antwoord schoot hem te binnen voordat ze genoeg lucht had verzameld om te antwoorden.

‘Verdomme,’ zei hij, ‘jij hebt die kapotte ballon bij mij thuis neergelegd.’

Gekuch, omdat hij van ergernis op haar rug wipte.

‘Krijg ik ook een rol toebedeeld in het complot?’ vroeg Betty.

‘We hadden een vermoeden dat de relikwieën er iets mee te maken hadden – ’

Gehijg, gejammer.

‘ – we wisten niet hoe het werkte – ’

Gesnotter.

‘ – we hoopten dat Vic in contact zou komen met mensen uit andere abdijen.’

‘Tjonge jonge, wie had dat durven denken?’ vroeg Betty zich af.

‘Weten de pleegouders van Elisa hiervan?’ vroeg Vic.

‘We hebben hen betaald om Elisa aan jou toe te vertrouwen – ’

Gesnotter.

‘ – dan kon je met haar experimenteren.’

Huub en Hortensia waren dus slim genoeg geweest om hem te misleiden.

‘Experimenteren?’ vroeg Betty.

‘Rustig Betty, het is niet wat jij denkt,’ zei Vic.

Tegen Aïcha zei hij:

‘Jij vieze vuile gore vetzak, vertel jij nu eens eindelijk wie jouw opdrachtgever is.’

Hij wipte op en neer, met gehijg, gesnotter en gejammer als gevolg.

‘Oké, hou op,’ riep Aïcha uit, ‘we wilden gebruik maken van jullie kennis om naar het verleden te reizen.’

Vic kon zijn lach niet meer inhouden, ondanks zijn interesse voor tijdreizen.

‘Je bent hartstikke gek,’ riep hij, ‘dat is onmogelijk.’

Gekuch, en toen:

‘Dat denk jij.’

‘Stel dat het kan, wat hopen jullie dan in het verleden te vinden?’ vroeg hij.

Hij moest haar dringend vragen wie ze met *we* bedoelde en of dat dezelfde waren als die *jullie* waar hij het over had.

‘De schatten uit de kerken en abdijen stelen vóór de Noormannen alles zouden roven.’

‘Jeetje, denk jij echt dat wij idioten zijn? Verdorie, heb je ooit zo’n onzin gehoord?’ vroeg Betty.

Het had geen zin om haar vraag met een spijtige blik te beantwoorden omdat het veel te donker in de kerk was. Betty’s gevloek kon hem tijdens zijn pelgrimstocht niet veel helpen, maar haar aanspreking tot de lieve kleine Jezus – jeetje – en haar wens dat God iemand dwaas maakte – god verdore je – deden vermoeden dat ze de ernst van de zaak inzag.

‘Nee,’ zei Vic, ‘het is werkelijk ongelooflijk.’

Aïcha was op de hoogte van de geschiedenis van de abdijkerk van Susteren, maar wist ze dat de Ier Willibrord – later tot Sint Willibrordus gebombardeerd – in 690 naar Susteren was gekomen als verspreider van het christendom? Dat er iemand een mannenklooster had gebouwd dat door de Noormannen in 882 was verwoest, waarna een goede ziel er een vrouwenklooster had opgetrokken? Dat het klooster aan het einde van de elfde eeuw een wereldlijk stift voor adellijke dames was geweest? Dat de cisterciënzerabdij van Lanaken pas in 1180 in gebruik werd genomen? En dat de abdij later ook als stift diende, tegenwoordig Betty’s thuis?

Aïcha had gelijk over de verwoesting door de Noormannen, dat maakte hem minder zeker van zijn eigen zaak. Waar diende de hele maskerade voor? Er klopte iets niet. Vic herinnerde zich dat Aïcha een fervente moslim was. Beraamde zij een terreurdaad in opdracht van een fundamentalistische moslimgroepering? Gelukkig bevond hij zich op heilige grond. In de kerk kon de prins der duisternis hem niet raken omdat het voor onsterfelijken verboden was

te vechten op een gewijde plaats. Moest Vic naar buiten gaan en in het sobere licht van de straatlampen de vijand in het gezicht kijken?

Hij had meer zin om de dikke vrouw aan een ruw verhoor te onderwerpen, gebruikmakend van de polaroidfoto boven de doopvont die de politie hopelijk naar de ontvoerder van Elisa zou leiden. Durfde hij het recht in eigen handen nemen? Gold hier ook de regel dat wat je zelf deed, beter deed?

‘Wie was in godsnaam die vermomde figuur die Elisa heeft ontvoerd? Zeg op!’

Aïcha antwoordde niet. In plaats van haar met gloeiende poken te folteren wipte hij op haar rug en perste de lucht uit haar longen. Ze proestte, kuchte en snotterde. De tranen moesten uit haar ooghoeken vloeien.

‘Hou op, wil je? Ga alsjeblief van me af.’

Eindelijk begon ze te smeken.

‘Was het de schrijver, die Afrodiet?’ vroeg hij.

Vic bleef haar pijnigen, hij deed alsof hij Buffy bereed.

‘Alsjeblief, hou op, ik zal het jullie vertellen,’ riep ze en liet haar hoofd op de grond vallen.

‘Laat maar komen,’ zei Betty, ‘wat een slap gedoe.’

Aïcha was buiten adem en ze gunden haar enkele seconden om tot zichzelf te komen. Waarom was het voor haar zo moeilijk om de persoon achter de schermen te verraden?

‘Jij hebt haar ontvoerd,’ zei Aïcha.

‘Ik?’ vroeg Vic ongelovig.

Vic zag alleen haar achterhoofd dat hevig knikte.

Was de vereffenaar een alter ego van Vic Wieder die besloten had zich terug te trekken? Leed hij aan het syndroom van DIS en was het ritueel met de relikwie de trigger die zijn alters weer tot één persoon had samengevoegd?

Betty wilde iets zeggen, maar hij was haar voor en zei:

‘Wacht eens even!’

Hij dacht er dieper over na. Was hij de knappe vriend van Aïcha en had hij de pleegouders betaald om te kunnen experimenteren

met Elisa? Had hij de kleine meid nodig om kerkschatten te roven vóór de Noormannen er zouden landen?

De rekening was vereffend, de poltergeist was uitgespeeld, de fantoompijn was over. Zijn kwade-ik en zijn goede-ik waren weer verenigd. Restte hem enkel de vraag hoe hij ooit zijn ondoorgrondelijke slechtheid had kunnen rijmen met zijn naïeve goedheid.

Vic wist genoeg. Hij stond recht, en dat gaf Aïcha weer wat ademruimte. Onmiddellijk deed ze pogingen om zelf van de vloer omhoog te komen.

‘Wat doe je? Laten we die zottin gaan?’ vroeg Betty.

‘Ze heeft niets gedaan. Ik neem de schuld op mij.’

Betty zag in dat ze in haar eentje de vrouw niet meester zou zijn. Gezwind sprong ze van Aïcha af en veegde het stof van haar kleren.

Zonder afscheid van de vrouwen te nemen wandelde hij de kerk uit. Hoe hij thuis zou komen was niet belangrijk. Hij had een troost: Elisa was weer bij haar ouders, in de hemel.

Epiloog

Vic had een heel nuchtere kijk op de wereld en toch zoveel fantasie. Hij was een man van weinig woorden maar hij schreef boeken vol. Thuis in zijn hoeve, zijn rustland, gaf hij het woord aan hen die al lang geleden de levenskelk hadden leeggedronken: de gekwelden van het dodenrijk, want alleen zij konden het verleden nieuw leven inblazen.

De heiligen stonden waarlijk te popelen om te figureren in het vervolg van de relikwieënverzamelaar: de anticipaat.

